



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Εργονομία - Επαγγελματική Φυσιολογία και Υγεία της Εργασίας - Ποιότητα
ζωής

“MSc Ergonomics - Occupational Physiology and Health – QoL”

Διπλωματική Εργασία

[ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ]

[ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΛΥΒΑ]
Επιβλέπων καθηγητής [κος Ιωάννης, Γιάκας]

Τρίκαλα [2023]
Τριμελής επιτροπή επίβλεψης:

Επιβλέπων Καθηγητής: Ιωάννης Γιάκας
Μέλος : Παναγιώτης Τσακλής
Μέλος: Αθανάσιος Τσιόκανος

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Αναστασία , Καλύβα, [2023] Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
All rights reserved.

Η έγκριση της Διπλωματικής διατριβής από το Τμήμα Επιστήμης
Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, δεν
υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ
μέρους του Τμήματος.





Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά και να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όσους βοήθησαν και μου συμπαραστάθηκαν στην εκπόνηση αυτής της Διπλωματικής εργασίας. Ιδιαίτερα την οικογένεια μου.



ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σχολείο είναι το υποκατάστατο της οικογένειας και λόγος νοήματος για τους μαθητές. Οι μαθητές προσδίδουν υπαρξιακό νόημα στο σχολείο και αυτό εγχαράσσεται στη συνείδηση και τη ψυχής του. Η παλαιότητα και η κακή ποιότητα των σχολικών κτιρίων επιδρούν αρνητικά στη αποτελεσματική εκπαίδευση. Τα ποικίλα ερευνητικά συμπεράσματα έδειξαν ότι η παιδαγωγική αξία σχετίζεται άμεσα με τα ψυχολογικά και κοινωνικά γνωρίσματα των μαθητών και ότι το οικιστικό περιβάλλον έχει τη δική του δυναμική αναφορικά με την μαθησιακή ανάπτυξη. Η τάξη θεωρείται ότι είναι ένα από τα πιο σημαντικά περιβάλλοντα για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Αν κανείς αξιολογήσει το δημόσιο σχολείο στην Ελλάδα, θα νιώσει ιδιαίτερη απογοήτευση, διότι δεν πληροί τις διεθνείς εργονομικές προδιαγραφές για ένα θετικό μαθησιακό πεδίο. Μια τάξη μπορεί να διαμορφωθεί σε ένα κέντρο ατομικής ανάπτυξης με απώτερο στόχο την ανακάλυψη και αξιοποίηση δεξιοτήτων.

Λέξεις-κλειδιά: σχολείο, κτίριο, ποιότητα, αξία, περιβάλλον.

ABSTRACT

The school is the substitute for the family and a source of meaning for the students. Students give existential meaning to the school, and this is ingrained in its consciousness and soul. The age and poor quality of school buildings negatively affect effective education. The various research conclusions showed that the pedagogical value is directly related to the psychological and social characteristics of the students and that the residential environment has its own dynamics regarding the learning development. The classroom is one of the most important environments for students and teachers. If one evaluates the public school in Greece, will feel disappointment, because it does not meet the international ergonomic standards for a positive learning field. A classroom can be shaped into a center for individual development performing goals of discovering and utilizing skills.



Keywords: school, building, quality, value, environment.



ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	5
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
ΣΚΟΠΟΣ.....	10
ΥΛΙΚΟ-ΜΕΘΟΔΟΣ.....	11
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	12
1. Η Σχολική μονάδα πεδίο μελέτης της παιδαγωγικής.....	12
1. Ποιότητα σχολικής μονάδας.....	15
1.11. Κριτήρια αξιολόγησης σχολικών μονάδων.....	16
1.2. Νομοθετικό πλαίσιο για τα σχολικά κτίρια.....	18
1.2.1 Διαχείριση οικονομικών πόρων για τη ποιότητα των σχολικών μονάδων.....	19
1.2.3. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εθνικής Στρατηγικής.....	21
1.3. Ιστορική ανασκόπηση για τα σχολικά κτίρια.....	22
Εικόνα 1 ^η (Αρσάκειο γυναικών 1834).....	23
Εικόνα 2 ^η (Παρθεναγωγείο Βόλου).	24
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	31
2.1. Υλική υποδομή σχολικής αίθουσας.....	31
2.1.1. διαμόρφωση χώρου.....	33
Εικόνα 4 ^η (εσωτερικό σχολικής τάξης).....	33
Εικόνα 5 ^η (εσωτερικό σχολικής τάξης).....	33
Εικόνα 6 ^η (εσωτερικός σχολικός χώρος λόγω Covid19).....	33
Εικόνα 7η (7ο Λύκειο Πατρών που υποστηρίζει μαθητές ΑΜΕΑ).....	35
Εικόνα 8η (7ο Λύκειο Πατρών με ειδική ράμπα για τους ΑΜΕΑ).....	35
2.1.2. Σχολικά έπιπλα, εξοπλισμός & εκπαιδευτικό έργο.....	36
2.1.3.Ποιοτικοί δείκτες εκπαιδευτικού έργου.....	38
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	42
3.1. Τίτλος Ερωτηματολογίου και Ερωτήσεις.....	42
3.2. Ευρήματα- Συζήτηση.....	96
3.3. Γενικά Συμπεράσματα.....	98
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	101



ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 ^η (Αρσάκειο γυναικών 1834).....	23.
Εικόνα 2 ^η (Παρθεναγωγείο Βόλου).....	25.
Εικόνα 3 ^η (Σχολείο Ερμούπολης).....	27.
Εικόνα 4 ^η (Εσωτερικό σχολικής τάξης).....	35.
Εικόνα 5 ^η (Εσωτερικό σχολικής τάξης).....	35.
Εικόνα 6η (Εσωτερικός σχολικός χώρος λόγω Covid 19).....	37.
Εικόνα 7η (7 ^ο Λύκειο Πατρών που υποστηρίζει μαθητές ΑΜΕΑ)...	37.
Εικόνα 8η (7 ^ο Λύκειο Πατρών με ειδική ράμπα για τους ΑΜΕΑ)...	38.



ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- (1- 10) σ.σ. (54- 57)
- (11- 20) σ.σ. (58-61)
- (21-30) σ.σ. (62-66)
- (31-40) σ.σ. (67-71)
- (41-50) σ.σ. (72-75)
- (51- 60) σ.σ. (76- 79)
- (61-70) σ.σ. (79-82)
- (71- 96) σ.σ. (83-92)



ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να γίνει ενδελεχής μελέτη και εξέταση για τη ποιοτική κτιριακή υποδομή των σχολικών χώρων στον Ελλαδικό χώρο. Παράλληλα, αναδεικνύεται η υπάρχουσα κτιριακή υποδομή στις σχολικές μονάδες και συγκεκριμένα, η κτιριακή καταλληλότητα της πρωτοβάθμιας αλλά και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θέτοντας το κριτήριο της επιτέλεσης του παιδαγωγικού έργου.

Η τρέχουσα γνώση σχετικά με την εργονομία στα σχολεία είναι περιορισμένη. Επί του παρόντος, δεν υπάρχει επαρκής γνώση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ «των ανθρώπων στα σχολεία και των συστημάτων που περιλαμβάνουν σχολικά περιβάλλοντα», για να ισχυριστεί κανείς ότι έχουμε μια επαρκή «θεμελιώδη κατανόηση» της «Εργονομίας στα σχολεία».

Σήμερα, γνωρίζουμε ότι το φυσικό περιβάλλον στη τάξη έχει μεγάλη σημασία για τη μάθηση. Καλή στάση, φωτισμός, ακουστική, αερισμός και ευέλικτο περιβάλλον που δημιουργεί παραλλαγές, βελτιώνουν την ευεξία και διευκολύνουν τη διατήρηση υψηλού επιπέδου συγκέντρωσης. Είναι όμως γεγονός, ότι πολλοί μαθητές - αν και το σχολείο είναι ο χώρος εργασίας τους - δεν έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν σωστά, χρησιμοποιώντας έπιπλα ακατάλληλα για την ηλικία και το ύψος τους. Επιπλέον, η διακύμανση του ύψους μεταξύ διαφορετικών μαθητών σε μια τάξη μπορεί να είναι σημαντική και επίσης, η ίδια αίθουσα μπορεί να χρησιμοποιείται συχνά από διαφορετικές τάξεις μαθητών, με μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των υψών. Είναι επομένως σημαντικό να γίνει ένας εργονομικός σχεδιασμός.

Η εργονομία ορίζεται ως η πειθαρχία που ασχολείται με τη θεμελιώδη κατανόηση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των ανθρώπων και άλλων στοιχείων ενός συστήματος. Μέσα σε ένα σχολείο, το «σύστημα» περιέχει πολλά διαφορετικά «στοιχεία». Αυτά περιλαμβάνουν σχολικό εξοπλισμό (π.χ. θρανία, καρέκλες, υπολογιστές, φορητοί υπολογιστές, βιβλία, σχολικές τσάντες, στυλό, στολές και εξοπλισμό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αθλητισμό και γυμναστήριο). Επίσης, εργονομικά στοιχεία είναι οι χώροι εργασίας (π.χ. ρυθμίσεις γραφείου/καρέκλας/χώρων εργασίας, ντουλάπια), σχολικά περιβάλλοντα (π.χ. τάξεις, εργαστήρια, βιβλιοθήκες, διάδρομοι, παιδικές



χαρές, αίθουσα προσωπικού, φυσικοί παράγοντες, όπως θέρμανση, ψύξη, φωτισμός, θόρυβος, σχεδιασμός κτιρίων και διαδίκτυο).



ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να αναδείξει το έργο της εργονομίας στις Ελληνικές σχολικές δομές να βελτιστοποιήσει την ανθρώπινη ευημερία και το συνολικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης μπορεί να προάγει την ευημερία των μαθητών και των δασκάλων. Επομένως, θα πρέπει να υπάρχουν σχολικές εγκαταστάσεις που να διαμορφώνουν το εργασιακό περιβάλλον με σκοπό την ενθάρρυνση και την δημιουργικότητα των μελών. Αυτή η έρευνα επισημαίνει τη δυσλειτουργία του ελληνικού σχολικού περιβάλλοντος και παράλληλα παρουσιάζει πτυχές και ευκαιρίες ανάπτυξης της εργονομίας για την παροχή βελτιωμένου μαθησιακού περιβάλλοντος. Επιπλέον, η παρούσα έρευνα στοχεύει στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της εργονομίας στον τομέα της εκπαίδευσης.



ΥΛΙΚΟ-ΜΕΘΟΔΟΣ

Στη παρούσα διπλωματική εργασία κρίθηκε σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί βιβλιογραφική ερευνητική ανασκόπηση Ελλήνων και αλλοδαπών επιστημόνων για την αποτύπωση της κατάστασης των σχολικών κτιρίων τόσο στην Ελλάδα όσο και στη διεθνή κοινότητα. Ως επιπρόσθετο μεθοδολογικό εργαλείο χρησιμοποιείται η παρουσίαση ερευνητικών συμπερασμάτων που έχουν προκύψει από τυχαίο μικρής εμβέλειας δείγμα μελών των σχολικών κοινοτήτων της Δυτικής Ελλάδας, με στόχο την ανάδειξη της σημερινής Ελληνικής σχολικής κτιριακής και υλικής υποδομής. Τέλος, σχεδιάστηκαν και ενσωματώθηκαν, βάσει των παραγόμενων ποσοσטיαίων μονάδων, γραφήματα που αποτυπώνουν στατιστικά το μέγεθος των ερευνητικών αποτελεσμάτων.



ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1. Η Σχολική μονάδα πεδίο μελέτης της παιδαγωγικής.

Το σχολείο είναι το περιβάλλον όπου συνυπάρχουν καθημερινά μαθητές ποικίλων ηλικιών από διαφορετικά οικογενειακά περιβάλλοντα με διαφορετικές ιδιαιτερότητες, ενδιαφέροντα και παιδαγωγικές «ανάγκες» (Eleni Papazoglou et al.,2018). Ειδικότερα, είναι ο χώρος παροχής γνωσιολογικού υλικού και καλλιέργειας ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Είναι ο χώρος που προετοιμάζει τους μαθητές να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη κοινωνία ως πολίτες, επαγγελματίες και γονείς.

Το σχολείο δεν είναι ένα άψυχος χώρος, ένα άψυχο οικιστικό περιβάλλον, αλλά ένα περιβάλλον που δημιουργήθηκε για να παράσχει συγκεκριμένες εκπαιδευτικές μεθόδους. Το σχολείο είναι χώρος αγωγής, μάθησης, καλλιέργειας πνεύματος και ψυχής.

Επίσης, το σχολείο είναι το υποκατάστατο της οικογένειας και λόγος νοήματος για τους μαθητές. Οι μαθητές προσδίδουν υπαρξιακό νόημα στο σχολείο και αυτό εγγαράσσεται στη συνείδηση και στη ψυχή τους. Το σχολείο είναι το περιβάλλον που διαρκώς εγείρει προβληματισμούς και σκέψεις. Ένας χώρος ανάπτυξης για κριτική σκέψη και καλλιέργεια της διανόησης (Lipman,2006). Κατά τον ίδιο συγγραφέα, οι εκπαιδευτικοί αποτελούν πρότυπα μίμησης και κινητήρια δύναμη για τη γόνιμη μάθηση και τη καλλιέργεια δεξιοτήτων.

Ο 20^{ος} αιώνας ήταν ορόσημο για τις σχολικές μονάδες. Αυτό συνέβη, διότι έγιναν έρευνες αρχιτεκτονικής φύσης σε σχέση με τη «Περιβαλλοντική και Κοινωνική Ψυχολογία». Ανατρεπτικό και καινοτόμο σε σχέση με τις προγενέστερες εποχές (Πασχαλίδου,2013). Ειδικότερα, η κοινωνιολογία ερεύνησε το τρόπο με τον οποίο μπορεί ο εκπαιδευτικός περιβαλλοντικός χώρος να έχει επίδραση στους μαθητές. Τα ποικίλα ερευνητικά συμπεράσματα έδειξαν ότι η παιδαγωγική αξία σχετίζεται άμεσα με τα ψυχολογικά και κοινωνικά γνωρίσματα των μαθητών και το οικιστικό περιβάλλον έχει τη δική του δυναμική, αναφορικά με την μαθησιακή ανάπτυξη.



Επιπροσθέτως, ο χώρος του σχολείου μπορεί να χαρακτηριστεί από άποψη γεωμετρικής δομής, αξιολογώντας συγχρόνως και τα επιστημονικά δεδομένα από τους τομείς της Ψυχολογίας, της « Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας», της Παιδαγωγικής, της Αρχιτεκτονικής και της Κοινωνιολογίας, ως ζωτικός χώρος ανάπτυξης και δραστηριοποίησης του παιδιού. Υπάρχει μια σύνδεση ανάμεσα στις παιδαγωγικές και ψυχολογικές αξίες με τη χωρική ευελιξία και προσαρμοστικότητα. Ο σχολικός χώρος είναι ένα πεδίο όπου ο μαθητής μπορεί να αποκτήσει δεξιότητες και το σχολικό περιβάλλον επιδρά τόσο στη διαδικασία ανάπτυξης και καλλιέργειας δεξιοτήτων, άλλα γενικότερα και στη διαμόρφωση χαρακτήρα και συμπεριφοράς (Τσουκαλά,2000).

Παράλληλα, η διεθνής βιβλιογραφία αναφέρει ότι ο σχολικός χώρος λειτουργεί ως ένας δεύτερος «εκπαιδευτικός», σαν «δάσκαλος». Πράγματι, ο σχολικός χώρος διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην παιδαγωγική και εν γένει στη διδασκαλία (Lang,2002;Higgins et.al.,2004). Ο σχολικός χώρος θεωρείται όχι μόνο ως γεωμετρικό πλαίσιο μαθησιακής δράσης, αλλά αποτελεί και πεδίο όπου αναπτύσσονται όλες οι εκφάνσεις της προσωπικότητας, αλληλοεπιδρώντας με το σχολικό κοινωνικό περιβάλλον, καθοριστικός παράγοντας για τη διαμόρφωση των διαπροσωπικών σχέσεων. Ο σχολικός χώρος ουσιαστικά ενσαρκώνει το ρόλο της κοινωνικοποίησης. Η εκπαιδευτική πολιτική, ο σχεδιασμός και η οργάνωση πρέπει να αξιολογούνται σε ετήσια βάση και να βελτιώνουν το ρόλο της κοινωνικότητας του σχολείου (Ζωγόπουλος,2013).

Ο σχολικός χώρος μπορεί να προσδιοριστεί από τις κάτωθι κατηγορίες Υλικοτεχνική δομή, δηλαδή (κτιριακή κατάσταση, επίπλωση, υπαίθριος χώρος, εξοπλισμός στις σχολικές αίθουσες)

1. Αξιακά κοινωνικά, πολιτισμικά συστήματα, ρόλοι και ιεραρχήσεις που υπάρχουν σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους.
2. Παιδαγωγικές πρακτικές που αφορούν στη ανάπτυξη επικοινωνιακών σχέσεων.
3. Βιώματα μαθητών μέσα στο σχολικό περιβάλλον και πως αυτό επιδρά στο χαρακτήρα του (Γερμανός,2005) .

Συμπερασματικά, ο παιδαγωγικός χώρος (σχολικός χώρος) μπορεί να οριστεί ως μια πολυσήμαντη πραγματικότητα και υλική και μαθησιακή και να χαρακτηριστεί ως ένα



περιβάλλον ανθρωποκεντρικό που θα αντανakλά τις αξίες και τα μοντέλα του ανθρωπισμού (Γερμανός,2006 & Τσουκαλά,2000;Γκιζέλη κ.ά.,2007).



1. Ποιότητα σχολικής μονάδας.

Η έννοια της «ποιότητας» είναι ένα σύγχρονο ζήτημα μελέτης και έρευνας αναφορικά με την εκπαίδευση και τις σχολικές μονάδες. Η διεθνής κοινότητα διαπνέεται από ένα αίσθημα ανησυχίας και προβληματισμού σχετικά με την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου στις σχολικές μονάδες (Drakenberg,2001).

Είναι γεγονός ότι η ελληνική εκπαίδευση και ειδικότερα, η υλικοτεχνική υποδομή των δημόσιων σχολικών κτιρίων παρουσιάζει ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα πράγμα που δεικνύει τη μέτρια έως και χαμηλή συνολική ποιότητα στην εκπαίδευση (Σταμάτης,2006). Η έλλειψη υλικοτεχνικής ποιότητας επιδρά στη διδασκαλία και στη σχολική απόδοση των μαθητών. Οι έρευνες που διεξήγαγε η «Περιβαντολογική και Κοινωνική Ψυχολογία» διαμόρφωσαν ένα νέο σύγχρονο όρο τη «Χωροπαιδαγωγική».

Επεξηγηματικά, η κοινωνιολογία και οι κοινωνικές επιστήμες συνολικά μελετούν και αξιολογούν τη σύνδεση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος χώρου με τα σχολικά κτίρια (Γερμανός,2003). Πράγματι, η «Χωροπαιδαγωγική» είναι η μελέτη του σχολικού κτιρίου / χώρου σε συνάρτηση και σε σχέση με τη μαθησιακή ανάπτυξη των μαθητών.

Το κτίριο και η δομή του σχολείου δεν παρέχει μόνο την εκπαιδευτική στέγαση αλλά και την άσκηση του εκπαιδευτικού έργου. Η σχέση της αρχιτεκτονικής με τη παιδαγωγική έχει θετικές επιδράσεις στη διδασκαλία και τη συνολική ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου (Βαβουράκη κ.α.,2007). Στον ελλαδικό χώρο η ποιοτική βαθμίδα των σχολικών κτιρίων είναι πολύ χαμηλή και χρίζει αναβάθμισης. Ακόμη, από έρευνα που διεξήγαγε το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (1995) διαπιστώθηκε ότι 15.000 αίθουσες ήταν ακατάλληλες για τη παραγωγή του εκπαιδευτικού έργου (ΚΑΠΕ <http://www.cres.gr>,1995).

Η έννοια της «ποιότητας» αναφορικά με το σχολείο είναι πολύπλευρη και έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά. Πρακτικά, η «ποιότητα» καθίσταται δύσκαμπτη και δεν μπορεί να κατανοηθεί με έναν ενιαίο τρόπο (Υφαντής, Βοζαΐτης, 2009). Η «ποιότητα» στη παιδαγωγική δεν έχει εννοιολογικά τοποθετηθεί σε θεσμικό & ιδεολογικό πεδίο (Ματθαίου, 2001;2007). Ωστόσο, έμφαση δίνεται στα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη κουλτούρα του σχολείου, τη διαχείριση των οικονομικών και τη διοίκηση της σχολικής μονάδας. Η «ποιότητα» του σχολικού χώρου και η μαθησιακή διδασκαλία θεωρούνται βασικοί παράγοντες επίδρασης της μαθησιακής και διδακτικής αποτελεσματικότητας. Συγκεκριμένα, για τις μικρότερες ηλικιακές ομάδες τα



ερεθίσματα που λαμβάνονται από το υλικό σχολικό περιβάλλον έχουν σημαντική επίδραση στην επιτυχή μαθησιακή κατάσταση (Υφαντής,Βοζαΐτης,2009). Τα ελληνικά σχολεία δυστυχώς, δεν έχουν ακόμα συμπεριλάβει τη σχεσιακή κατάσταση υλικού περιβάλλοντος και μαθησιακής επιτυχίας, γι' αυτό και παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις σε σύγκριση με τα διεθνή εκπαιδευτικά μοντέλα.

1.11. Κριτήρια αξιολόγησης σχολικών μονάδων.

Μια αποτελεσματική σχολική μονάδα είναι απαρτισμένη από τα κατάλληλα και ασφαλή κτιριακά συγκροτήματα, από σύγχρονες, με τους κατάλληλους εξοπλισμούς, αίθουσες διδασκαλίας, σύγχρονες βιβλιοθήκες και όλα αυτά για την επιτυχή και υψηλή εκπαιδευτική ποιότητα (Σαΐτη,2007). Ο υλικός ορθολογισμός είναι αναγκαίος για τις συνθήκες διαμόρφωσης συμπεριφοράς, επιτυχής δημιουργικότητας και εν γένει για ένα λειτουργικό μαθησιακό περιβάλλον.

Οι διδακτικές αίθουσες οφείλουν να είναι ευρύχωρες ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών, ασφαλείς και λειτουργικές με σκοπό να καλύπτουν κάθε μαθησιακή, αλλά και εργασιακή ανάγκη. Είναι δηλαδή, αναγκαίο τόσο οι μαθητές όσο και οι καθηγητές-δάσκαλοι να νιώθουν πλήρεις και ενεργοί για μια επιτυχημένη παιδαγωγική διάδραση (Ζωγόπουλος,2013). Το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και για τα εργαστήρια που πρέπει να είναι σύγχρονα, ώστε να καλύπτουν τις σύγχρονες μαθησιακές ανάγκες της τεχνολογίας και των θετικών επιστημών. Οι σχολικές μονάδες πρέπει να είναι εξοπλισμένες με χώρους συνεδριάσεων, σεμιναρίων, με κυλικεία, και σύγχρονα γραφεία για τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές.

Ένεκα της διαρκούς τεχνολογικής ανάπτυξης, η υλικοτεχνική υποδομή των σχολικών κτιρίων πρέπει να είναι πλαισιωμένη από σύγχρονο εξοπλισμό είτε ονομάζεται επίπλωση, είτε μηχανήματα, είτε όργανα κ.λπ. για να επιτευχθεί αυτό που λένε επιτυχημένη, λειτουργική και αποτελεσματική εκπαίδευση. Φυσικά, όλα τα παραπάνω θα πρέπει να αξιολογηθούν και να αποτιμηθούν με τις νομοθετικές ρυθμίσεις και τους οικονομικούς πόρους που θα επιτρέψουν την υλοποίηση των ως άνω.

Η υλικοτεχνική υποδομή των σχολικών μονάδων έχει δεχθεί αρνητική κρητική, προτάσσοντας τη βελτίωση των διδακτικών μεθόδων. Η διεθνής εκπαιδευτική κοινότητα έχει αναδείξει τον σχολικό υλικοτεχνικό πολιτισμό ως θεμέλιο λίθο για την



αποτελεσματική μάθηση και διδασκαλία. Η καθημερινότητα καθίσταται πολύ σημαντική για τη ορθή μαθησιακή δραστηριότητα μέσα σε ένα σύγχρονο σχολικό περιβάλλον.

Η παλαιότητα και η κακή ποιότητα των σχολικών κτιρίων επιδρούν αρνητικά στη αποτελεσματική εκπαίδευση. Σύμφωνα με στοιχεία, από το 1960 έως και το 1980 χρονολογούνται τα σχολικά κτίρια στην Ελλάδα και αυτό σημαίνει ότι έχουν άμεση ανάγκη για βελτίωση και ενίσχυση. Οι σχολικές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα χρίζουν άμεσα βελτίωσης και διαμόρφωσης, διότι τα έπιπλα, τα έδρανα, οι πίνακες κ.λπ. όλα είναι απαρχαιωμένα και χρίζουν αντικατάστασης (Κωσταρέλα, Δημούδη, 2006). Τα ελληνικά σχολεία για να γίνουν λειτουργικά και αποτελεσματικά πρέπει μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια να μετατραπούν με τις κατάλληλες αλλαγές, προσθήκες και βελτιώσεις, σε σύγχρονες σχολικές εγκαταστάσεις. Η ποιότητα στο σχολικό χώρο δεν επηρεάζεται μόνο από τις ελλείψεις των αιθουσών και της υλικοτεχνικής δομής, αλλά και από τη διδακτική λειτουργικότητα δηλαδή έλλειψη ομαδοσυνεργατικής διδακτικής και μάθησης με τη χρήση των μέσων εποπτείας.



1.2. Νομοθετικό πλαίσιο για τα σχολικά κτίρια.

Η ελληνική νομοθεσία για το εκπαιδευτικό σύστημα είναι εκτεταμένη και είναι δύσκολο να εντοπίσει κανείς το απλό η το σύνθετο. Οι συνεχείς τροποποιήσεις για την εκπαίδευση είτε σχετίζονται με τις τεχνολογικές καινοτομίες είτε με θέματα που αφορούν την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στην Ελλάδα (Φ.Ε.Κ. Α' 216/11.10.2013) οδηγούν σε μια διαρκή αναμονή υλοποίησης και εκ νέου σε επαναξιολόγηση. Ο Νόμος 216/11.10.2013 που αφορά τα Σχολικά Κτίρια αναφέρει ότι υπάρχει ένας « Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων» με το τίτλο « Κτιριακές Υποδομές Α.Ε»(Κουτουζής,2012). Ο εν λόγω οργανισμός αποτελεί τον κατασκευαστικό φορέα, δηλαδή ασχολείται με την κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και τον εξοπλισμό των υποδομών στο Ελλαδικό δημόσιο χώρο. Επίσης, οι δήμοι είναι αρμόδιοι για τη συντήρηση των σχολικών μονάδων και μάλιστα, έχουν τη δυνατότητα, εάν υπάρχουν οι οικονομικοί πόροι, να κατασκευάσουν σχολικά κτίρια. Σημειωτέων, ότι το 2014 με εντολή από το Υπουργείο Εσωτερικών πιστώθηκε στους λογαριασμούς των δήμων ένα πόσο της τάξεως 20.000.000.00 για την επισκευή και εν γένει τη συντήρηση των σχολικών μονάδων. Δυστυχώς, δεν έχει φανεί έως και σήμερα που ακριβώς έχουν διατεθεί τα ποσά, παραμένει άγνωστο. Σύμφωνα με το «Π.Δ 201/1998 - ΦΕΚ 161/Α/13-7-1998» το οποίο έχει παύσει να ισχύει και αντικαταστάθηκε από το « Π.Δ. 79/2017 – ΦΕΚ 109/ 1-8 -2017 οι διευθυντές των δημοτικών σχολείων έχουν την μέριμνα για την καθαριότητα και τη καλή κατάσταση του σχολικού περιβάλλοντος. Οι διευθυντές είναι αρμόδιοι για κάθε διαμόρφωση που σχετίζεται με το φυσικό χώρο των σχολικών μονάδων ακόμα και για όποιο έργο πρόκειται να εκτελεσθεί (Κουτουζής,2012). Επίσης, είναι υπεύθυνοι για το διδακτικό εξοπλισμό των αιθουσών, δηλαδή για τη ενσωμάτωση των κατάλληλων τεχνολογικών μέσων για την ορθή διδασκαλία.

Η εταιρεία με τίτλο « Κτιριακές Υποδομές Α.Ε» δημιουργήθηκε το έτος 2013 και είναι κατασκευαστική εταιρία για ανέγερση κτιρίων του Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα, η «ΟΣΚ ΑΕ» είναι υπεύθυνη την ανέγερση σχολικών μονάδων αλλά και για τον εξοπλισμό τους. Γενικότερα, η « Κτιριακές Υποδομές Α.Ε» ασχολούνται με ακρίβεια για τις (αίθουσες, εργαστήρια, γραφεία, WC, εξωτερικούς – αύλειους σχολικούς χώρους, κλιμακοστάσια, παράθυρα, κ.τ.λ.) (<https://www.ktyp.gr/profil->



antikeimeno). Επίσης, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή κάθε είδους ατυχήματος και μάλιστα υπάρχει ο αναγκαίος εξοπλισμός για τα άτομα με αναπηρίες και κινητικά προβλήματα.

Όλα σχεδιάζονται με βάση την ισόρροπη κατανομή του σχολικού χρόνου, δηλαδή ανάπτυξη κριτική ικανότητας και συμμετοχής στο μάθημα αλλά και ελεύθερος χρόνος για την εκτόνωση της ενεργητικότητας τους. Με βάση τις οδηγίες του « Ο.Σ.Κ Α.Ε-2008» υπάρχει οδηγός μελέτης για τα διδακτήρια της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (http://users.sch.gr/akouts/docs/Odigos_Meleton.pdf & <https://www.ktyp.gr/profil-antikeimeno>). Σύμφωνα με τον οδηγό οι χώροι πρέπει να προσαρμόζονται και να υπηρετούν τις κινητικές ανάγκες των μαθητών καθώς και να υπάρχει μέριμνα για τους τρόπους αποφόρτισης τους στις σχολικές μονάδες.

Ανακεφαλαιώνοντας, φυσικά και υπάρχουν οι οδηγοί και οι μελέτες για τη κατάλληλη και λειτουργική εκπαίδευση το θέμα όμως είναι πόσα σχολικά κτίρια βάσει αυτών των προδιαγραφών έχουν γίνει πραγματικότητα. Επίσης, οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί δεν γνωρίζουμε κατά πόσο έχουν ασχοληθεί με τα ζητούμενα αυτά και κυρίως για το εάν τα σχολικά κτίρια πληρούν τις κατάλληλες προδιαγραφές όχι μόνο κτηριακά και με την ύπαρξη σύγχρονων εξοπλιστικών μέσων.

Στο σχετικό οδηγό (http://users.sch.gr/akouts/docs/Odigos_Meleton.pdf) η ποσότητα των εξοπλιστικών μέσων δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των σχολείων, αλλά είναι μια πάγια και σταθερή ποσότητα για όλα τα σχολεία.

1.2.1 Διαχείριση οικονομικών πόρων για τη ποιότητα των σχολικών μονάδων.

Οι παράγοντες για την επίτευξη της αποτελεσματικότητας των σχολικών μονάδων είναι η ορθή υλικοτεχνική υποδομή σε συνδυασμό με τη διαχείριση των οικονομικών πόρων. Πράγματι, η επάρκεια ή αντίθετα η έλλειψη οικονομικών πόρων καθορίζει τη λειτουργία των σχολείων (Πασιαρδής, Πασιαρδή, 2000). Οι οικονομικοί πόροι πρέπει να παρέχονται ανάλογα με τις ιδιαίτερες σχολικές ανάγκες, τις οποίες η διοίκηση του σχολείου σε συνεργασία με τους καθηγητές οφείλουν να έχουν καταγράψει και να έχουν εντοπίσει. Η χρηματοδότηση της Ελληνικής δημόσιας εκπαίδευσης υλοποιείται



κυρίως, μέσα από κρατικό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και κατ' ελάχιστο από μη δημόσιες οικονομικές πηγές.

Η σωστή λειτουργία της δημόσιας εκπαίδευσης για κάθε κυβέρνηση αποτελεί μια κρίσιμη απόφαση. Άλλωστε, πρόκειται για μια επένδυση που τα κέρδη της θα γίνουν αντιληπτά σε μελλοντικό χρόνο και έχουν ισχυρό αντίκτυπο σε ζωτικής σημασίας κοινωνικούς και οικονομικούς τομείς (Σπυροπούλου κ.α.,2007). Οι εκπαιδευτικές δαπάνες κατηγοριοποιούνται σε πάγιες και σε τρέχουσες. Οι πάγιες δαπάνες σχετίζονται με κατασκευαστικά έξοδα και με έξοδα συντήρησης των σχολικών κτιρίων μέσα από το οικονομικό πακέτο των δημοσίων επενδύσεων. Οι δαπάνες που αφορούν τα τρέχοντα θέματα σχετίζονται με αγαθά και υπηρεσίες που αφορούν μια ειδική κατηγορία υποστήριξης της εκπαιδευτικής λειτουργίας. Για παράδειγμα, κάλυψη μισθών των εκπαιδευτικών και των διοικητικών υπαλλήλων καθώς επίσης και κάλυψη αγοράς εκπαιδευτικού εξοπλισμού και μέσων που είναι αναγκαία για τη μαθησιακή διαδικασία.

Επίσης, σύμφωνα με τα ευρήματα των ερευνών που σχετίζονται με τους οικονομικούς πόρους που διατίθενται στην εκπαίδευση οι (διευθυντές , καθηγητές και οι γονείς) δήλωσαν ότι δεν υπάρχει επάρκεια στους πόρους για την σωστή λειτουργία των σχολείων (Σπυροπούλου κ.α.,2007). Ειδικότερα, έχουν επισημανθεί πολλά και σημαντικά προβλήματα· όπως για παράδειγμα, ελλιπής εργαστηριακός εξοπλισμός, έλλειψη νέων βιβλίων και ελλιπής ζωτικός σχολικός χώρος.

Το 2011 δημιουργήθηκε το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης από το Υ.Π.Ε.Κ.Α., ένα έγγραφο το οποίο εκδίδεται από έναν « Ενεργειακό Επιθεωρητή» και αποτυπώνει την ενεργειακή κατάσταση των κτιρίων (<https://www.kenak.gr/pea.htm>). Σε συντομογραφία το Π.Ε.Α κατοχυρώνει την ενεργειακή κτιριακή κατηγορία· Εννέα κτηριακές κατηγορίες, από Α μέχρι Η, ενώ παράλληλα ο ενεργειακός Επιθεωρητής αποτυπώνει τις ζημιές και δίνει συστάσεις για την βέλτιστη ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

Στα ΠΕΑ καταγράφεται η ετήσια πρωτογενής κτιριακή ενέργεια σε σχέση κάθε φορά με το εκάστοτε κτίριο και της χρήσης του(<https://www.kenak.gr/pea.htm>). Επίσης, υπολογίζονται και τα ποσοστά εκπομπών διοξειδίου άνθρακα με συνέπεια, να γίνονται οι απαραίτητες συστάσεις για τη βελτίωση της κτιριακής κατάστασης.



1.2.3. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εθνικής Στρατηγικής .

Το Υπουργείο Παιδείας (2007) ανακοίνωσε πρόγραμμα στήριξης της εκπαίδευσης περιόδου 2007 έως και 2013. Η εθνική στρατηγική επικεντρώθηκε στην επένδυση ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού στον εκπαιδευτικό τομέα (<https://kpe.inedivim.gr/ta-kpe/>). Παράλληλα, ο Εθνικός Στρατηγικός σχεδιασμός με την αρωγή των (Ε.Σ.Π.Α) οργανώνουν και πραγματοποιούν προγράμματα τα οποία τα χρηματοδοτούν η Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 75% και το 25% καλύπτεται από δημόσιες χρηματοδοτήσεις.

Βασικός στόχος των (Ε.Σ.Π.Α) είναι η εκπαιδευτική οργάνωση και η Δια βίου μάθηση που να στοχεύει στην βέλτιστη ενεργό δράση και συμμετοχή στην κοινωνία. Η ένταξη στην εργασία καταπολεμά το σχολικό ανορθολογισμό και με ιδιαίτερο επίκεντρο τις ευπαθείς σχολικές ομάδες (ΥΠ.Ε.Π.Θ- Παιδαγωγικό ινστιτούτο, 2008 http://www.pi-schools.gr/programs/epim_stelexoi/epim_yliko/book5.pdf).

Επίσης, από το 1993 λειτουργεί και το θεσμικό πλαίσιο των ΚΕΠΕΑ · Πρόκειται για το θεσμό της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που υπάρχει εδώ και 30 χρόνια . Το πρώτο ξεκίνησε στην Αχαΐα το 1993. Τα ΚΕΠΕΑ δημιουργήθηκαν με τα προγράμματα των ΕΣΠΑ ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα. Συνολικά στην Ελλάδα υπάρχουν (58) κέντρα.

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση έχει ως αντικείμενο την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής συνείδησης στους μαθητές και την ενεργοποίηση της ευαισθητοποίησης των μαθητών για το περιβάλλον (<https://www.pdeionion.gr/index.php/yphresia/kea/>). Στόχος των περιβαλλοντικών κέντρων είναι οι μαθητές να αναπτύξουν μια ολιστική περιβαλλοντική συνείδηση μέσω εκπαιδευτικών μεθόδων με στόχο την Αειφόρο Ανάπτυξη και διαφύλαξη του Περιβάλλοντος.

Τα προγράμματα Π.Ε αφορούν όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες και στηρίζουν σχολικά προγράμματα που έχουν να κάνουν με αγορά εκπαιδευτικού υλικού, διοργάνωση σχολικών εκδηλώσεων για την αειφορία και το περιβάλλον, καθώς επίσης και την προώθηση διαφήμισης για τη προστασία του περιβάλλοντος.

Πριν μεταβούμε σε έρευνες που έχουν γίνει σε σχέση με τη κτιριακή επάρκεια και καταλληλόλητα ωφέλιμο θα ήταν να αναφέρουμε μια ιστορική πραγματικότητα στην



Ελληνική δημόσια Εκπαίδευση (Πυργιωτάκης,2001). Να επισημάνουμε ότι η αρχιτεκτονική των σχολικών μονάδων είναι ιδιαίτερης σημασίας για την ορθή αγωγή και εκπαίδευση, διότι αποπνέει το δικό της καθαυτό και μονοσήμαντο ψυχολογικό και παιδαγωγικό κλίμα καταγράφοντας θετικά και αρνητικά τη μαθησιακή διαδικασία.

1.3. Ιστορική ανασκόπηση για τα σχολικά κτίρια.

Η σχολική αρχιτεκτονική συνδέεται άμεσα με τη παιδαγωγική αντίληψη σε κάθε ιστορικό χρόνο. Η ιστορία της αρχιτεκτονικής περιλαμβάνει διαχρονικά και τη σχεδίαση του σχολικού χώρου που χαρακτηρίζει ιστορικά μια κοινωνική – εκπαιδευτική κατασκευή, διότι το σχολείο είναι περιβάλλον κοινωνικοποίησης, ένα μεταβατικό περιβάλλον που στόχο έχει τη προσαρμογή των παιδιών στη κοινωνία (Τζιορίδης, Φωτίου, 2010).

Τα σχολικά κτίρια είναι για τα παιδιά και στη πλειοψηφία τους τα κτίρια δεν σχεδιάζονται βασιζόμενα στα παιδιά. Τα Ελληνικά σχολικά κτίρια είναι περιβάλλοντα αποξένωσης και δεν δημιουργούν ερεθίσματα για ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων. Τα σχολικά κτίρια θα έπρεπε να αποτελούν χώρους πρότυπα προβολής συμπεριφοράς και πολιτισμικών αξιών (Τσουκαλά,2006). Για τον Γερμανό ο σχολικός χώρος πρέπει να στηρίζει σε όλες τις βαθμίδες τους εκπαιδευτικούς με τους κατάλληλους εξοπλισμούς και τα νέα τεχνολογικά μέσα. Οι Ελληνικές σχολικές μονάδες είναι πλέον ένα παρωχημένο μοντέλο λειτουργίας που εγείρει διαρκώς επικρίσεις. Οι σχολικές αίθουσες είναι στο σύνολο τους αίθουσες εγκλωβισμού , μικρές αίθουσες χωρίς να υπάρχει λειτουργική σύνδεση με τις λοιπές εγκαταστάσεις του σχολείου (Γερμανός,2000).

Η αρχιτεκτονική πρέπει να προσαρμόζεται με τις ανάγκες των παιδιών και να αντιλαμβάνεται ως ένας δυναμικά βιωματικός χώρος στον οποίο τα παιδιά αναπτύσσουν τη μαθησιακή φαντασία (Αραμπατζόγλου κ.α.,2013). Τον 19^ο αιώνα δημιουργήθηκε το σχολείο ως περιβάλλον υποχρεωτικών μαθησιακών δραστηριοτήτων.



Εικόνα 1^η (Αρσάκειο γυναικών 1834)
(Τσουκαλά,2006).

Με το διάταγμα τις (31/12/1836) που αφορούσε το κανονισμό των σχολείων και των γυμνασίων, η εκπαίδευση των γυναικών έγινε πραγματικότητα και βοηθούσε όσες γυναίκες ήθελαν να συνεχίσουν την εκπαίδευση μετά την ολοκλήρωση του δημοτικού σχολείου (Τσουκαλά,2006). Η τάξη αναδύεται τον 19^ο αιώνα ως μια βασική κτιριακή μονάδα. Είναι έκφραση παιδαγωγικής και κοινωνικής παρουσίασης συμπεριφοράς και τρόπου εκδήλωσης ήθους. Στην Ελλάδα υπάρχει η τάξη ακόμα και στη σύγχρονη εποχή των 30 ατόμων και ο τετραγωνικός χώρος διδασκαλίας είναι 60 τ.μ. (Μαραγκού,2000). Ο 19^ο αιώνας είναι εποχή που έχει εγείρει η ανάγκη για δημιουργία σχολικών μονάδων ως το πλέον κατεξοχήν μέσο εκπαίδευσης που θα οδηγήσει τους μαθητές να ενταχθούν στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα (Καλαφάτη,1988).

Σημειώνεται, μια ραγδαία αύξηση πληθυσμού στην Ελλάδα στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και ως αποτέλεσμα η σχολική κτιριακή κατάσταση πρέπει να αλλάξει. Συνεπώς, παρατηρείται ανέγερση σχολικών μονάδων με δημόσιες δαπάνες και πραγματοποιείται συνολικά ανέγερση 460 σχολικών κτιρίων (Τσουκαλά, 1998). Τα νέα σχολικά κτίρια είναι νεοκλασικού τύπου και ονομάζονται σχολεία «Συγγρού» διότι έγιναν με οικονομικούς πόρους του Ανδρέα Συγγρού. Τα χαρακτηριστικά των σχολικών κτιρίων ήταν με τετράγωνη κάτοψη ή με παραλληλόγραμμη και με εσωτερικές σκάλες που οδηγούσαν στα γραφεία των διευθυντών και των δασκάλων. Συνολικά οι αίθουσες ήταν (έξι) και υπήρχε και ένα προαύλιο.

Στη συνέχεια, από το 20^ο αιώνα μέχρι και το 1950 η βιομηχανική επανάσταση επέφερε ραγδαίες συνέπειες στην εκπαίδευση και τη κοινωνία γενικότερα. Ο νέος τύπος σχολείου διαμορφώθηκε σύμφωνα με τα επιτεύγματα της αρχιτεκτονικής και των καθολικά ρευμάτων οικονομικών και πολιτικών (Τσουκαλά,1998). Τρεις κεντρικές



συνιστώσες απάρτιζαν τη σχολική αρχιτεκτονική: εξασφάλιση σχολικής υγιεινής, παιδαγωγικά συστήματα με ευρωπαϊκή επιρροή.

Η υγιεινή ήταν στη διάρκεια του μεσοπολέμου ζωτικής σημασίας διότι είχε σημειωθεί μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού σε όλα τα αστικά πεδία και ταυτόχρονα δεν υπήρχε πολεοδομική υποδομή με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν συνθήκες ανάπτυξης ασθενειών (Τσουκαλά,1998). Το 1930, σύμφωνα με τον Τσουκαλά, η φυσική αγωγή εξαρτάται άμεσα από το καθαρό αύλειο σχολικό χώρο. Παράλληλα, οι υπόγειοι χώροι καταργούνται και λειτουργούν ως χώροι εγκατάστασης θέρμανσης. Μια νέα παιδαγωγική νοοτροπία και αντίληψη εμφανίζεται, που είναι υποστηρικτική στην ελεύθερη βούληση των παιδιών σε συνδυασμό με τις πνευματικές αξίες του σχολείου.

Η συνεισφορά της Ψυχολογίας έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της νέας παιδαγωγικής αντίληψης. Εκπρόσωποι της εκπαιδευτικής ψυχολογίας είναι : Montessori, Kerschensteiner, Decroly, Dewey κ.α (Τσουκαλά,1998). Οι ευρωπαϊκής επιρροής προτάσεις που θεωρήθηκαν ότι πρέπει να υλοποιηθούν ήταν η αύξηση της σχολικής χωρητικότητας, προσθήκες εργαστηρίων, προεκτάσεις εξωτερικών χώρων και τέλος, στις τάξεις να υπάρχει ευελιξία. Οι ως άνω αναφερόμενες προτάσεις προσαρμόστηκαν στο «Δημοτικό Παρθεναγωγείο» στο νομό Μαγνησίας και ειδικότερα στο Βόλο.



Εικόνα 2^η (Παρθεναγωγείο Βόλου).
(Τσουκαλά, 1998).

Ο Δελμούζος μαζί με τους, Γληνό και Τριανταφιλλίδη, Κουντουρά και Καστανό εισάγουν στην Ελληνική εκπαίδευση τη δημοτική γλώσσα. Στόχος ήταν η ελληνική εκπαίδευση να γίνει ανθρωποκεντρική. Η διδασκαλία παύει να είναι παθητική και εφαρμόζεται η μαθησιακή αυτενέργεια (Τζιορίδης,Φωτίου,2010). Η Ελληνική εκπαίδευση βασίζεται σε διδασκαλία και εξωτερικές δραστηριότητες που διαφεύγουν σιγά σιγά από το θρησκευτικό πρότυπο. Οι πολύ σημαντικές εκπαιδευτικές αλλαγές που σημειώνονται στη παιδαγωγική θεωρία δεν σήμανε και την εφαρμογή τους· με εξαίρεση τη Βρετανία, η «Νέα Αγωγή», δεν εφαρμόστηκε καθ' ολοκληρία παρά μόνο



σε πρότυπα σχολεία. Ο εσωτερικός σχολικός χώρος παρέχει περισσότερα εναύσματα στους μαθητές για περισσότερη δράση και η σχολική αρχιτεκτονική απεικονίζει «κατοικία» μια «σχολική κατοικία» που να παραπέμπει στη «οικογενειακή κατοικία» ώστε οι μαθητές να νιώθουν οικεία και όχι ότι βρίσκονται σε ίδρυμα (Τσουκαλά, 1998).

Οι πολιτικές καταστάσεις του 1922 δημιούργησαν στην Ελλάδα δημιουργία νέων σχολικών κτιρίων και μάλιστα με μοντέρνα αρχιτεκτονική εκδοχή. Ο Μητσάκης Νικόλαος θα φροντίσει για την ανέγερση των νέων μοντέρνων σχολικών μονάδων (Τσουκαλά, 1998). Τα σχολεία του 1930 έχαιραν ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής εκτίμησης και ξεχώριζαν για τρεις λόγους : ο πρώτος ήταν επειδή σημειώθηκε η προσπάθεια να συνδεθούν οι παιδαγωγικές ευρωπαϊκές αντιλήψεις με τον αρχιτεκτονικό προσανατολισμό της εποχής. Δεύτερος επειδή εμπλουτίστηκαν με εργαστηριακά μέσα η διδασκαλία της Φυσικής και της Χημείας, και βιβλιοθήκες και ο τρίτος επειδή έγινε εφαρμογή σε μια τυποποιημένη κατασκευή, πράγμα που βοήθησε τη μαζική σχολική κατασκευή.

Το κράτος εφάρμοσε το νεωτεριστικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι μελέτες έδειξαν ότι τελικά δεν εφαρμόστηκαν, λόγω μη διάθεσης μεγάλων οικονομικών ποσών. Για παράδειγμα, η βιβλιοθήκη συγχωνεύθηκε με τα γραφεία των διευθυντών και συνεπώς καταργήθηκε η αίθουσα ανάγνωσης. Ο κυριότερος λόγος που δεν εφαρμόστηκε το νεωτεριστικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα ήταν γιατί δεν συνδέθηκε με παιδαγωγικά και ψυχολογικά κριτήρια. Ο στόχος θα έπρεπε να είναι η ψυχοπνευματική ανάπτυξη των παιδιών και η γενικότερη προαγωγή του ανθρώπου σε μια κοινωνία που διαρκώς αλλάζει σε αξίες και ιδανικά (Τζιορίδης, Φωτίου, 2010). Συμπερασματικά, η αρχιτεκτονική δεν μπόρεσε τελικά να συμβάλλει στην δημιουργία εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που να υποστηρίζει τη πραγματική μάθηση.

Από το 1950 έως και το 1970 επιβάλλεται μια πιο εύκαμπτη διάταξη σχολικών χώρων που θα αναδεικνύει την παιδαγωγική σημαντικότητα στη διάνοια και στο σώμα και γενικότερα στη προσωπικότητα του μαθητή. Πράγματι, δημιουργούνται αίθουσες διδασκαλίας προσαρμοσμένες για κάθε ηλικία και κάθε τύπου διδασκαλία.

Έως και το 60' εποχή ραγδαίας ανάπτυξης της βιομηχανίας και κατά συνέπεια δημιουργίας βιομηχανοποιημένων σχολικών μονάδων δημιουργείται το «βιομηχανοποιημένο σχολείο» που προκαλεί την αντίδραση του κόσμου της αρχιτεκτονικής μονάδων. Η ένωση Αρχιτεκτόνων το 1957 μελετά ζητήματα που



αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία των σχολικών μονάδων με σκοπό τη παρουσίαση προτάσεων που θα είχαν επίκεντρο τη παιδαγωγική σε συνδυασμό με τη ραγδαία αύξηση της τεχνολογίας. Η απόπειρα αυτή ονομάζεται «Χάρτα των Σχολικών μονάδων» (Τσουκαλά, 1998). Στη συγκεκριμένη Χάρτα, υπάρχουν σαφείς διατυπώσεις για την ακαταλληλότητα των σχολικών κτιρίων σε σχέση με την αρμονική σύνδεση με την εκπαίδευση.

Η περίοδος από το 1970 έως και σήμερα χαρακτηρίζεται εποχή του μεταμοντερνισμού. Η μεταμοντέρνα εποχή συνδέεται με την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ελευθερίας και της παρόρμησης (Τσουκαλά, 1998). Οι αρχιτέκτονες στρέφονται στη μορφή του χώρου και το νόημα του. Παράλληλα, στην παιδαγωγία σημειώνονται αλλαγές στη διδασκαλία, με κυρίαρχο στοιχείο τη αυτοδύναμη ενεργητική δραστηριότητα των καθηγητών. Οι αρχιτεκτονικές τάσεις ,δηλαδή τα κοινοτικά σχολεία, η τεχνολογία και τα μέσα της σε συνδυασμό με την ιστορικότητα. Για παράδειγμα, κτίρια παραδοσιακά κτισμένα με μοντέρνα υλικά. Το μοντέρνο συναντά το παραδοσιακό και συνεπώς τα νέα σχολικά συγκροτήματα αποτελούνται από δημοτικά, γυμνάσια, βιβλιοθήκες, εργαστήρια χημείας και φυσικής, κλπ. Το κτιριακό σχήμα σχηματίζει ένα (Π). Οι τοίχοι είναι λευκοί, τα περισσότερα κουφώματα είναι χρώματος πράσινου και υπάρχουν κιγκλιδώματα σε φυσικό ξύλινο χρώμα.

Μέσα από ποικίλες έρευνες διαπιστώθηκε ότι υπάρχει απόκλιση ανάμεσα στις σχολικές μονάδες και την διδακτική διαδικασία. Μέχρι και το 1977 στην Ελλάδα τέθηκαν σε δημοπρασία 28 σχολεία (γυμνάσια και δημοτικά). Ένας σημαντικός αριθμός ερευνών της εποχής αναφέρεται στην απόκλιση που υπάρχει ανάμεσα στον σχολικό χώρο και στην εκπαίδευση των παιδιών (Τσουκαλά, 1998). Το ερώτημα που τίθεται από τον ίδιο συγγραφέα είναι, εάν μπορεί μόνη της η αρχιτεκτονική ενός σχολικού κτηρίου να προάγει τον εκπαιδευτικό πολιτισμό; Οι συμπεριφορές των μαθητών προέρχονταν από τα αποτελέσματα της μαθησιακής διδασκαλίας και όχι από τη χωρική οργάνωση.



Εικόνα 3^η (Σχολείο Ερμούπολης)



Παρατηρούμε ότι υπάρχει ένας σχεδιασμός με μεγάλο αύλειο χώρο και χωρισμένες τάξεις σε δύο επίπεδα. Ο Ο.Σ.Κ (Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων) είναι από το 1998 αλλά συγχωνεύθηκε το 2013 και με άλλους κατασκευαστικούς οργανισμούς του δημοσίου και μετατράπηκε σε εταιρία «Κτιριακές Υποδομές Α.Ε (https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%A3%CF%87%CE%BF%CE%B%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_%CE%9A%CF%84%CE%B9%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD).

Το βιοκλιματικό κτιριακό μοντέλο είναι ένα νέο μοντέλο που από το 2007 πρέπει να εφαρμοστεί σε όλα τα σχολικά κτίρια της Ελλάδας με σκοπό την αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας, προκειμένου να καλύψουν τις λειτουργικές τους ανάγκες. Ο στόχος κατά την εκτίμηση του Σταμάτη είναι τα ελληνικά δημόσια σχολεία να γίνουν μη ενεργοβόρα και φιλικά προς το περιβάλλον διδακτήρια με τις απαιτούμενες καλύψεις ώστε να υπάρχουν οι ιδανικές συνθήκες για ασφάλεια και λειτουργία χώρων (Σταμάτης,2006). Οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα πρακτικά να βιώσουν αυτό που ονομάζουμε εξοικονόμηση ενέργειας, ενώ παράλληλα τα σχολικά συγκροτήματα θα αποτελέσουν πρότυπα μίμησης και θα περάσουν ένα μεγάλο μήνυμα σε ένα μεγάλο ποσοστό πληθυσμού, προκειμένου να εξοικειωθούν με αυτόν τον αρχιτεκτονικό νέο τύπου σχεδιασμό.

Τα χαρακτηριστικά του βιοκλιματικού σχολείου είναι η ηλιακή αξιοποίηση κατά τη περίοδο του χειμώνα, η σωστή μόνωση, λιγότερα ανοίγματα προκειμένου να υπάρχει μεγαλύτερη προστασία από το κρύο και πολλές κτιριακές παρεμβάσεις για άριστο αερισμό (Σταμάτης,2006). Στις ευρωπαϊκές χώρες τα βιοκλιματικά σχολεία είναι σαφώς πιο πολλά σε σύγκριση με αυτά που υπάρχουν στην Ελλάδα. Η εκπαίδευση μέσα από έρευνες είναι ζοφερή διότι δεν υπάρχει ορθή και κατάλληλη κτιριακή υποδομή και εξοπλιστικά μέσα. Η παλαιότητα των υποδομών και η πληθώρα των ελλείψεων από ζημιές εξωτερικές και εσωτερικές δεν αποτελούν μια απλή υπόθεση και έχουν ως αποτέλεσμα το επιζήμιο των μαθητών.

Η σχολική κτιριακή ανέγερση χρειάζεται επαρκείς οικονομικούς πόρους διότι το κόστος είναι πολύ μεγάλο και για να παρθεί η απόφαση ανέγερσης σχολικού κτιρίου, πρέπει να υπάρχει μεγάλο διαθέσιμο ποσό (Σταμάτης,2006). Το 1996 τα σχολικά κτίρια ήταν σε ηλικία 5 έως 10 χρόνια, το 25% 12- 22 χρόνια, και ένα 50% ήταν πάνω από το



45%. Το κόστος συντήρησης πολύ μεγάλο και τα σύγχρονα παιδαγωγικά πρότυπα και οι εκπαιδευτικές μεθοδολογίες διαρκώς διευρύνονται και αυτό σημαίνει ότι τα σχολικά συγκροτήματα πρέπει να προσαρμόζονται σε διαρκώς νέα εκπαιδευτικά δεδομένα.

Ειδικότερα, ευρήματα μελέτης έδειξαν για τα σχολικά συγκροτήματα της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Δημοτικό και Νηπιαγωγείο) σχετικά με τη κατάλληλη κτιριακή υποδομή σε σχέση με τις παιδαγωγικές αντιλήψεις ότι υπάρχει μετριότητα στις κτιριακές υποδομές (Σταμάτης,2001). Κάθε πρόβλημα επιβαρύνει τόσο άμεσα αυτόν που αφορά και το βιώνει όσο και όλη την εκπαιδευτική κοινότητα (καθηγητές , διευθυντές, μαθητές). Τα προβλήματα διαβιβάζονται συνεχώς από τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων στις σχολικές επιτροπές και αυτές στη συνέχεια τα διαβιβάζουν στις τεχνικές υπηρεσίες των δήμων που έχουν επιφορτιστεί με την αντιμετώπιση συντηρήσεων και επισκευών των σχολικών μονάδων, καθώς βάσει (Ν. 1894/1990 και Ν. 2009/92) αποτελούν περιουσία του δήμου .

Η τοπική κοινωνία είναι μια κεντρική εξουσία και πρέπει να βρίσκει λύσεις άμεσες σε ότι αφορά τις ανάγκες της εκπαίδευσης (McMillan,Stine,1997). Οι στεγαστικές και εξοπλιστικές ανάγκες που προκύπτουν δεν αντιμετωπίζονται, και η κρατική εκπαιδευτική πολιτική ούτε και οι δημοτικές αρχές μεριμνούν για τη επίλυση των σχολικών κτιριακών προβλημάτων.

Έρευνες έχουν αναδείξει σοβαρά προβλήματα στη ποιότητα των αιθουσών διδασκαλίας ιδιαιτέρως στα σχολικά συγκροτήματα της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της Δυτικής Κρήτης (Οικονομίδη, Λιναρδάκη,2012). Από τα ευρήματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, η κατάσταση είναι «ικανοποιητική» ενώ δεν υπάρχει εξοπλισμός και έτσι δημιουργούνται μαθησιακές δυσκολίες. Στην ίδια υπερασπιστική γραμμή βρίσκονται οι Γερμανός 2006, Bruce 2006 & Παπανικολάου 1994.

Μέσα από σύγκριση των απόψεων των εκπαιδευτικών και των μαθητών σχετικά με την αισθητική, τη λειτουργικότητα, και την ασφάλεια στα Δημοτικά σχολεία το πιο σημαντικό πρόβλημα που αναδεικνύεται είναι η κακή υλικοτεχνική υποδομή (Οικονομίδη, Λιναρδάκη,2012). Και οι δύο ομάδες συμφωνούν ότι τα σχολεία δεν είναι «ικανοποιητικά» ούτε σε επίπεδο καταλληλότητας ούτε σε επίπεδο εξοπλισμού σε εργαστήρια και αίθουσες, ακόμα πιο σημαντικό στη διευκόλυνση ατόμων αναπηρίας Α.Μ.Ε.Α.



Έκανε ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός ότι οι μαθητές ήταν πιο αυστηροί στη κριτική τους παρά οι καθηγητές. Μια επιπλέον έρευνα που έγινε και είχε επίκεντρο τα στελέχη της εκπαίδευσης : Διευθυντές , εκπαιδευτικοί και γονείς έδειξε ότι η χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ήταν μεγίστης σημασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας (Σπυροπούλου κ.α.,2007). Πραγματικά, είναι ενδιαφέρουσα η εικόνα που παρουσιάζεται μέσα από τη διαφορετικότητα των αντιλήψεων, όπως αυτή αποτυπώθηκε από τις απαντήσεις των ερωτώμενων, καθώς μερικοί αξιολογούν με σταθερά κριτήρια, άλλοι αξιολογούν χωρίς να έχουν γνώση πραγμάτων, επειδή δεν είναι πληροφορημένοι για τι ακριβώς συμβαίνει.

Τα ευρήματα μιας πανελλήνιας έρευνας που διεξήχθη στις σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης έδειξαν ότι η κατάσταση είναι κάπως πιο αισιόδοξη. Οι Διευθυντές απάντησαν σε πλειοψηφία ότι η ποιότητα της κατασκευής των σχολείων ήταν « μέτρια έως καλή» και το πιο σημαντικό πρόβλημα που ανέφεραν ήταν η υγρασία (Ζεπάτου, Σπυρέλη, 2008). Επίσης, η έρευνα έδειξε ότι η μη επαρκής χρηματοδότηση και η διαρκώς καθυστερημένη τεχνική επέμβαση για τη συντήρηση, αυξάνει το μέγεθος των προβλημάτων.

Επίσης, μέσα από άλλα ερευνητικά ευρήματα ανέκλυσε το ζήτημα για τα επίπεδα των ορίων των χημικών ρύπων που σημαίνει κακή ποιότητα στον αέρα των ελληνικών σχολείων (Siskos et al.,2001). Την ρυπογόνο ατμόσφαιρα στα Ελληνικά σχολεία εντοπίζουν και οι έρευνες των (Santamouris et al.,2007) & (Spyrellis et al.,2004) όπου κατέγραψαν παράπονα και για ηχορύπανση.

Ακολούθως, σε έρευνες που έχουν γίνει προέκυψαν ζητήματα για μη συνεργασία μεταξύ αρχιτεκτόνων και στελεχών της εκπαίδευσης, που εάν σε περίπτωση υπήρχε μια στενή επαφή, θα υπήρχε σαφώς αναβάθμιση και στην αισθητική και στη λειτουργικότητα (Γκιζέλη κ.α., 2007 & Σταμάτη 2001; 2006 και Γερμανό, 1998).

Παράλληλα, υπάρχουν έρευνες που εστιάζουν στη μελέτη και τη καταγραφή της κατασκευαστικής φύσεως ζητήματα. Όπως για παράδειγμα, 1°. στον υπερβολικό συντελεστή εκμετάλλευσης οικοπέδων, ιδιαιτέρως στα μεγάλα αστικά κέντρα που έχουν ως συνέπεια τη συμπίεση στα διδακτήρια και στους αύλειους χώρους άθλησης και διαλείμματος. 2°. Το μικρό κόστος ανέγερσης σχολικών συγκροτημάτων που οδηγεί στη παρουσίαση σοβαρών ελλείψεων και σε ποιότητα υλικών και συνολικά σε κακοτεχνίες που φθείρονται άμεσα χρονικά σχεδόν, ιδιαιτέρως όταν έχει συμβεί



βανδαλισμός από μαθητές (Κουτσάκος κ.α., 1979; Σταμάτης, 2001 & 2006). Επιπρόσθετα, ζωτικής σημασίας ζήτημα είναι η συστέγαση σε μεγάλα συγκροτήματα σχολείων που δημιουργεί συνωστισμό λόγω των εκατοντάδων μαθητών από διαφορετικές ηλικίες και σχολικές τάξεις. Η διεθνής βιβλιογραφία αναφέρει ότι τα μικρά σε αριθμό σχολεία είναι καλύτερα λειτουργικά, διότι είναι ευέλικτα και αποτελεσματικά (Anderson, 2002). Έχουν γίνει προτάσεις βελτίωσης και έχουν προβληθεί λύσεις από τους ερευνητές της εκπαίδευσης· ένας από την ομάδα των ερευνητών είναι ο Γερμανός, που ασχολήθηκε με τους τρόπους αναμόρφωσης του σχολικού χώρου (Γερμανός 2006 & Σπυροπούλου κ.α., 2007).

Όμως, η κεντρική διοίκηση δεν εφαρμόζει τις λύσεις σε κανένα ικανοποιητικό επίπεδο. Αυτό που παρατηρείται είναι ότι η χρηματοδότηση διαρκώς μειώνεται και ο εξοπλισμός, που χρειάζεται απαραίτητα το κάθε σχολείο συνεχώς βαίνει προς έλλειψη, με συνέπεια να δημιουργούνται συνεχώς κενά και προβλήματα. Βέβαια οι Διευθυντές έχουν αρχίσει να γίνονται πιο θετικοί σε σχέση με το παρελθόν, αναφορικά με το ζήτημα της εύρεσης πηγών χρηματοδότησης με σκοπό τη κάλυψη των σχολικών μονάδων τους (Σπυροπούλου κ.α., 2007).



ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.

2.1. Υλική υποδομή σχολικής αίθουσας.

Οι σχολικές τάξεις αποτελούν μικρές και αυτόνομες μονάδες, καθώς επίσης και οι σχολικές αυλές. Η σχολική τάξη ως μια αυτόνομη μονάδα περιλαμβάνει υλικοτεχνική συγκρότηση, έπιπλα ανάλογα τη διάταξη του χώρου, τον αριθμό των μαθητών και τους εκπαιδευτικούς (Ζεργιώτης, 2007). Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων αναπτύσσεται μια αλληλεπίδραση μεταξύ καθηγητών και μαθητών. Η διδακτική είναι μια επιστήμη που εξετάζει το χώρο της τάξης ως μια μικρή κοινωνία και ως μια μέθοδο άσκησης πειθαρχίας μέσα στη σχολική τάξη. Η «Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής τάξης» είναι μια επιστημονική κοινότητα που αντιπροσωπεύει τις ενέργειες των εκπαιδευτικών για την οργάνωση των μαθητών στο χώρο, στο χρόνο και στα υλικά με σκοπό η διδακτική σχεδίαση και μεθοδολογία να επιτευχθούν

(<http://slideplayer.gr/slide/1916910/>).

Κατά συνέπεια, απαραίτητη προϋπόθεση για δημιουργία παραγωγικού σχολικού περιβάλλοντος (εσωτερικά και εξωτερικά) αποτελεί το κλίμα που υπάρχει μέσα στις σχολικές αίθουσες, επειδή επηρεάζει τη διάθεση και τη συμπεριφορά των μαθητών αλλά και των καθηγητών. Ο ενθουσιασμός των εκπαιδευτικών σε σχέση με την πραγμάτωση της διδασκαλίας τους συμβάλλει στην αποτελεσματική απόδοση των μαθητών πλαισιωμένοι στις κατάλληλες σχολικές αίθουσες και τους κατάλληλους σχολικούς αύλειους χώρους (Jorde, 1998). Να σημειωθεί, ότι η οργάνωση καθώς και η ηγεσία της σχολικής τάξης είναι μια διαρκής εν εξελίξει διαδικασία. Πολλοί λίγοι εκπαιδευτικοί έχουν φτάσει σε ένα τέλειο επίπεδο στην εκπαιδευτική τους καριέρα (Jorde, 1998).

Όπως ειπώθηκε εκτενώς στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας οι σχολικές εγκαταστάσεις ανάλογα τη ποιότητα τους σε εξοπλισμό, φωτισμό, θερμοκρασία, θόρυβο, δημιουργούν συναισθήματα άλλοτε θετικά άλλοτε αρνητικά. Ο Γερμανός ειδικότερα για τη σχολική αίθουσα διακρίνει (5) στον αριθμό κατηγορίες αναφορικά με την υλική δομή : α) κτισμένος χώρος β) διαμορφωμένος χώρος γ) τεχνητοί



περιβαλλοντικοί παράγοντες δ)επίπλωση και εξοπλισμός ε)εκπαιδευτικό υλικό (Γερμανός, 1998 &2006).

Η κάθε ξεχωριστή κατηγορία είναι μια ξεχωριστή λειτουργία που βρίσκονται όλες μαζί σε συνεχή αλληλεξάρτηση και αλληλοσυμπλήρωση. Κοινό σημείο τους είναι η επίδραση τους στη συμπεριφορά των μαθητών και στη γενικότερη λειτουργία της σχολικής τάξης (Γερμανός,1998&2006). Κατά συνέπεια, ο χώρος και η σχολική κοινότητα είναι δύο συνεκτικά στοιχεία, που εάν υπάρχει έλλειψη ποιότητας στο ένα, επηρεάζει αρνητικά και το άλλο. Τι σημαίνει κτισμένος χώρος; Σημαίνει σύνολο κατασκευαστικών στοιχείων (μέγεθος, τοίχοι, σχήμα, πλάκες, υποστυλώματα και τοίχοι, όψη και κάτοψη σχολικών αιθουσών) (Γερμανός,2006). Πρακτικά, όλα τα παραπάνω δεδομένα είναι πολύ δύσκολο να τροποποιηθούν, διότι οι κανονισμοί των οργανισμών κατασκευής δεν επιτρέπουν εύκολα μετατροπές σχολικών κτιρίων. Συμπερασματικά, όλα τα παραπάνω στοιχεία ορίζουν τις εν γένει αρχές συγκρότησης της σχολικής λειτουργίας και θέτουν τα βασικά, αξιολόγησης και οργάνωσης, κριτήρια για ένα άριστο μαθησιακό περιβάλλον.

Ο χώρος του κτίσματος οργανώνει τον σύνδεσμο των σχολικών αιθουσών με τα υπόλοιπα χωρικά μέρη του σχολικού συγκροτήματος, αναδύοντας έτσι, τη κατάλληλη ή μη κατάλληλη συνλειτουργία όλων των μερών (Γερμανός,2006). Για παράδειγμα, μπορούμε να αναφέρουμε ότι τα παράθυρα των σχολικών αιθουσών σχεδιάστηκαν μεγάλα σε μέγεθος, ώστε να υπάρχει η κατάλληλη οπτική προς στον υπαίθριο χώρο. Η κατάλληλη οπτική δίνει τη παιδαγωγική δυνατότητα στους καθηγητές αλλά και στους μαθητές να αξιοποιήσουν τα εξωτερικά ερεθίσματα για τη διδακτική και τη μαθησιακή διαδικασία.

Ακόμη μια ενδιαφέρουσα λειτουργία του χώρου είναι ότι παρέχει πολλές δυνατότητες, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά, δηλαδή μικρό ή μεγάλο μέγεθος, σχήμα και ανοίγματα, σχεδίασης των αιθουσών και των διάφορων μερών της σχολικής τάξης (Γερμανός,2006). Βέβαια, αυτό μπορεί να είναι απαγορευτικό, διότι τα ενδεδειγμένα μεγέθη και οι ανάλογες διαστάσεις του εξοπλισμού και των επίπλων να μη δύναται να τοποθετηθούν στο χώρο των σχολικών αιθουσών.

Αξίζει να γίνει μια επισήμανση, σε ότι αφορά το χώρο που αναλογεί σε κάθε μαθητή. Βάσει των νέων προδιαγραφών η επιφάνεια αίθουσας για κάθε μαθητή είναι 1.50 τ.μ.



και αυτό, διότι ο συνωστισμός στις αίθουσες διδασκαλίας έχει αρνητικές επιπτώσεις στη συμπεριφορά των μαθητών και των καθηγητών (Χαραλάμπους & Γεωργιάς, 1995).

Επίσης, κατά την εκτίμηση των μελετητών, η ευρυχωρία στις σχολικές αίθουσες παρέχει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να κάνουν χρήση εναλλακτικών μορφών διάταξης των θρανίων με σκοπό την επίτευξη της «ομαδοσυνεργατικής» διδασκαλίας.

2.1.1. Διαμόρφωση χώρου

Το εσωτερικό των σχολικών αιθουσών παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη μαθησιακών δραστηριοτήτων (Χαραλάμπους & Γεωργιάς, 1995). Ανάλογα με το σχήμα και το μέγεθος, τοποθετείται και ο κατάλληλος σχολικός εξοπλισμός και τα έπιπλα



Εικόνα 4^η (εσωτερικό σχολικής τάξης)



Εικόνα 5^η (εσωτερικό σχολικής τάξης)



Εικόνα 6^η (εσωτερικός σχολικός χώρος λόγω Covid19)



Όπως μπορεί να διαπιστώσει κανείς από τις παραπάνω εικόνες, οι σχολικές αίθουσες στην Ελλάδα είναι, οι ίδιες εδώ και 100 περίπου χρόνια (Γερμανός,2006). Εικόνες, που δεν συμπορεύονται με τις εξελίξεις που έχουν σημειωθεί στη Παιδαγωγική επιστήμη και αυτό είναι ένα γεγονός, που προκαλεί δυσφορία στην επιστημονική κοινότητα. Για παράδειγμα, διαπιστώνουμε ότι η έδρα δεν μεταβάλλεται, τα θρανία είναι τα ίδια, όπως ήταν πριν από πολλές δεκαετίες πίσω και γενικότερα, διαπιστώνει κανείς, σύμφωνα με τον Γερμανό, ότι δεν υπάρχει ένδειξη για να συμβαδίσει το σχολείο με τη ραγδαία τεχνολογική πρόοδο (Γερμανός,2006). Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν σύγχρονα εποπτικά μέσα και βιβλιοθήκες με ενσωματωμένους υπολογιστές. Συμπερασματικά, θα λέγαμε, πως το ελληνικό σχολείο είναι ένα τυποποιημένο σχολείο, με πολύ χαμηλό δείκτη ποιότητας, που δεν συμβαδίζει με τις σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις.

Ο κατάλληλα διαμορφωμένος χώρος των σχολικών αιθουσών, καθώς και η αισθητική του καθορίζουν τη σωστή λειτουργία της διδακτικής διαδικασίας. Η σχολική αίθουσα οργανώνεται σε τρεις άξονες: α) περιοχή που μπορεί να πραγματοποιηθεί ομαδική ή ατομική μελέτη και εργασία, β) η πρακτικότητα που προσφέρει ο χώρος διαμορφώνει τη στάση και τη θέση του σώματος του μαθητή στη τάξη και γ) ο φωτισμός και το χρώμα ευνοούν την εκπαιδευτική απόδοση (Γερμανός, 2006). Φτάνει μόνο να σκεφτεί κανείς πώς νιώθει όταν είναι σε μία φωτεινή και ζεστή αίθουσα που έχει χαρούμενα χρώματα, και αντίστροφα όταν είναι σε μια μουντή και άχρωμη. Όλα βρίσκονται στην διάθεση και την ευχέρεια της σχολικής διοίκησης. Πολλοί μαθητές κάνουν παράπονα για κόπωση και άσχημη διάθεση, εξαιτίας των χρωμάτων της σχολικής αίθουσας, των παραθύρων, που είναι σε άθλια κατάσταση και του ανεπαρκούς φωτισμού (Συγκολλίτου,1997). Τα άτομα που βρίσκονται σε άσχημους εσωτερικούς χώρους εκδηλώνουν αρνητική συμπεριφορά και θυμό. Η ψυχική διάθεση είναι άμεσα εξαρτημένη από την εσωτερική ατμόσφαιρα (χρώμα, θερμοκρασία, θέρμανση, ευρυχωρία, παλαιότητα).

Η οπτική κούραση που διαπιστώνεται στους μαθητές συμβαίνει, διότι υπάρχει έλλειψη χρώματος. Τα παιδιά με αναπηρία έχουν επαχθεί στην «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» (ΕΑΕ) που ορίζεται ως εξής: οι παρεχόμενες εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε μαθητές με



διαπιστωμένη αναπηρία κι ειδικές ανάγκες (<https://nevronas.gr/oi-goneis-rotoyn-amea-kai-ekpaideysi>).

Ο νόμος Ν.3699/2008 αναβαθμίζει την ειδική αγωγή και δεσμεύει τη πολιτεία να παρέχει δωρεάν δημόσια εκπαίδευση ειδικής αγωγής στους αναπήρους μαθητές κάθε ηλικιακής ομάδας και να δημιουργεί ίσες ευκαιρίες για πλήρη ένταξη στη κοινωνία.

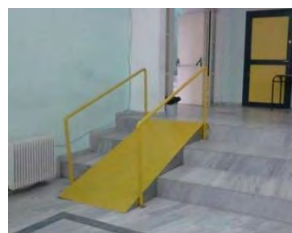
Ο Ν.3699/2008 που αφορά τους μαθητές με αναπηρία, δυστυχώς προχωρά πολύ αργά και υπάρχει μια δυσκολία προσαρμογής των παιδιών στις εκπαιδευτικές ανάγκες της κοινωνίας (<https://nevronas.gr/oi-goneis-rotoyn-amea-kai-ekpaideysi>). Σύμφωνα με το Ν. 3699/2008, οι « μαθητές που έχουν αναπηρία μπορούν να φοιτούν: είτε στο γενικό σχολείο, όταν πρόκειται για ήπια μορφής μαθησιακής δυσκολίας», όταν πρόκειται για μαθητές με βαριές μαθησιακές δυσκολίες, τότε πρέπει να γίνει σχολείο ειδικής αγωγής.

Η σύγχρονη εικόνα που έχουμε για την εκπαίδευση ειδικής αγωγής στον Ελλαδικό χώρο, απεικονίζει μια εικόνα, που γίνονται ολοένα βήματα μπροστά, αλλά και ταυτόχρονα πίσω (Συμεωνίδου & Φτιάκα,2012). Οι εκπαιδευτικοί, που ασχολούνται με την ειδική αγωγή, καταρτίζονται με ειδικά προγράμματα και ειδικά σεμινάρια, αλλά η έλλειψη δημόσιας οικονομικής υποστήριξης δεν δίνει τη δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η σύγχρονη παιδαγωγική επιστημολογία στην ειδική αγωγή.



Εικόνα 7η (7ο Λύκειο Πατρών που υποστηρίζει μαθητές ΑΜΕΑ)

(<https://www.newsitamea.gr/2016/11/28>)



Εικόνα 8η (7ο Λύκειο Πατρών με ειδική ράμπα για τους ΑΜΕΑ)

(<https://www.newsitamea.gr/2016/11/28>)



Το 2016 το 7^ο Λύκειο Πατρών μετά από προσπάθειες καθηγητών μαζί με τη συνεργασία της διεύθυνσης του σχολείου τοποθετήθηκαν σχετικές μπάρες για τα παιδιά ΑΜΕΑ (<https://www.newsitamea.gr/2016/11/28>)

2.1.2. Σχολικά έπιπλα, εξοπλισμός & εκπαιδευτικό έργο.

Η διακόσμηση της σχολικής αίθουσας, δηλαδή, η τοποθέτηση των θρανίων, ο πίνακας, η βιβλιοθήκη, οι κουρτίνες και τα σχετικά συμβάλλουν στο κατάλληλο εργονομικό περιβάλλον για τη βέλτιστη ανάπτυξη και καλλιέργεια των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (Ματθαίου,2007). Η εργονομία ασχολείται με τις σχέσεις και τη σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα στα άτομα και τον εργασιακό εξοπλισμό με στόχο να μειώσει δραστικά τη κόπωση και να διευκολύνει τα άτομα στη διαχείριση των εργασιακών καθηκόντων τους. Η επίπλωση αλλά και ο εξοπλισμός, εάν παρουσιάζουν ατέλειες, βάσει των εργονομικών προδιαγραφών, τότε έχουν ως αποτέλεσμα τη χαμηλή απόδοση των μαθητών, ενώ παράλληλα μπορούν να προκαλέσουν θυμό, κακή συμπεριφορά, αλλά και ακόμα, προβλήματα υγείας, όπως για παράδειγμα, (αυχενικό, σκολίωση κλπ.).

Ο σχολικός εξοπλισμός, που περιλαμβάνει βιβλία, γραφική ύλη, όργανα χημείας, πειραματικά όργανα της φυσικής επιστήμης, μέσα γυμναστικής, κ.α., επηρεάζει δραστικά τη βαθμολόγησης της εκπαιδευτικής ποιότητας. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες υποβαθμίζονται, όταν υπάρχει έλλειψη μαθησιακού εξοπλισμού, κατά συνέπεια, η εργονομική ποιότητα εξαρτάται από τη παροχή ενός σύγχρονου και επαρκούς εκπαιδευτικού εξοπλισμού (Ματθαίου,2007&Γερμανός,2006).

Σε ένα σύγχρονο σχολείο, ο καθηγητής πρέπει να αναλάβει ρόλους και να εκτελέσει τεχνικές, με σκοπό τη δημιουργία ευνοϊκής ατμόσφαιρας μέσα στη σχολική τάξη. Ο εκπαιδευτικός ως υπεύθυνος μάθησης πρέπει να συγκεντρώνει το μαθησιακό υλικό και να προσαρμόζει τη διδασκαλία, ανάλογα με τις εκάστοτε και διαφορετικές ανάγκες των μαθητών (Συγκολλίτου,1997). Τα εκπαιδευτικά συστήματα θα πρέπει να αλλάζουν με σκοπό τη συνταύτιση και τη συμπόρευση των τρεχουσών παιδαγωγικών εξελίξεων.

Οι εκπαιδευτικοί, σημειώνουν οι μελετητές, θα πρέπει να παρακολουθούν τις σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις και εξελίξεις, είτε με σχετικά σεμινάρια, είτε με



μεταπτυχιακού επιπέδου στη παιδαγωγική επιστήμη, με σκοπό τη εξέλιξη της διδακτικής μεθοδολογίας τους (Hoy,Miskel,2001). Επίσης, οι εκπαιδευτικοί είναι απαραίτητο να παρακολουθούν επιμορφωτικά σεμινάρια, σε ό,τι αφορά τα νέα τεχνολογικά μέσα εκπαίδευσης. Ουσιαστικά, ο εκπαιδευτικός δεν σταματά ποτέ να εξελίσσεται και για να έχουμε ένα αποτελεσματικό σχολείο, θα πρέπει να έχουμε αποτελεσματικούς εκπαιδευτικούς, που να μπορούν αν εμπνέουν τους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός αποτελεί μια σημαντική επιρροή στην απόδοση του μαθητή.

Παλαιότερα, η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, αλλά και των εκπαιδευτικών άνηκε, ως είθισται, στους Επιθεωρητές. Το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα γινόταν τόσο ατομική αξιολόγηση των διδασκόντων όσο και εξακρίβωση της ισχύουσας νομοθεσίας (Ρεκαλίδου, 2011). Η τακτική αυτή αφορούσε, όχι το παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο, πόσο δε μάλλον, την εργονομική λειτουργία του σχολείου.

Τον 20^ο αιώνα το επίκεντρο μετατοπίστηκε στην αξιολόγηση της συνολικής αποτίμησης της οργάνωσης της σχολικής μονάδας, εισάγοντας μια ολιστική ποιότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία, με απώτερο στόχο τη βελτίωση των σχολικών συγκροτημάτων (Horikns,1988,1989;Holly,Horikns,1988; Ρεκαλίδου,2011). Πολλά ευρωπαϊκά κράτη εναρμονίστηκαν με το ρεύμα των σύγχρονων εκπαιδευτικών αντιλήψεων και ανάλογη ροπή σημειώθηκε και στην Ασία, Η.Π.Α, Καναδά, Αυστραλία (Unesco,2004;Naidoo,2004). Η δημιουργία ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση των σχολείων, αλλά και του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου, προέκυψε από την επίδραση του δικτύου « Ευρυδίκης» (<https://www.minedu.gov.gr/euridiki>), λειτουργίας από το 1998, που ασχολείται με την οργάνωση και τη λειτουργία της εκπαίδευσης στην Ευρώπη.

Οι νέες τεχνολογίες πληροφόρησης, ενημέρωσης και επικοινωνίας ενίσχυσαν την αλλαγή εκπαιδευτικής διαδικασίας, διότι υπάρχει άμεση πληροφόρηση, που αφορά όλα τα σχετικά κέντρα, ιδρύματα, φορείς της εκπαίδευσης (Κασσωτάκη,1992). Το εκπαιδευτικό έργο είναι το σύνολο συγκροτημένων προσπαθειών για την επίτευξη της ορθότητας, βάσει των σύγχρονων επιστημονικών προτύπων και της ορθής λειτουργίας των σχολείων· δηλαδή, διδασκαλία, πρόγραμμα σπουδών, σχολική ηγεσία και διοίκηση (Παπακωνσταντίνου,1993). Συμπερασματικά, το εκπαιδευτικό έργο περιλαμβάνει ποικιλότητες δραστηριότητες, που γίνονται σε ένα κράτος με σκοπό την βελτιστοποίηση όλων των προϊόντων του εκπαιδευτικού συστήματος.



2.1.3. Ποιοτικοί δείκτες εκπαιδευτικού έργου.

Τί ορίζουμε ποιότητα και τί αποτίμηση της ποιότητας στην εκπαίδευση είναι ένα πολυσύνθετο εγχείρημα με πολύ ειδικές πολιτικές και κοινωνικές προεκτάσεις, που συνδέει σκοπούς, στόχους και λειτουργίες του εκπαιδευτικού χώρου, στο σύνολο του (Βλάχος κ.α.,2008). Θα ήταν καλύτερο, να μιλάμε για «ποιότητες» και όχι στην ονομαστική πτώση «ποιότητα».

Οι « ποιότητες» αναδύουν τη διαφορετικότητα και την ειδική ποιότητα μέσα στη καθολική ποιότητα, και είναι οι κύριοι παράγοντες που διαμορφώνουν το σύνολο της καθολικής ποιότητας (Βλάχος κ.α.,2008).Η διεπιστημονικότητα, η τεχνολογία, η έρευνα και η μελέτη είναι τα θεμελιώδη στοιχεία ποιότητας. Η προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στις μεταβαλλόμενες κοινωνίες πληροφοριών και καινοτομίας προάγουν την εκπαιδευτική ποιότητα. Συγκεκριμένα, ο διαρκής κύκλος αιτιών και παραγόντων, που χαρακτηρίζουν την ποιότητα της εκπαίδευσης σε κάθε κοινωνικό περιβάλλον, είναι μια επιστημονική παραδοχή, μετά από πολυετή μελέτη στη Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Βιταντζάκης,2012). Τα ευρήματα της μελέτης αυτής φανέρωσαν ότι η «ποιότητα» προκύπτει μέσα από διαυγείς πρωτοβουλίες σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες

Η βελτίωση της εκπαιδευτικής ποιότητας γίνεται, μόνο από τη δέσμευση των εκπαιδευτικών και της πολιτείας για συνεχείς ενέργειες βελτίωσης της σχολικής κοινότητας. Η μάθηση είναι δείκτης ποιότητας και αυτός ο δείκτης αξιολογείται μέσα από την ποιότητα των μαθητών και των δασκάλων. Βασικοί παράγοντες αξιολόγησης της ποιότητας είναι, η σχολική διοίκηση, οι εκπαιδευτικοί, το πρόγραμμα σπουδών, οι αίθουσες διδασκαλίας, η υλικοτεχνική υποδομή, η σχολική κτιριακή κατάσταση, το περιβάλλον και η κοινότητα ανθρώπων (Βιταντζάκη,2012).

Ειδικότερα, ο πρώτος ποιοτικός δείκτης σχετίζεται με τα «υλικοτεχνικά μέσα» και τους «οικονομικούς πόρους». Οι αξιοποιούμενοι διαθέσιμοι πόροι, που υπάρχουν για την υλικοτεχνική σχολική συγκρότηση, πρέπει να καταναλώνονται, ώστε το αποτέλεσμα, να καλύπτει τις σύγχρονες επιστημονικές απαιτήσεις στη παιδαγωγία και την εκπαίδευση. Εξοπλισμός, πρόγραμμα σπουδών, διδασκαλία, σύγχρονες αίθουσες, εργαστήρια, εξωτερικός σχολικός χώρος είναι παράμετροι αξιολόγησης και διασφάλισης της ποιότητας.



Στη συνέχεια, ο δεύτερος δείκτης ποιότητας συσχετίζει το εκπαιδευτικό έργο και το σχολικό χώρο, δηλαδή, τη ποιοτική σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ διδασκαλίας και σχολικής υποδομής (Βιταντζάκη, 2012). Οι σχολικοί χώροι διαβίωσης, που διαβιούν οι μαθητές και οι καθηγητές, και οι εγκαταστάσεις επιτέλεση του διδακτικού λειτουργήματος είναι ένδειξη διασφάλισης ποιότητας του εκπαιδευτικού χώρου.

Έχει διαπιστωθεί, από πληθώρα μελετητών, ότι η χαμηλή σε ποιότητα, κτιριακή υποδομή, που σημαίνει (μικρές αίθουσες σε αναλογία με τους μαθητές, έλλειψη βιβλιοθηκών και Η.Υ, τεχνολογικά εποπτικά μέσα, διδακτικό υλικό) είναι γεγονότα, που έχουν προκύψει από τη δυσανεμία των μαθητών και των καθηγητών (Γραμματικού, 2010). Περίπου τα 4/5 των μελών της εκπαίδευσης είναι δυσαρεστημένοι με τη ποιότητα στις σχολικές μονάδες και ακόμα, από την έλλειψη επαγγελματικής ικανοποίησης Έρευνες έχουν αναδείξει ότι οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν διδακτική παραγωγικότητα και παράλληλα καμία ιδιαίτερη απόδοση στο έργο, που επιτελούν.

Σύμφωνα με άρθρο της Καθημερινής (2000), τα τεχνικά και επαγγελματικά λύκεια έχουν τεράστιες ελλείψεις σε διδακτικό υλικό (<https://www.kathimerini.gr/society/117920/o-i-17-deiktes-axiologisis/>) και καλείται το Υπουργείο Παιδείας να απαντήσει, πώς διασφαλίζεται η συνοχή διδασκαλίας και μάθησης, από τη στιγμή, που δεν υπάρχει το απαραίτητο διδακτικό υλικό και το εξειδικευμένο σχολικό πρόγραμμα. Ο δείκτης ποιότητας των διδακτικών μέσων καθορίζεται από την επίτευξη της εξειδικευμένης διδακτικής ύλης μέσα στις διακριτές σχολικές συνθήκες.

Για τη σχέση της σχολικής μονάδας με τη ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, μελετώντας, κανείς την ελληνική βιβλιογραφία, συμπεραίνει ότι υπάρχουν πολλές ατέλειες στη σχολική δομική υπόσταση και αυτές έχουν επιφέρει αναποτελεσματικότητα στο σχολείο (Κουστέλιος, 2001 & Κάντας, 1998).

Αυτό συμβαίνει, διότι, το εκπαιδευτικό έργο συνδέεται με τους μαθησιακούς στόχους. Ακολουθώντας, ο εκπαιδευτικός είναι σαν ένας «οδηγός», που πρόκειται να κάνει ένα ταξίδι, γνωρίζοντας τη διαδρομή, έχοντας προμήθειες, αλλά διαθέτει ένα προβληματικό φορτηγό ή αυτοκίνητο. Συνεπώς, για να μπορεί κάποιος να φτάσει στον τελικό του προορισμό, θα πρέπει να διαθέτει ένα ασφαλές και σύγχρονο όχημα (Σταμάτης, 2006). Το Υπουργείο Παιδείας το 2008 διεξήγαγε έρευνα στο πλαίσιο αναμόρφωσης προπτυχιακών σπουδών και η έρευνα ανέδειξε ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έκρινε ότι υπάρχει χαμηλή έως μέτρια ποιότητα στη κτιριακή, την



υλικοτεχνική δομή και στη διάθεση των εν γένει τεχνολογικών μέσων και αυτή η χαμηλή ποιότητα εμποδίζει την ορθή επιτέλεση του εκπαιδευτικού λειτουργήματος (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ./Υπουργείο Παιδείας 2008). Η σχέση του σχολείου με τους θεσμούς στην Ελλάδα είναι δύσκαμπτη (<https://www.kathimerini.gr/society/117920/oi-17-deiktes-axiologisis/>).

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η σχέση της με κάθε είδους σχολικό συγκρότημα είναι σημαντική, διότι αποτυπώνει τη λειτουργικότητα του κράτους σε σχέση με την εκπαίδευση και τη κοινωνική παραγωγή. Οι διάλογοι επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και εξωτερικών παραγόντων καθορίζουν το δείκτη λειτουργικής επικοινωνίας.

Η σκιαγράφηση της ποιότητας της εκπαίδευσης σχετίζεται με τη πολιτειακή βούληση και την αποδοχή της κοινωνίας για μεταρρυθμίσεις. Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου σχετίζεται με τη ποιότητα των δομών, την οργάνωση και το πολιτικό σχεδιασμό του εκπαιδευτικού συστήματος (Ζωγόπουλος, 2013). Οι ποιοτικοί δείκτες είναι βάση εκπαιδευτικής μέτρησης του βαθμού σύγκλισης με τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα. Τι σημαίνει αυτό; έρευνα για τα στοιχεία, που εξακριβώνουν την τωρινή εκπαιδευτική κατάσταση, εντοπισμός καλών ή αντίστροφα, εσφαλμένων εκπαιδευτικών πρακτικών, καθώς και πραγμάτωση του εκπαιδευτικού εκσυγχρονισμού (Παπαδημητράκοπουλος, 2006). Ο δείκτης ποιότητας συσχετίζει τα κοινωνικά, πολιτισμικά και οικονομικά δεδομένα που υπάρχουν στις σχολικές μονάδες και παράλληλα εξετάζει το πλαίσιο στο οποίο υπάρχουν: τοπικό και εθνικό.

Η ποιότητα στην εκπαίδευση παράγεται μέσα από μια συνεχή βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, που περιλαμβάνει την ιεραρχία του οργανισμού και τους εκπαιδευτικούς μετόχους (Φασούλης, 2001). Συγκεκριμένα, οι δείκτες εκπαιδευτικής ποιότητας στην Ελλάδα, έτσι όπως έχουν οριστεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, είναι κατασκευασμένοι, σύμφωνα με τους αντίστοιχους δείκτες της Ε.Ε. .

Η Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον εκσυγχρονισμό της Ελληνικής εκπαίδευσης (Ρουσσάκης & Πασσιάς, 2006). Οι διεθνείς ευρωπαϊκές πολιτικές συνδέονται στενά με τις εθνικές, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται διαρκώς ανταγωνιστικές συνθήκες, για ολοένα βελτίωση παροχής ενός σύγχρονου εκπαιδευτικού έργου.



Η θεμελιώδης βάση παραγωγής είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικό σύστημα συμβάλλει δραστικά στη υψηλότερη ποιότητα, αυτό που ονομάζεται, « ανθρώπινο κεφάλαιο» (Βέττας,2018). Το υψηλής ποιότητας «ανθρώπινο κεφάλαιο» αυξάνει τη παραγωγικότητα, παράγει κοινωνική δυναμικότητα και δημιουργεί ποιοτικές θέσεις εργασίας

Οι ποιοτικοί θεσμοί, σε συνδυασμό με την ποιοτική εκπαίδευση, αντικατοπτρίζουν μια ανταγωνιστική κοινωνία με υψηλές επιδόσεις. Διεθνείς, επίσης, επιστήμονες, συμπεραίνουν ότι ένα ποιοτικό « ανθρώπινο κεφάλαιο» εγείρει συνθήκες ανάπτυξης (Hanushek & Kimko,2000). Παρομοίως, υπάρχει άμεση σχέση και επίδραση μεταξύ εκπαιδευτικού εκσυγχρονισμού ,επιτευγμάτων και αύξησης του δείκτη του ΑΕΠ. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση είχε θετική επίδραση στην ανάπτυξη της ελληνικής παραγωγικότητας τη περίοδο (1960 έως και 2000). Αντίστοιχα, υπάρχει θετική επίδραση της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αναπτυξιακή πορεία της Ελλάδας (Pegkas & Tsamadias,2014).

Εν κατακλείδι, η ανταγωνιστική κοινωνία είναι η «κοινωνία της άριστης γνώσης και παραγωγής», σύμφωνα με το «Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Έρευνας και Καινοτομίας». Αναφορικά με την Ελλάδα, παρατηρείται μια μέτρια επίδοση, σύμφωνα με τις μετρήσεις του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου (European Commission, European Innovation Scoreboard,2018), με αποτέλεσμα να κατατάσσει τη χώρα μας στη 22^η θέση ομάδας, « μέτριας έως χαμηλής επίδοσης στη καινοτομία.



ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.

3.1. Τίτλος Ερωτηματολογίου και Ερωτήσεις
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ - ΠΟΣΟ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΥΤ.ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
Φύλο:*
Αντρας
Γυναίκα
Ηλικία:
22-30
31-40
41-50
50+
Χρόνια Υπηρεσίας:*
0-2
3-7
8-11
12-18
18+
Σπουδές:*
Πτυχίο
Δεύτερο πτυχίο
Μετεκπαίδευση
Μεταπτυχιακό
Διδακτορικό
Άλλο:
Σχέση εργασίας:
Μόνιμος/η
Αναπληρωτής/τρια
Αναπληρωτής/τρια μειωμένου ωραρίου
Σχολική βαθμίδα:*
Γυμνάσιο



Λύκειο
Και στα δύο
Ε.Ε.Ε.Ε.Κ
ΕΝΕΕΓΥΛ
Νομός που ανήκει η σχολική μονάδα *
Η απάντησή σας
Περιοχή σχολικής μονάδας:
Αστική
Ημιαστική
Αγροτική
Μέγεθος σχολικής μονάδας: (αριθμός μαθητών στο περίπου):
Η απάντησή σας
Ηλικία σχολικού κτιρίου:*
1-10
11-20
21-30
31-40
40+
Στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε, με πόσο αξιολογείτε (πεντάβαθμη κλίμακα Likert):
1- Απαράδεκτη κατάσταση, 2- Κακή κατάσταση, 3- Ανεκτή/Μέτρια κατάσταση, 4- Καλή κατάσταση και 5- Άριστη κατάσταση
1.την επάρκεια του χώρου; (υπάρχει η αίσθηση ότι τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί κινούνται με άνεση στο χώρο κι ότι αυτός επαρκεί να 'φιλοξενήσει' απρόσκοπτα όλες τις απαιτούμενες εκπαιδευτικές δραστηριότητες;)
1
2
3
4
5
2.την ηλικία του εξοπλιστικού υλικού (η 'νεότητα' αποτελεί θετικό κριτήριο)
1
2
3
4
5
3.τη γενική κατάσταση των υποδομών (συντήρηση, ηλεκτρο-λογική, υδραυλική, μεταλλικές ή ξύλινες κατασκευές, παράθυρα, δάπεδα, σοβάδες κ.λπ.)
1
2



3
4
5
4.το χρωματισμό (αιθουσών, κοινόχρηστων χώρων κ.λπ.)
1
2
3
4
5
5.την ακουστική της αίθουσας (δημιουργείται αντήχηση υπάρχει ηχομόνωση κ.λπ.)
1
2
3
4
5
6.το φωτισμό της αίθουσας (φυσικό και τεχνητό επάρκεια καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης δραστηριοτήτων)
1
2
3
4
5
7. την θέρμανση της αίθουσας (ζεστή κατά τους χειμερινούς μήνες, δροσερή τους καλοκαιρινούς)
1
2
3
4
5
8.τη χωρομέτρηση (επιλογή χώρου ανέγερσης με παιδαγωγικά κριτήρια)
1
2
3
4
5
9.την καταλληλότητα του διδακτηρίου; (με παιδαγωγικά και κτιριολογικά κριτήρια)
1
2
3
4
5



10.την καταλληλότητα και ασφάλεια του αύλειου χώρου (με παιδαγωγικά και κτιριολογικά κριτήρια)
1
2
3
4
5
11.την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και κινητικά προβλήματα
1
2
3
4
5
12.την ασφάλεια; (εξάλειψη εστιών πρόκλησης ατυχημάτων, στατικότητα-αντισεισμική προστασία, πυρασφάλεια κ.λπ.)
1
2
3
4
5
13.Οι κτιριακές εγκαταστάσεις της σχολικής μονάδας, εκτός από αίθουσες διδασκαλίας και γραφείο Διευθυντή/ντριας, περιλαμβάνουν και: Γραφείο Συλλόγου Διδασκόντων Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Κλειστό γυμναστήριο Ανοικτές αθλητικές εγκαταστάσεις Εργαστήριο πληροφορικής Βιβλιοθήκη Υποδομές για άτομα Α.Μ.Ε.Α. (π.χ. ράμπες, ειδικά WC)
1
2
3
4
5
14.Η σχολική μονάδα διαθέτει: Τηλεφωντοαντιγραφικό μηχάνημα (Fax) Φωτοαντιγραφικό μηχάνημα.
1
2
3
4
5
15.Προσωπικό υπολογιστή στο γραφείο του Συλλόγου Διδασκόντων .
1
2
3



4
5
16.Προσωπικό υπολογιστή σε κάθε τάξη και Εκτυπωτή Συσκευές τηλεόρασης Βιντεοπροβολέα – Projector & Διαδραστικό πίνακα
1
2
3
4
5
17.Σύνδεση στο Διαδίκτυο & Σύγχρονο και πλούσιο εκπαιδευτικό (ψηφιακό/ έντυπο) υλικό
1
2
3
4
5
18.Είστε ευχαριστημένοι με την κτιριολογική κατάσταση του σχολείου όπου εργάζεστε;
1
2
3
4
5
19.Πιστεύετε ότι οι οικονομικοί πόροι που παρέχονται στα σχολεία, εξυπηρετούν τις ανάγκες της υλικοτεχνικής και εξοπλιστικής υποδομής βάσει των σύγχρονων εκπαιδευτικών προδιαγραφών;
1
2
3
4
5
20.Θεωρείτε πως οι διαθέσιμοι πόροι αξιοποιούνται/ διαχειρίζονται σωστά από τη διεύθυνση του σχολείου, ώστε να εξασφαλίζεται η εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του;
1
2
3
4
5
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
5-Πολύ • 4-Αρκετά • 3-Μέτρια • 2-Λίγο • 1-Καθόλου •



1. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως επηρεάζεται η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου από την ποιότητα του σχολικού χώρου;
1
2
3
4
5
2. Η καταλληλότητα της υλικοτεχνικής υποδομής και η επάρκεια του εξοπλιστικού/ εκπαιδευτικού υλικού σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως επηρεάζει την:
Α. την προετοιμασία/οργάνωση/διδασκαλία των «θεωρητικών μαθημάτων» (γλώσσα, θρησκευτικά, ιστορία κτλ.):
1
2
3
4
5
Β. την προετοιμασία/οργάνωση/διδασκαλία των «φυσικών επιστημών» (μαθηματικά, φυσική, γυμναστική κτλ.)
1
2
3
4
5
Γ. τις μεθόδους διδασκαλίας που χρησιμοποιείτε στη τάξη:
1
2
3
4
5
Παρακαλούμε αναφέρετε τρία μαθήματα, που θα διδάσκατε αποτελεσματικότερα στο σχολείο σας, αν είχατε στη διάθεσή σας τον προαπαιτούμενο εξοπλισμό/εκπαιδευτικό υλικό ή τις αντίστοιχες κατάλληλες σχολικές εγκαταστάσεις:
Η απάντησή σας
Ποια πτυχή του εκπαιδευτικού σας έργου παρεμποδίζεται περισσότερο λόγω βασικών ελλείψεων εξοπλιστικού μηχανισμού/ εκπαιδευτικού υλικού;
Η απάντησή σας
Εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων
Προετοιμασία- οργάνωση- διεκπεραίωση διδασκαλίας
Χρήση νέων τεχνολογιών
Διαφοροποιημένη διδασκαλία



3.Θεωρείτε πως η ποιοτική αναβάθμιση του σχολικού χώρου θα συνέβαλε στη διδακτική αποτελεσματικότητα:
1
2
3
4
5
4.Θεωρείτε πως η ποιοτική αναβάθμιση του σχολικού χώρου θα συνέβαλε στη βελτίωση του σχολικού κλίματος:
1
2
3
4
5
Παρακαλούμε αναφέρετε τις τρεις πιο βασικές, κατά την κρίση σας, παρεμβάσεις στις κτιριακές και υλικοτεχνικές υποδομές που θα αναβάθμιζαν ποιοτικά τη λειτουργία της σχολικής σας μονάδας αλλά και το έργο που επιτελείτε σ' αυτήν.
Η απάντησή σας
Τέλος, η ποιοτική αναβάθμιση του σχολικού χώρου αποτελεί πρώτη/στη Ευθύνη •
των μαθητών
των εκπαιδευτικών
των διευθυντών/προϊσταμένων
των δήμων/νομαρχιών
των γονέων
Άλλο:
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
Μπορείτε να απευθυνθείτε στον διευθυντή-ντρία του σχολείου σας
Έτος λειτουργίας σχολείου:
Η απάντησή σας
Έτος αντισεισμικής αναβάθμισης:
Η απάντησή σας
Χρησιμοποιείται από άλλους φορείς;
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Ποιους ορόφους καταλαμβάνει το σχολείο;
Η απάντησή σας
Διαθέτει αίθουσα πολλαπλής χρήσης;
ΟΧΙ
ΝΑΙ
Αν ναι, τι χρήση έχει;
Η απάντησή σας
Διαθέτει αθλητική υποδομή;



ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Αν ναι, πόσα γήπεδα από το κάθε είδος; Ποδόσφαιρο, Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα, Στίβο</i>
Η απάντησή σας
<i>Διαθέτει ειδικό χώρο για στάθμευση λεωφορείων;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Αν ναι, περνά διαδρομή αστικών λεωφορείων πέρα από το σχολικό;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ, ΕΠΙΒΙΒΑΣΗΣ - ΑΠΟΒΙΒΑΣΗΣ
<i>Συνολικός αριθμός θέσεων στάθμευσης:</i>
Η απάντησή σας
<i>Υπάρχουν περισσότεροι από ένας χώροι με θέσεις στάθμευσης;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Έχετε ειδικούς χώρους στάθμευσης για άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ);</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Πόσοι χώροι στάθμευσης για ΑμεΑ υπάρχουν;</i>
Η απάντησή σας
<i>Είναι οι διαστάσεις των θέσεων στάθμευσης ΑμεΑ τουλάχιστον: (βλέπε εικόνα 1)</i>
3.50 μέτρα πλάτος
5.00 μέτρα πλάτος
τίποτα από τα δύο
Άλλο:
<i>Οι χώροι στάθμευσης έχουν σήμανση για ΑμεΑ; (βλέπε εικόνα 2)</i>
επιδαπέδια
σε στύλο ή επιτοίχια
τίποτα από τα δύο
Άλλο:
<i>Οι χώροι στάθμευσης για ΑμεΑ βρίσκονται κοντά στην προσβάσιμη είσοδο του κτιρίου ;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΠΕΖΩΝ
<i>Υπάρχει πεζοδρόμιο με διάβαση πεζών πλησίον του κτιρίου; (βλέπε εικόνα 3)</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Αν ναι, υπάρχει ράμπα πρόσβασης που να συνδέει το πεζοδρόμιο με το σημείο της διάβασης;</i>
ΝΑΙ



OXI
<i>Αν δεν υπάρχει διάβαση πεζών, υπάρχει ράμπα πρόσβασης που να συνδέει τον δρόμο με το πεζοδρόμιο;</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Υπάρχει ράμπα πρόσβασης που να συνδέει το πεζοδρόμιο με τον χώρο της εισόδου του κτιρίου;</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο έξω από το κτίριο, υπάρχει ράμπα που να συνδέει τον δρόμο με τον χώρο εισόδου του κτιρίου;</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Υπάρχει «οδηγός όδευσης τυφλών» στη διαδρομή από το σημείο της διάβασης μέχρι το κτίριό σας; (βλέπε εικόνα 4)</i>
ΝΑΙ
OXI
ΕΙΣΟΔΟΣ
<i>Η κύρια είσοδος έχει σκαλοπάτια;</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Αν ναι, πόσα σκαλοπάτια έχει; (να γράψετε τον αριθμό)</i>
Η απάντησή σας
<i>Υπάρχει χειρολισθήρας;</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Υπάρχει ράμπα προς το επίπεδο της εισόδου; (βλέπε εικόνα 5)</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Η ράμπα έχει χειρολισθήρες σε 2 ύψη που να ακολουθούν την κλίση της ράμπας; (βλέπε εικόνα 6)</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Υπάρχει «οδηγός όδευσης τυφλών» μέχρι την είσοδο του κτιρίου;</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Υπάρχει υψομετρική διαφορά στο κατώφλι της προσβάσιμης εισόδου; (βλέπε εικόνα 9)</i>
ΝΑΙ
OXI
<i>Αν η κύρια είσοδος δεν είναι προσβάσιμη με ράμπα, υπάρχει άλλη προσβάσιμη είσοδος με ράμπα στο κτίριο;</i>



ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει πινακίδα που να ενημερώνει για τη δυνατότητα πρόσβασης από την άλλη είσοδο; (βλέπε εικόνα 10)</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ
<i>Υπάρχει προσβάσιμος ανελκυστήρας με πλάτος εισόδου 80εκ.; (βλέπε εικόνα 11)</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Η θύρα εισόδου βρίσκεται στη μικρή πλευρά του θαλάμου; (βλέπε εικόνα 11)</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει σε κάθε όροφο, στον προθάλαμο του ανελκυστήρα ακουστικό σήμα άφιξης;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει μέσα στον θάλαμο φωνητική αναγγελία ορόφων;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχουν κομβία στη γραφή BRAILLE για τυφλούς; (βλέπε εικόνα 12)</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Με τη χρήση του ανελκυστήρα είναι προσβάσιμα:</i>
αίθουσες διδασκαλίας
εργαστήρια
χώρος διοίκησης
βιβλιοθήκη
υπαίθριοι χώροι συγκέντρωσης μαθητών
γήπεδα
αίθουσα; πολλαπλής χρήσης
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ
<i>Υπάρχει προσβάσιμος χώρος υγιεινής (τουαλέτα) για ΑμεΑ; (βλέπε εικόνα 13)</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Αν ναι, πόσοι;</i>
Η απάντησή σας
<i>Αν όχι, προγραμματίζεται η διαρρύθμιση χώρου υγιεινής ΑμεΑ στο κτίριο;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει καθοδηγητική σήμανση στον χώρο της εισόδου του κτιρίου προς τον προσβάσιμο χώρο υγιεινής;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ



<i>Η πόρτα πρόσβασης ανοίγει εξωτερικά;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει ειδική σήμανση με το σύμβολο ΑμεΑ στην πόρτα;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει χειρολαβή στον πλαϊνό τοίχο της λεκάνης wc;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει αναδιπλούμενη χειρολαβή στην ελεύθερη πλευρά της λεκάνης; (βλέπε εικόνα 14)</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει κενό κάτω από τον νιπτήρα για την προσέγγιση τροχοκαθίσματος ΑμεΑ;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
<i>Υπάρχει εντός της τουαλέτας σύστημα κλήσης έκτακτης ανάγκης;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
<i>Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στον χώρο Διοίκησης;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Αν ναι, ποιος;
Η απάντησή σας
<i>Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στις Αίθουσες Διδασκαλίας;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Αν ναι, ποιος;
Η απάντησή σας
<i>Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στα Εργαστήρια;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Αν ναι, ποιος;
Η απάντησή σας
<i>Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Αν ναι, ποιος;
Η απάντησή σας
<i>Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στα Γήπεδα;</i>
ΝΑΙ
ΟΧΙ

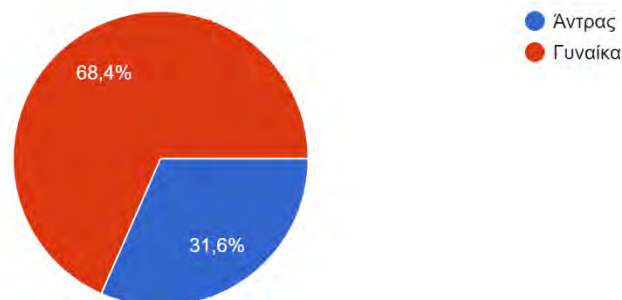


Αν ναι, ποιος;
Η απάντησή σας
Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στις Κερκίδες;
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Αν ναι, ποιος;
Η απάντησή σας
Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στον Αγωνιστικό χώρο;
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Αν ναι, ποιος;
Η απάντησή σας
Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στην Αίθουσα Πολλαπλής Χρήσης;
ΝΑΙ
ΟΧΙ
Αν ναι, ποιος;
Ηλεκτρονικός ιστότοπος Ερωτηματολογίου
https://docs.google.com/forms/d/1TsDEBgvz3LVeIPVJtBQNmpSUpNBOLaOL6NQ5oXdQYVw/edit#responses

Ευρήματα Ερωτηματολογίου

Φύλο:

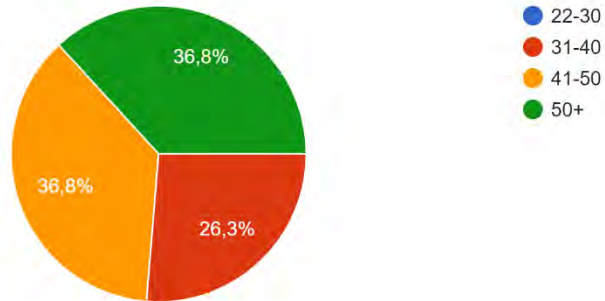
19 απαντήσεις





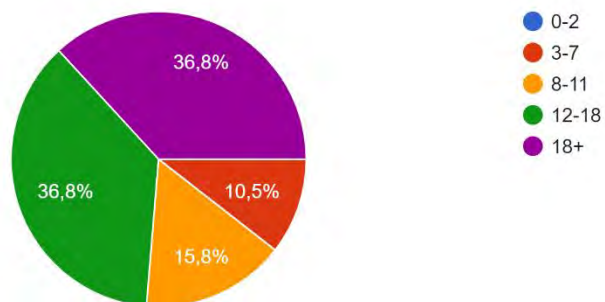
Ηλικία:

19 απαντήσεις



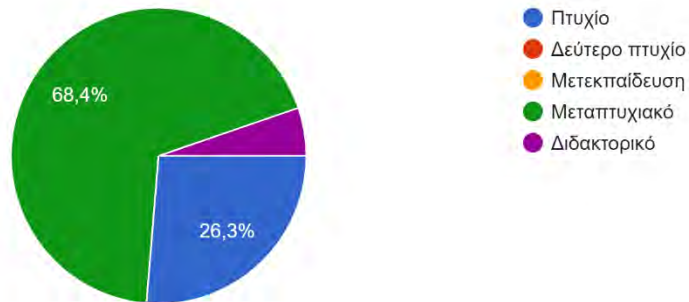
Χρόνια Υπηρεσίας:

19 απαντήσεις

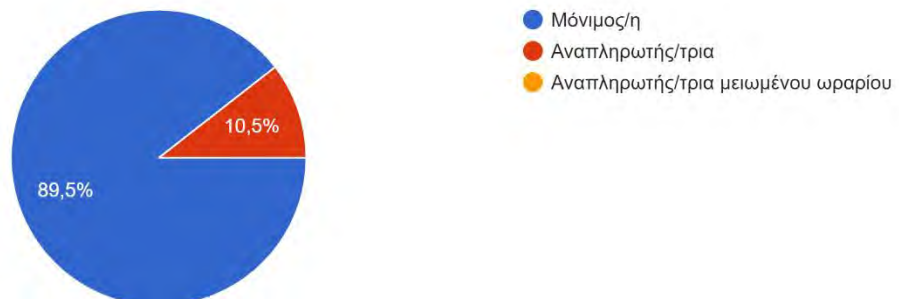




Σπουδές:
19 απαντήσεις



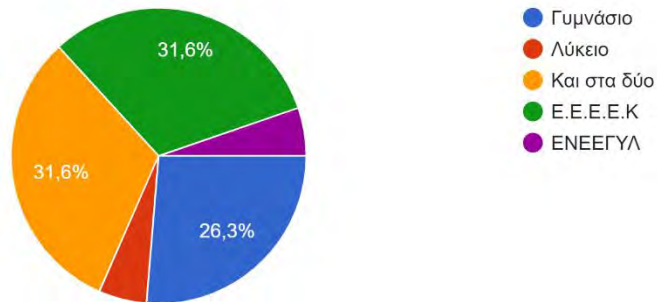
Σχέση εργασίας:
19 απαντήσεις





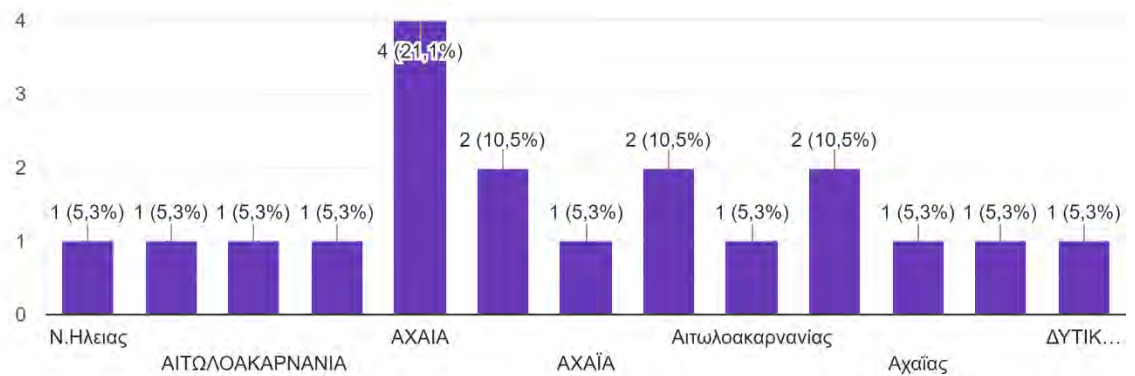
Σχολική βαθμίδα:

19 απαντήσεις



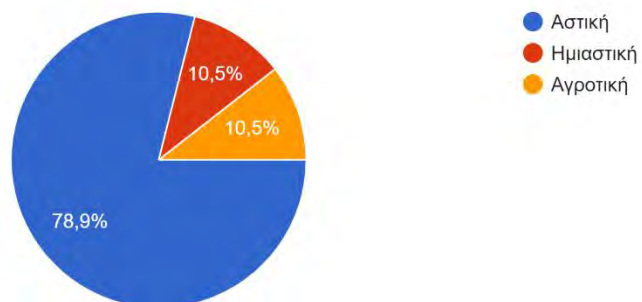
Νομός που ανήκει η σχολική μονάδα

19 απαντήσεις



Περιοχή σχολικής μονάδας:

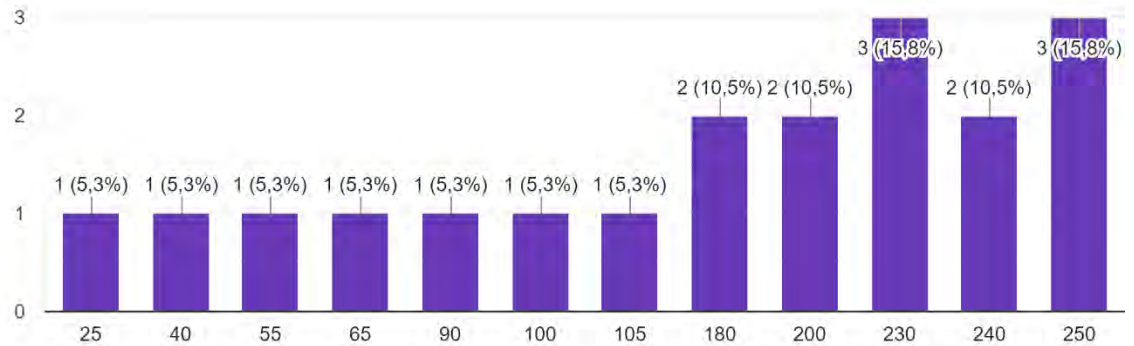
19 απαντήσεις





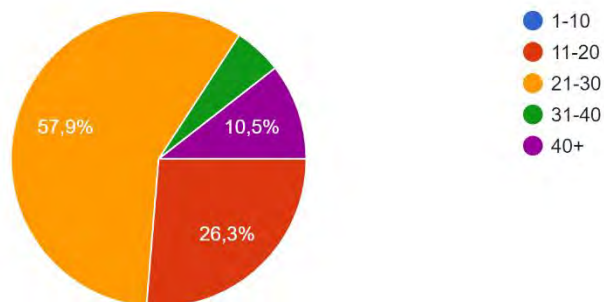
Μέγεθος σχολικής μονάδας: (αριθμός μαθητών στο περίπου):

19 απαντήσεις



Ηλικία σχολικού κτιρίου:

19 απαντήσεις

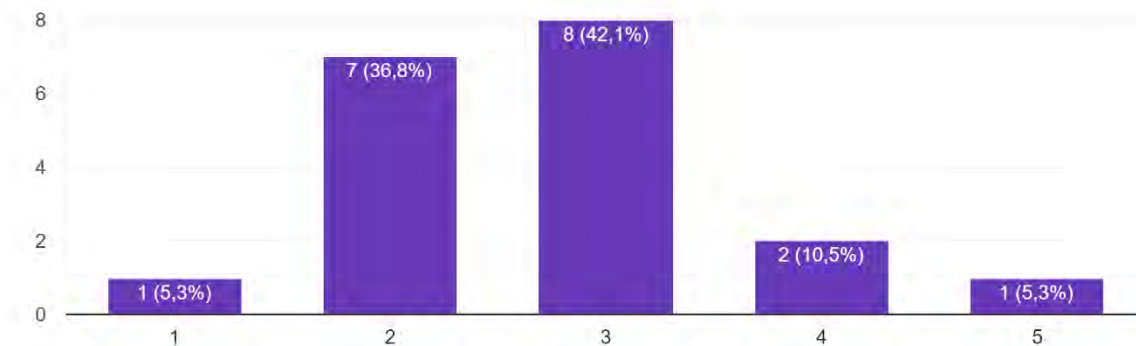


Στη σχολική μονάδα που υπηρετείτε, με πόσο αξιολογείτε (πεντάβαθμη κλίμακα Likert):



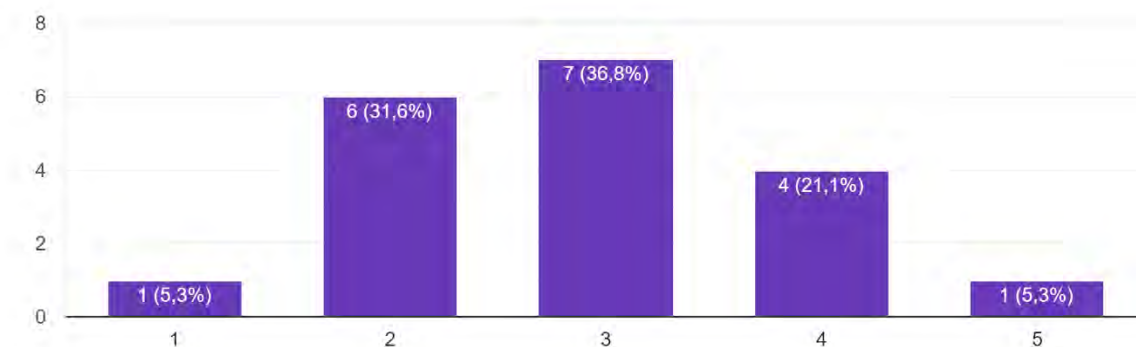
1. την επάρκεια του χώρου; (υπάρχει η αίσθηση ότι τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί κινούνται με άνεση στο χώρο κι ότι αυτός επαρκεί να 'φιλοξε...'ς απαιτούμενες εκπαιδευτικές δραστηριότητες;)

19 απαντήσεις



2. την ηλικία του εξοπλιστικού υλικού (η 'νεότητα' αποτελεί θετικό κριτήριο)

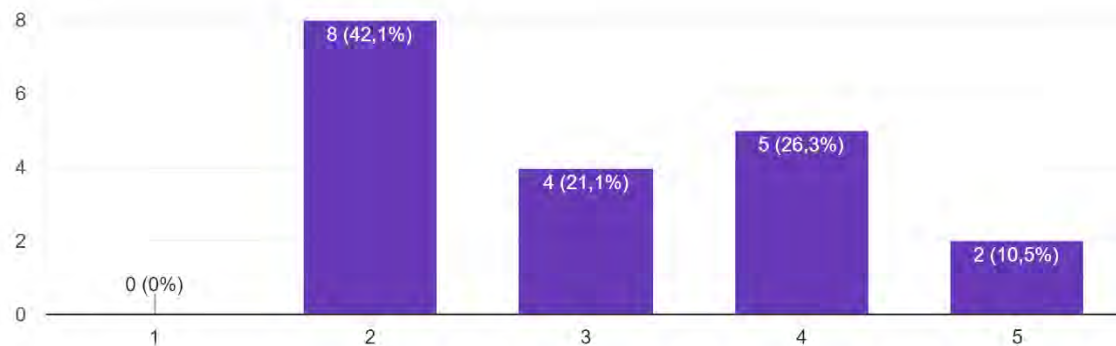
19 απαντήσεις





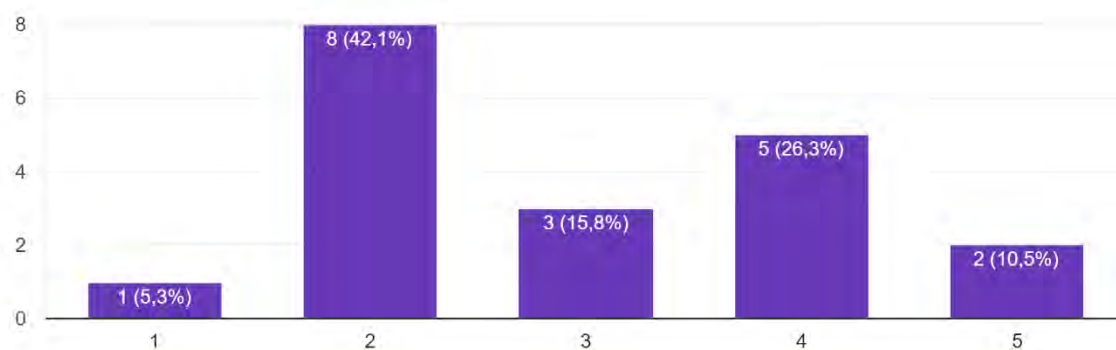
3.τη γενική κατάσταση των υποδομών (συντήρηση, ηλεκτρο-λογική, υδραυλική, μεταλλικές ή ξύλινες κατασκευές, παράθυρα, δάπεδα, σοβάδες κ.λπ.)

19 απαντήσεις



4.το χρωματισμό (αιθουσών, κοινόχρηστων χώρων κ.λπ.)

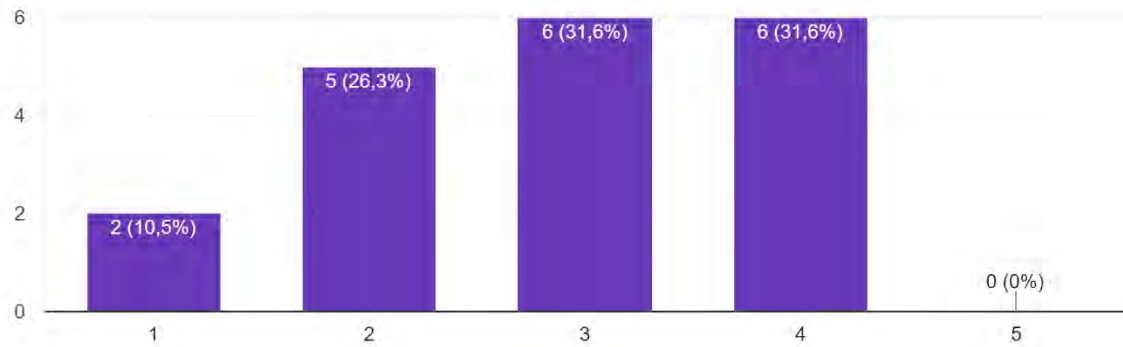
19 απαντήσεις





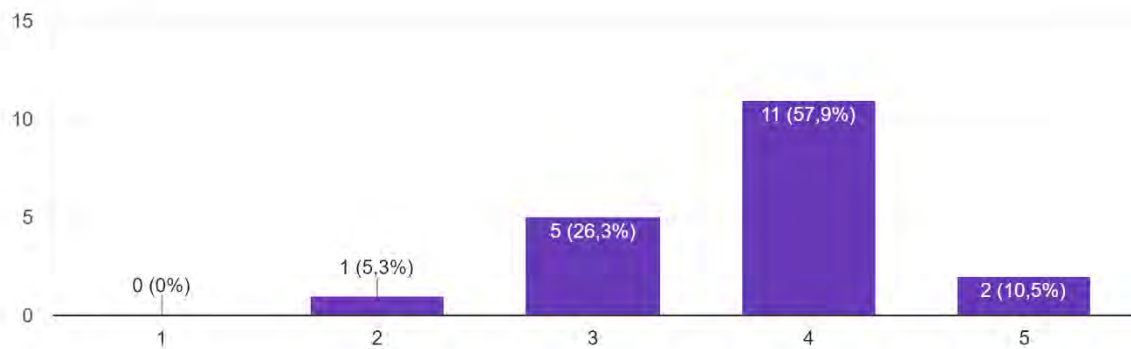
5. την ακουστική της αίθουσας (δημιουργείται αντήχηση υπάρχει ηχομόνωση κ.λπ.)

19 απαντήσεις



6. το φωτισμό της αίθουσας (φυσικό και τεχνητό επάρκεια καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης δραστηριοτήτων)

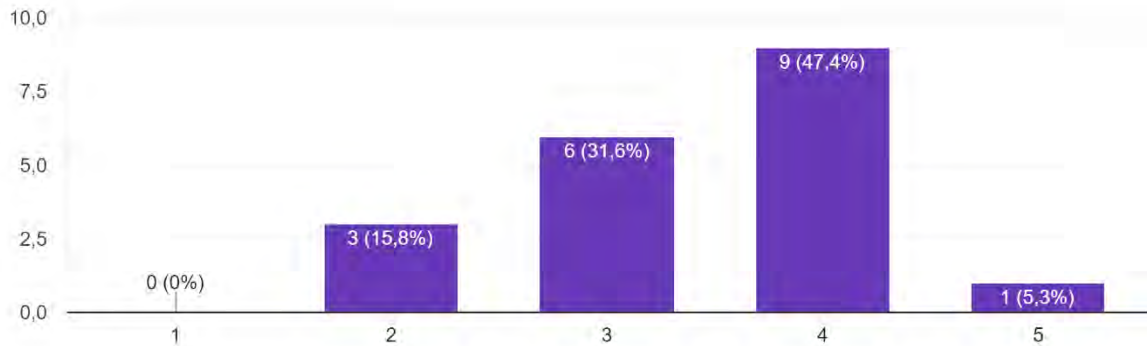
19 απαντήσεις





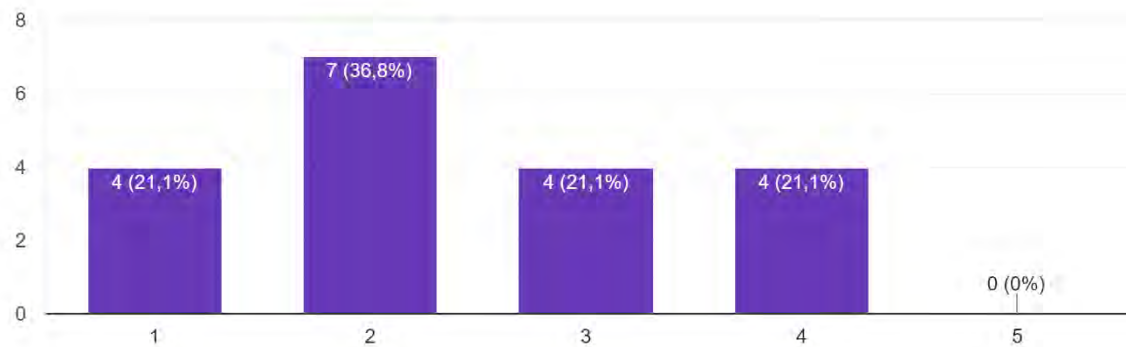
7. την θέρμανση της αίθουσας (ζεστή κατά τους χειμερινούς μήνες, δροσερή τους καλοκαιρινούς)

19 απαντήσεις



8. τη χωροθέτηση (επιλογή χώρου ανέγερσης με παιδαγωγικά κριτήρια)

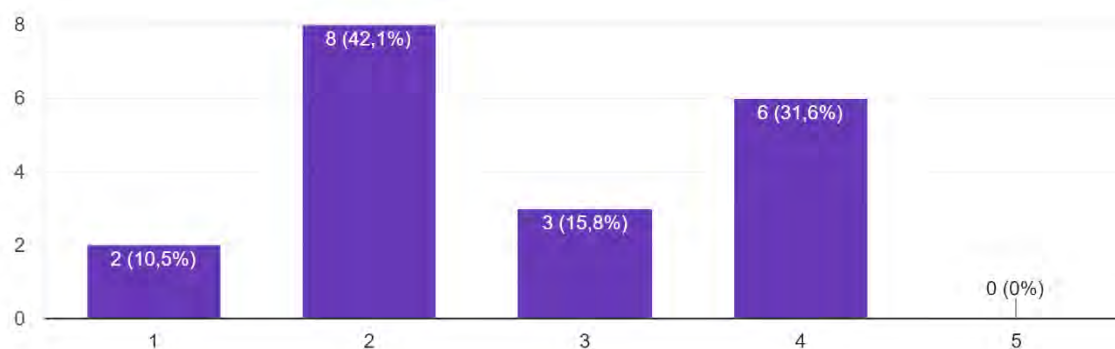
19 απαντήσεις





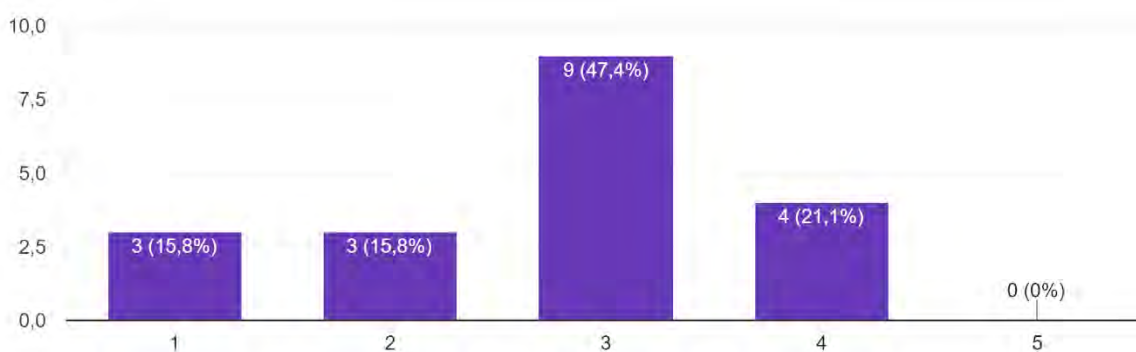
9. την καταλληλότητα του διδακτηρίου; (με παιδαγωγικά και κτιριολογικά κριτήρια)

19 απαντήσεις



10. την καταλληλότητα και ασφάλεια του αύλειου χώρου (με παιδαγωγικά και κτιριολογικά κριτήρια)

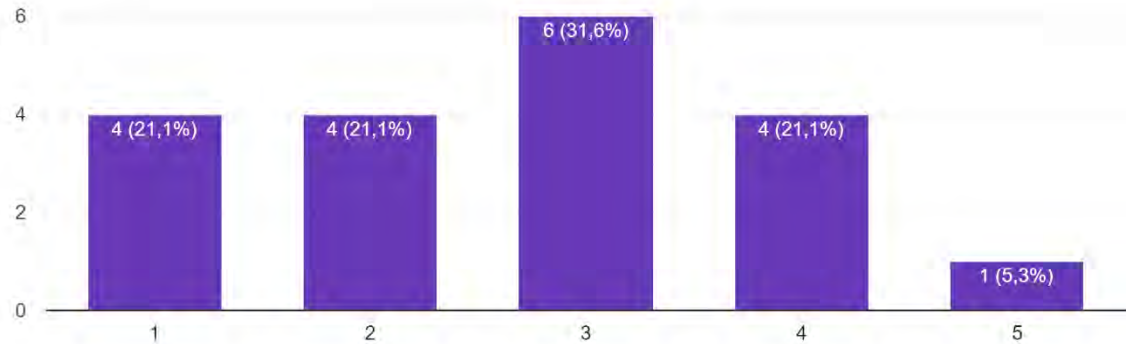
19 απαντήσεις





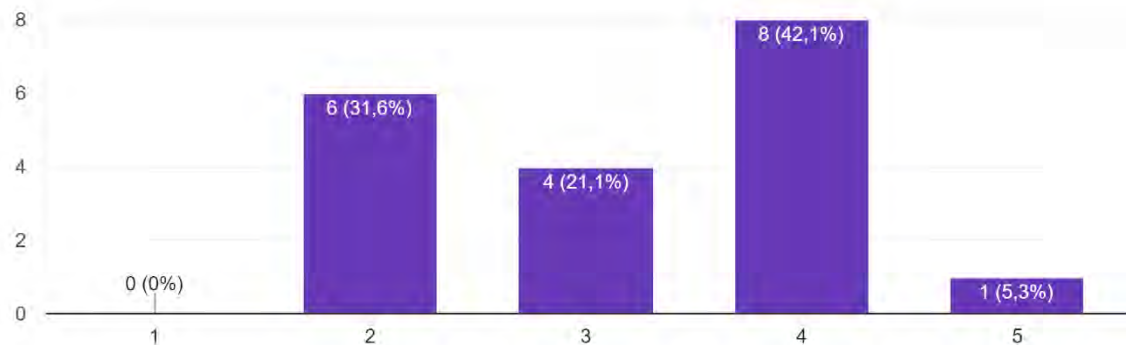
11. την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και κινητικά προβλήματα

19 απαντήσεις



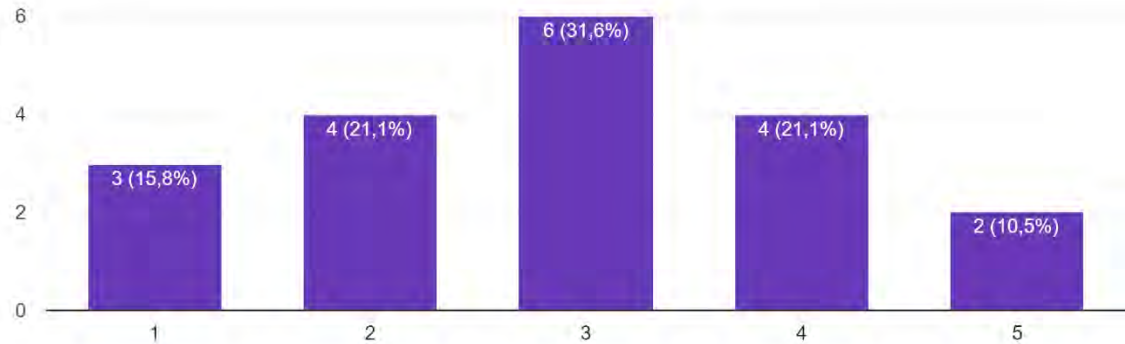
12. την ασφάλεια; (εξάλειψη εστιών πρόκλησης ατυχημάτων, στατικότητα-αντισεισμική προστασία, πυρασφάλεια κ.λπ.)

19 απαντήσεις

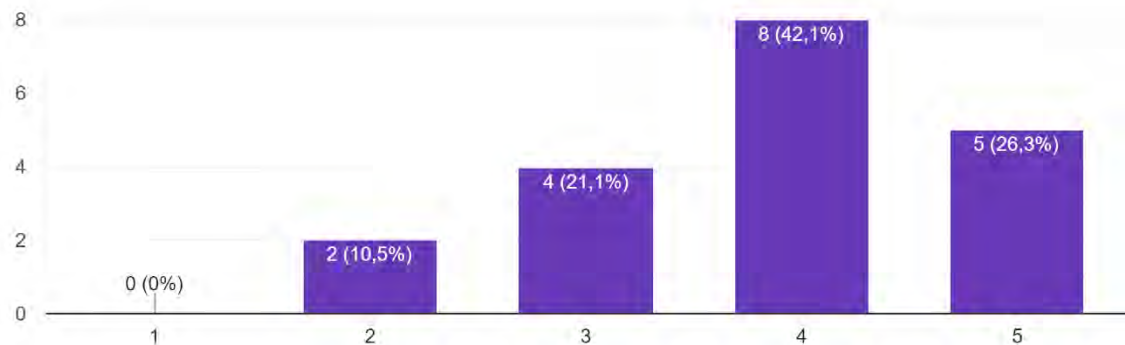




13. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις της σχολικής μονάδας, εκτός από αίθουσες διδασκαλίας και γραφείο Διευθυντή/ντριας, περιλαμβάνουν και: Γρα...ές για άτομα Α.Μ.Ε.Α. (π.χ. ράμπες, ειδικά WC)
19 απαντήσεις



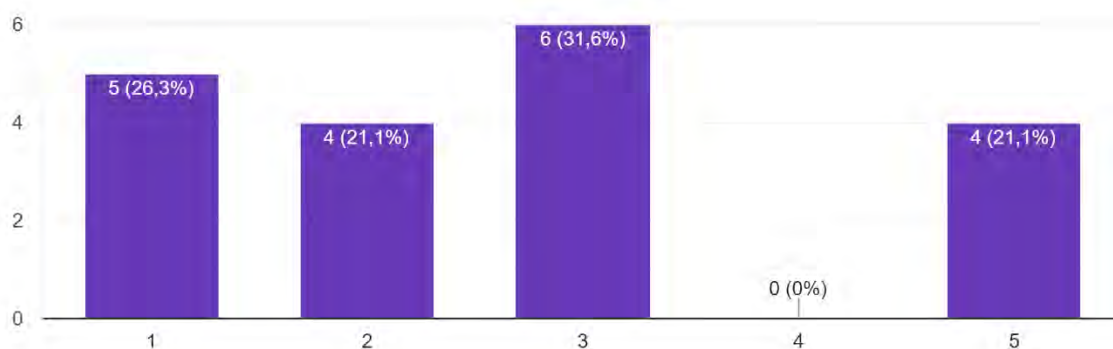
14. Η σχολική μονάδα διαθέτει: Τηλεφωτοαντιγραφικό μηχάνημα (Fax) Φωτοαντιγραφικό μηχάνημα.
19 απαντήσεις





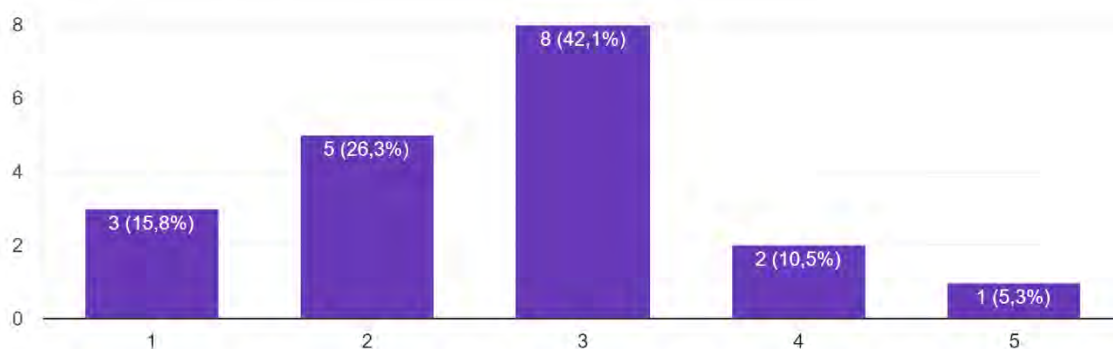
15.Προσωπικό υπολογιστή στο γραφείο του Συλλόγου Διδασκόντων

19 απαντήσεις



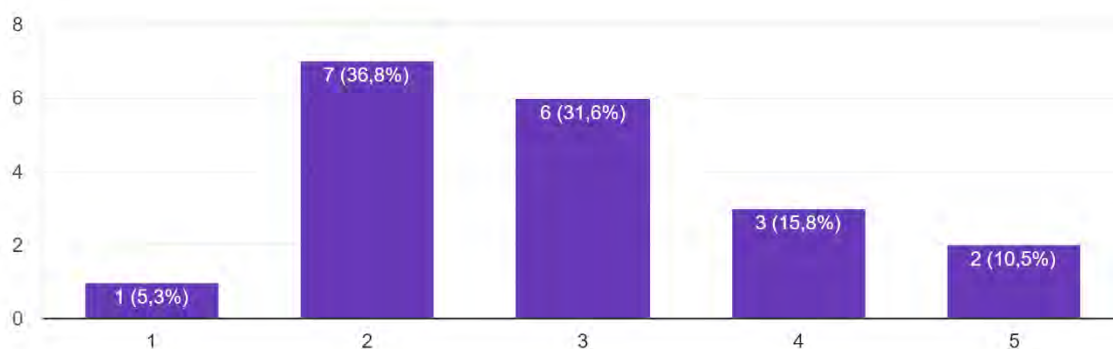
16.Προσωπικό υπολογιστή σε κάθε τάξη και Εκτυπωτή Συσκευές τηλεόρασης Βιντεοπροβολέα – Projector & Διαδραστικό πίνακα

19 απαντήσεις

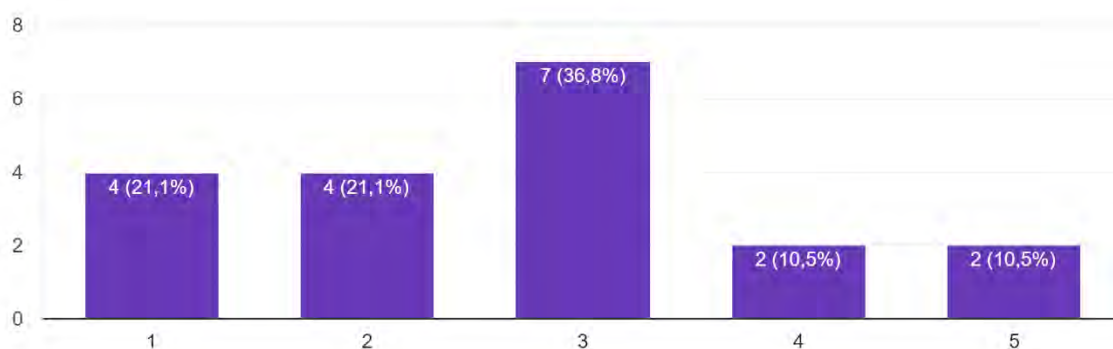




17.Σύνδεση στο Διαδίκτυο & Σύγχρονο και πλούσιο εκπαιδευτικό (ψηφιακό/ έντυπο) υλικό
19 απαντήσεις

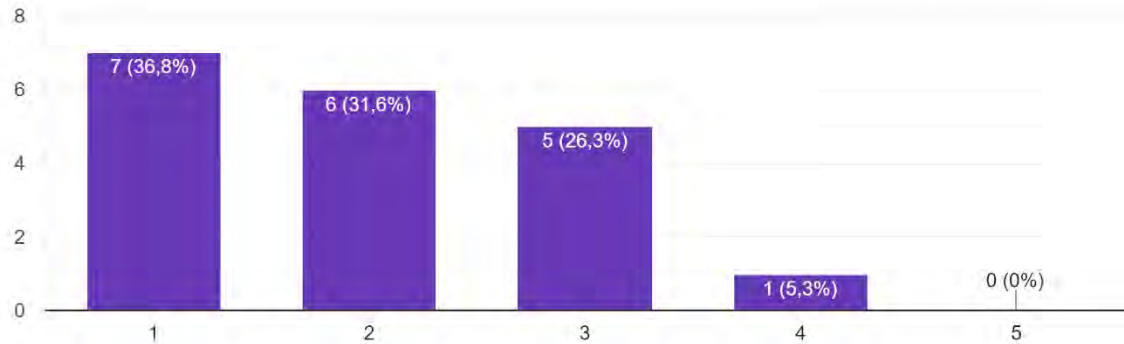


18.Είστε ευχαριστημένοι με την κτιριολογική κατάσταση του σχολείου όπου εργάζεστε;
19 απαντήσεις

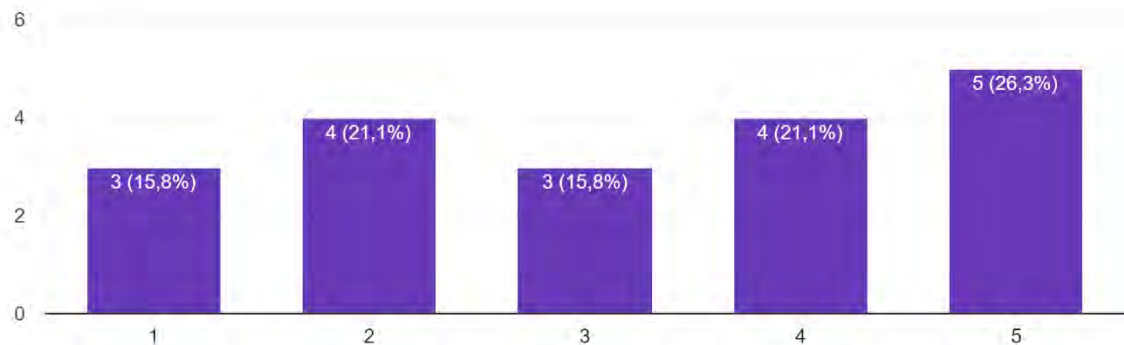




19. Πιστεύετε ότι οι οικονομικοί πόροι που παρέχονται στα σχολεία, εξυπηρετούν τις ανάγκες της υλικοτεχνικής και εξοπλιστικής υποδομής β...ει των σύγχρονων εκπαιδευτικών προδιαγραφών;
19 απαντήσεις



20. Θεωρείτε πως οι διαθέσιμοι πόροι αξιοποιούνται/ διαχειρίζονται σωστά από τη διεύθυνση του σχολείου, ώστε να εξασφαλίζεται η εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του;
19 απαντήσεις

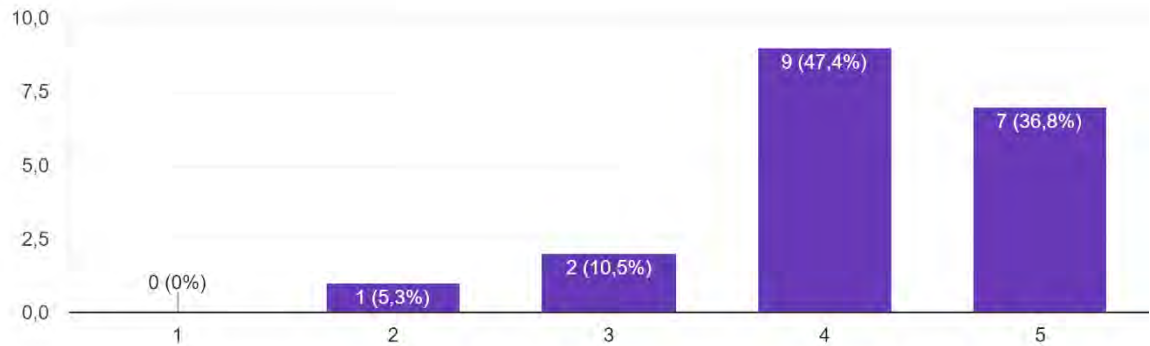


ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ



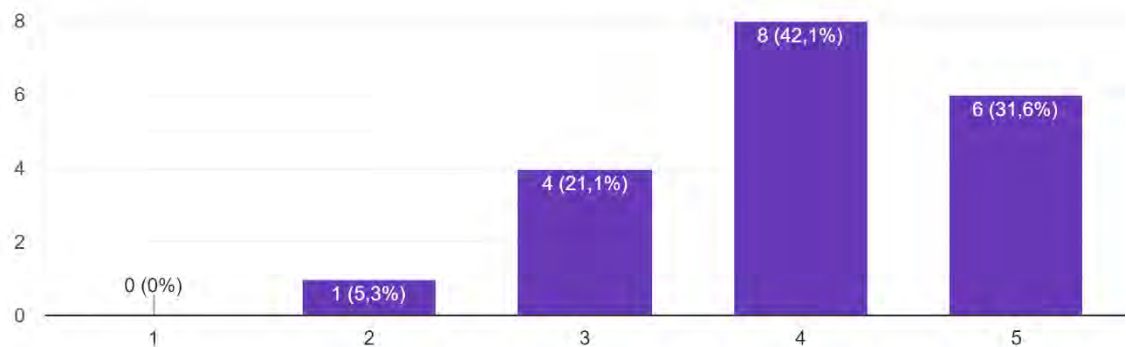
1. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως επηρεάζεται η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου από την ποιότητα του σχολικού χώρου;

19 απαντήσεις



2. Η καταλληλότητα της υλικοτεχνικής υποδομής και η επάρκεια του εξοπλιστικού/ εκπαιδευτικού υλικού σε ποιο βαθμό θεωρείτε π...αθημάτων» (γλώσσα, θρησκευτικά, ιστορία κτλ):

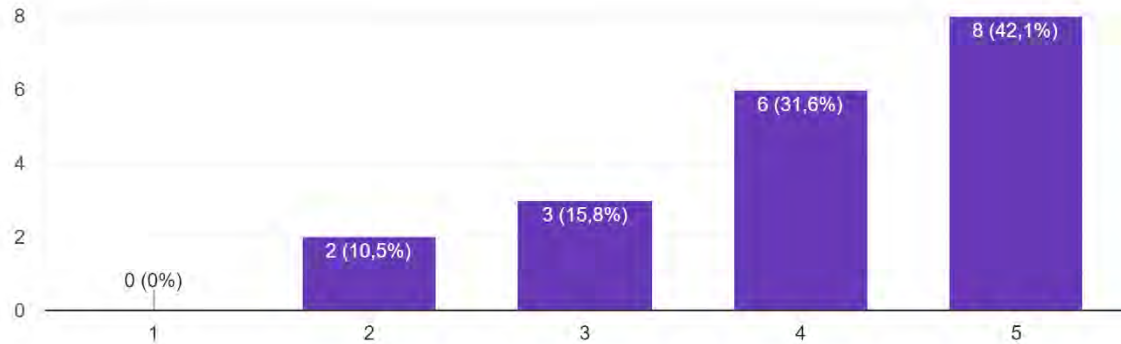
19 απαντήσεις





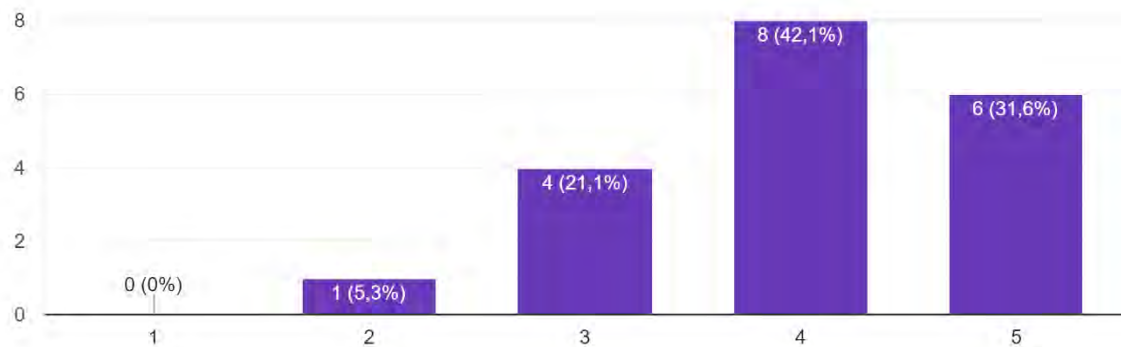
Β. την προετοιμασία/οργάνωση/διδασκαλία των «φυσικών επιστημών» (μαθηματικά, φυσική, γυμναστική κτλ)

19 απαντήσεις



Γ. τις μεθόδους διδασκαλίας που χρησιμοποιείτε στη τάξη:

19 απαντήσεις



Παρακαλούμε αναφέρετε τρία μαθήματα, που θα διδάσκατε αποτελεσματικότερα στο σχολείο σας, αν είχατε στη διάθεσή σας τον προαπαιτούμενο εξοπλισμό/εκπαιδευτικό υλικό ή τις αντίστοιχες κατάλληλες σχολικές εγκαταστάσεις:

19 απαντήσεις

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Γλώσσα, Αυτόνομη Διαβίωση, Κοινωνική Επαγγελματική Αγωγή

Ιστορία, Λογοτεχνία, Αρχαία Ελληνική Γραμματεία

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Τεχνολογία φυσική αγωγή

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΓΛΩΣΣΑ, ΦΥΣΙΚΗ

Ιστορία , λογοτεχνία, αρχαία , γλώσσα

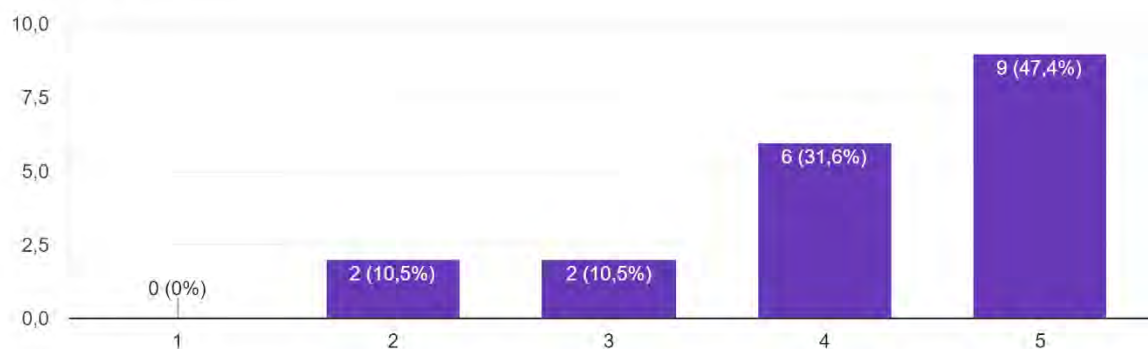


ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ , ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ποια πτυχή του εκπαιδευτικού σας έργου παρεμποδίζεται περισσότερο λόγω βασικών ελλείψεων εξοπλιστικού μηχανισμού/ εκπαιδευτικού υλικού;
19 απαντήσεις



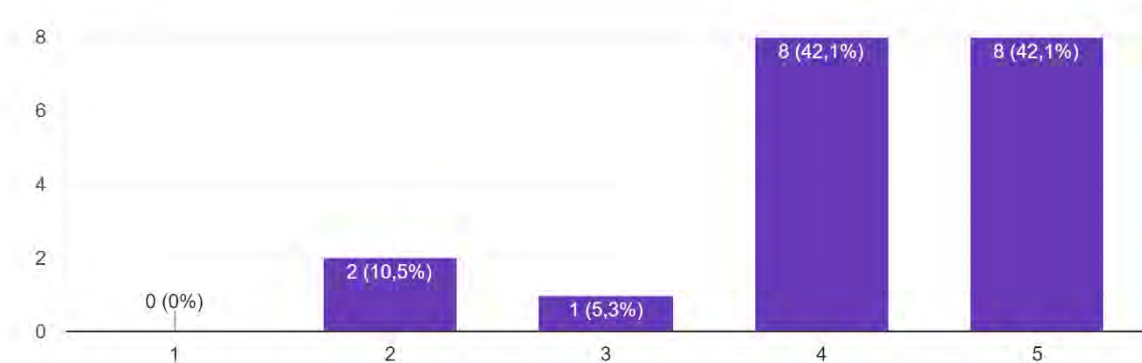
3.Θεωρείτε πως η ποιοτική αναβάθμιση του σχολικού χώρου θα συνέβαλε στη διδακτική αποτελεσματικότητα;
19 απαντήσεις





4.Θεωρείτε πως η ποιοτική αναβάθμιση του σχολικού χώρου θα συνέβαλε στη βελτίωση του σχολικού κλίματος:

19 απαντήσεις



Παρακαλούμε αναφέρετε τις τρεις πιο βασικές, κατά την κρίση σας, παρεμβάσεις στις κτιριακές και υλικοτεχνικές υποδομές που θα αναβάθμιζαν ποιοτικά τη λειτουργία της σχολικής σας μονάδας αλλά και το έργο που επιτελείτε σ' αυτήν.

19 απαντήσεις

Μη χρήση ορόφων, μεγαλύτερο και ασφαλές προαύλιο, αυτονομία αιθουσών
ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ,ΑΥΛΕΙΟΣ ΧΩΡΟΣ,ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Αύξηση διαθέσιμων χώρων, Η/Υ και βιντεοπροβολείς σε κάθε τάξη, εξοπλισμός χώρων για καλλιέργεια δεξιοτήτων.

διαθεσιμότητα αιθουσών, Βιβλιοθήκη (έντυπη και ψηφιακή), διαδίκτυο, διαδραστικοί πίνακες

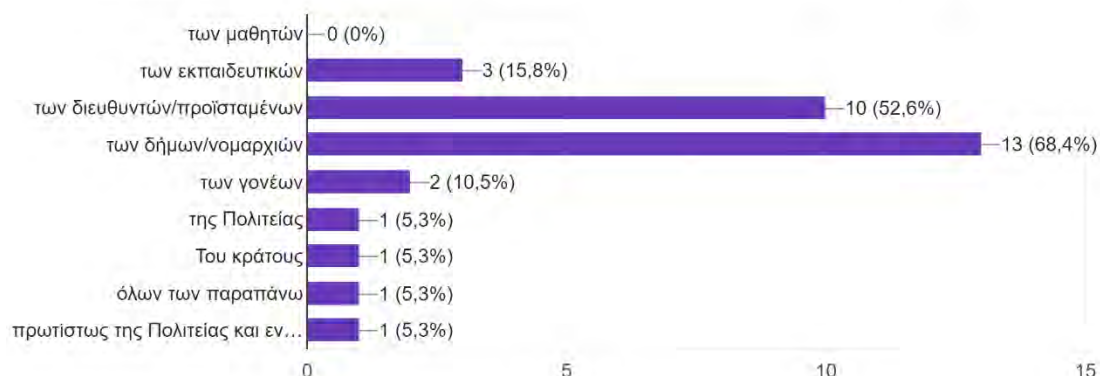
Διαδίκτυο σε όλες τις αίθουσες, και τουλάχιστον 1 υπολογιστή σταθεροί σε αίθουσα.

Εξωτερικοί χώροι, αίθουσα εκδηλώσεων,
ΠΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ, ΒΙΝΤΕΟΠΡΟΒΟΛΕΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ
ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΣΕ ΚΑΘΕ ΑΙΘΟΥΣΑ,

Προσωπικοί υπολογιστές στο γραφείο καθηγητών, σύγχρονοι εκτυπωτές, πλούσια γραφική ύλη και εργαλεία

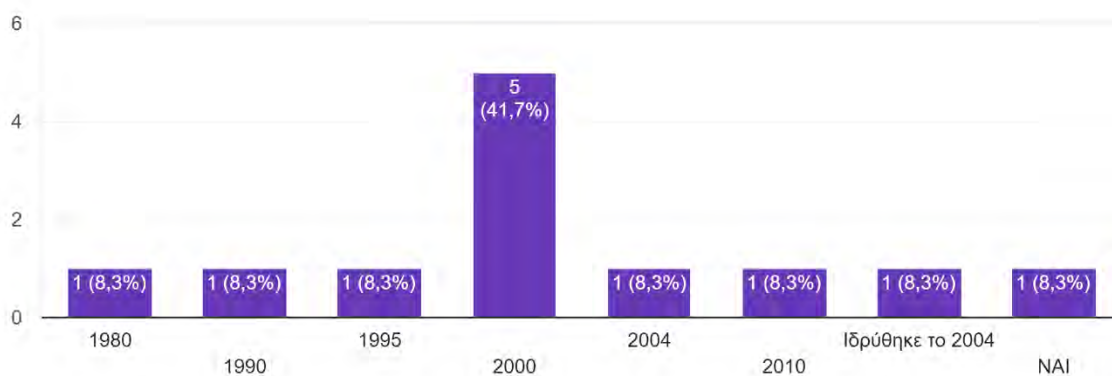


Τέλος, η ποιοτική αναβάθμιση του σχολικού χώρου αποτελεί πρώτη στη Ευθύνη
19 απαντήσεις



ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

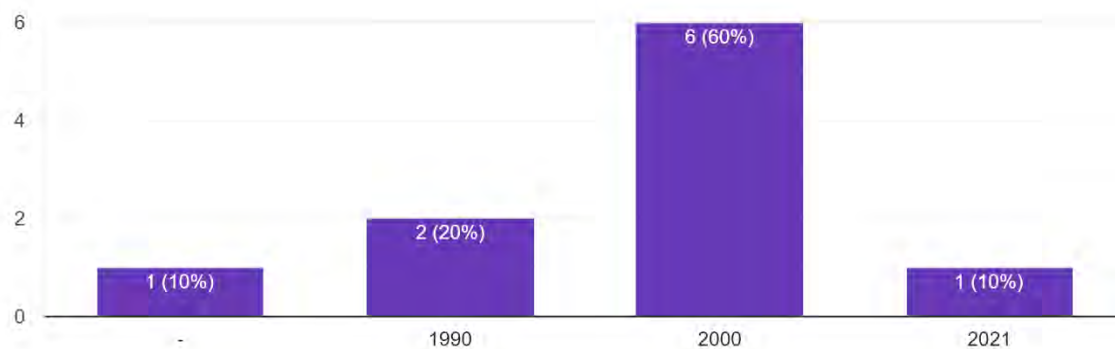
Έτος λειτουργίας σχολείου:
12 απαντήσεις





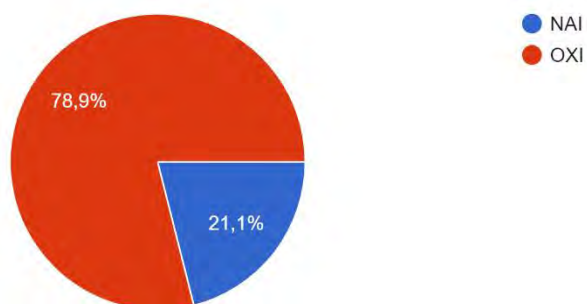
Έτος αντισεισμικής αναβάθμισης:

10 απαντήσεις



Χρησιμοποιείται από άλλους φορείς;

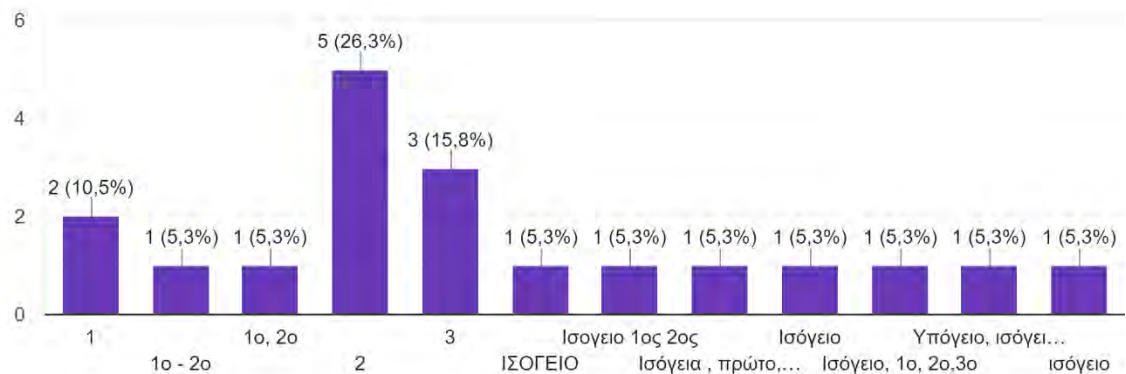
19 απαντήσεις





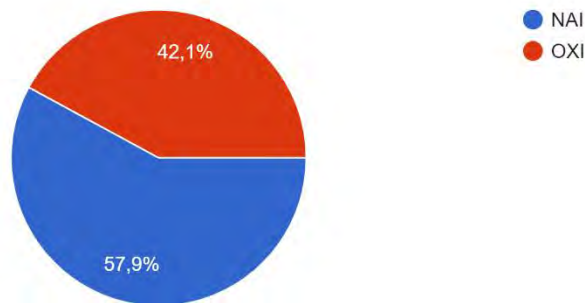
Ποιους ορόφους καταλαμβάνει το σχολείο;

19 απαντήσεις



Διαθέτει αίθουσα πολλαπλής χρήσης;

19 απαντήσεις



Αν ναι, τι χρήση έχει;

10 απαντήσεις

Σχολικές γιορτές, συναντήσεις

Είναι το εργαστήριο Η/Υ που χρησιμοποιείται και σαν πολλαπλής

εκδηλώσεων, προβολών

εκδηλώσεων, γυμναστικής

ΓΙΟΡΤΕΣ, ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Αίθουσα εκδηλώσεων/κλειστό γυμναστήριο

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

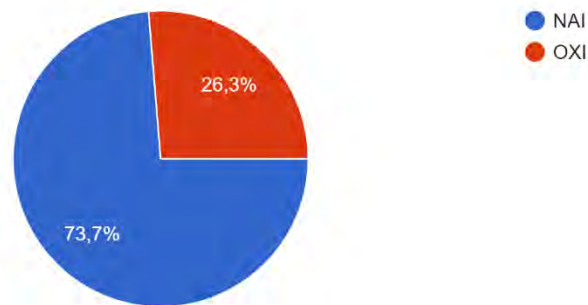
εκδηλώσεις, γιορτές

Γυμναστήριο, εκδηλώσεις, χορωδία



Διαθέτει αθλητική υποδομή;

19 απαντήσεις



Αν ναι, πόσα γήπεδα από το κάθε είδος; Ποδόσφαιρο, Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα, Στίβο

13 απαντήσεις

Ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης

1 καλαθοσφαίρισης, 1 βόλεϊ

Καλαθοσφαίριση.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ, ΜΠΑΣΚΕΤ, ΒΟΛΕΪ

1 μπάσκετ, 1 βόλεϊ

ΜΠΑΣΚΕΤ, ΒΟΛΕΙ

.Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα

1 μπάσκετ 1 βόλεϊ

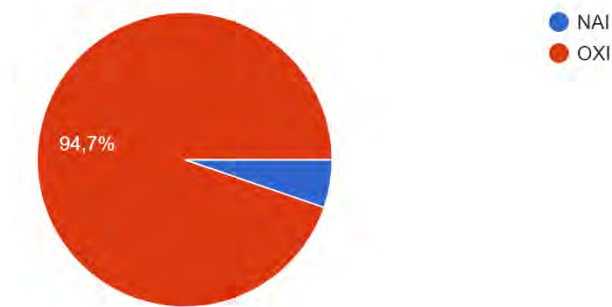
μπάσκετ και 1 βόλεϊ

2 ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΑ, 2 ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΑ

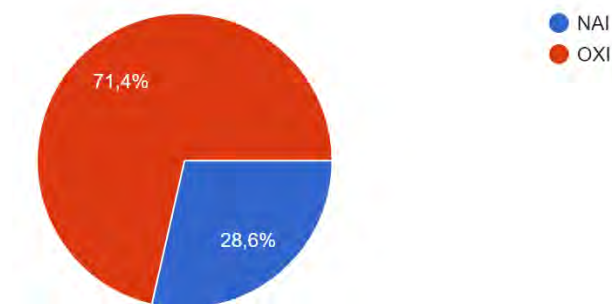
Ποδόσφαιρο, Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα



Διαθέτει ειδικό χώρο για στάθμευση λεωφορείων;
19 απαντήσεις



Αν ναι, περνά διαδρομή αστικών λεωφορείων πέρα από το σχολικό;
14 απαντήσεις

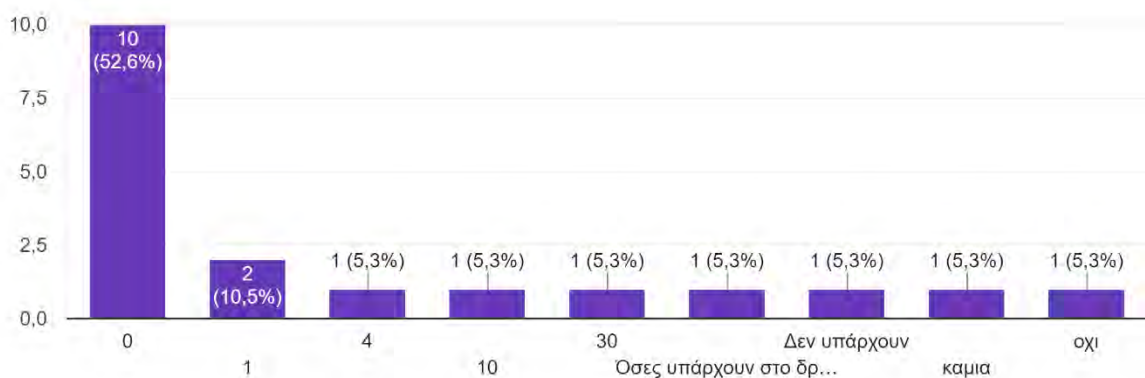


ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ, ΕΠΙΒΙΒΑΣΗΣ - ΑΠΟΒΙΒΑΣΗΣ



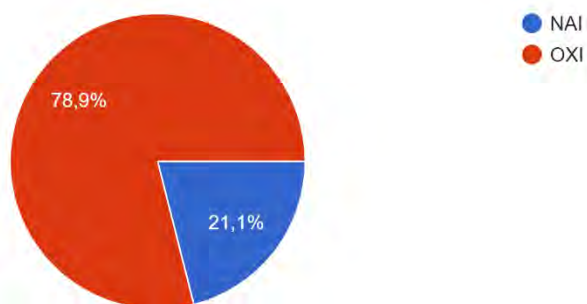
Συνολικός αριθμός θέσεων στάθμευσης:

19 απαντήσεις



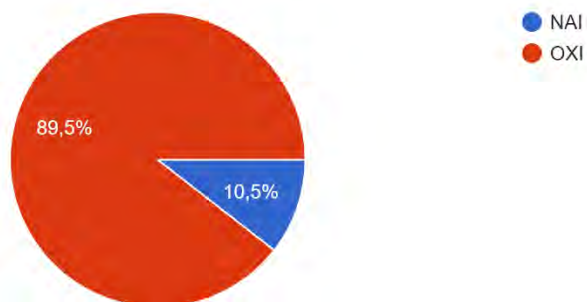
Υπάρχουν περισσότεροι από ένας χώροι με θέσεις στάθμευσης;

19 απαντήσεις



Έχετε ειδικούς χώρους στάθμευσης για άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ);

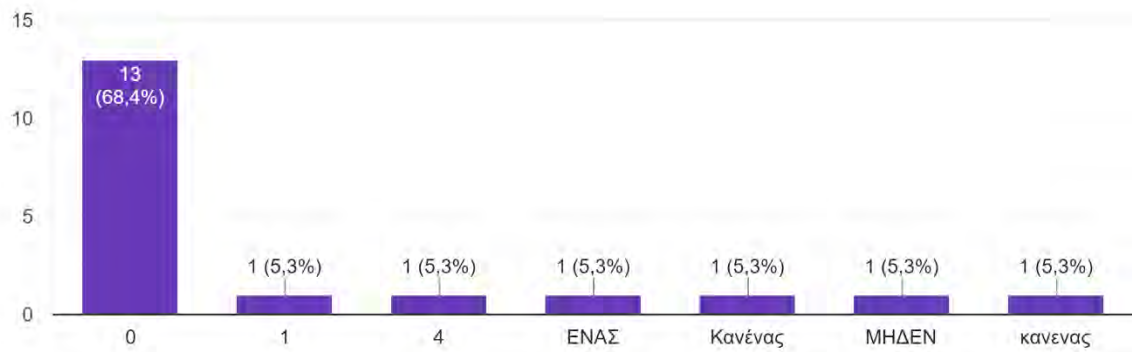
19 απαντήσεις





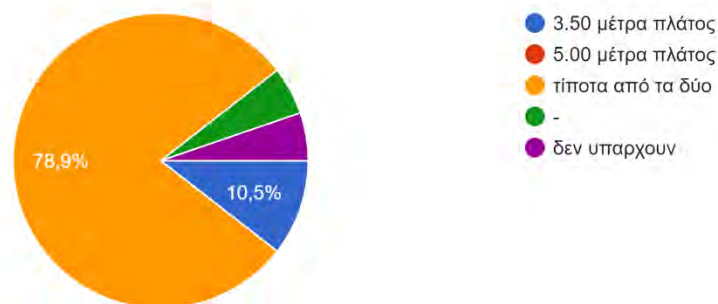
Πόσοι χώροι στάθμευσης για ΑμεΑ υπάρχουν;

19 απαντήσεις



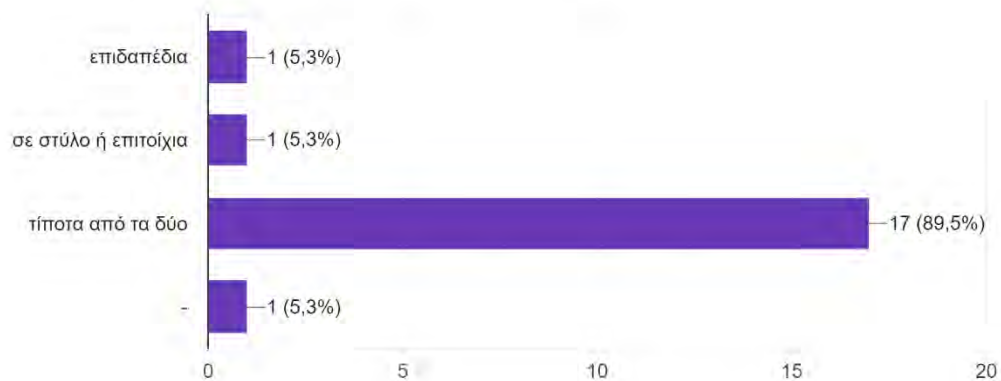
Είναι οι διαστάσεις των θέσεων στάθμευσης ΑμεΑ τουλάχιστον: (βλέπε εικόνα 1)

19 απαντήσεις



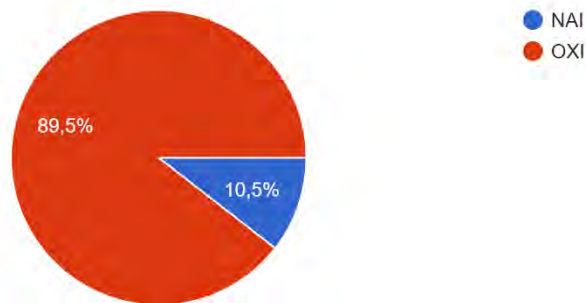
Οι χώροι στάθμευσης έχουν σήμανση για ΑμεΑ; (βλέπε εικόνα 2)

19 απαντήσεις



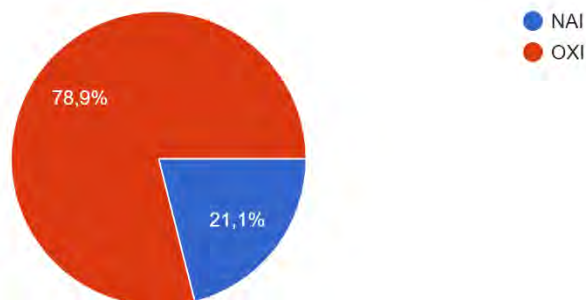


Οι χώροι στάθμευσης για ΑμεΑ βρίσκονται κοντά στην προσβάσιμη είσοδο του κτιρίου ;
19 απαντήσεις



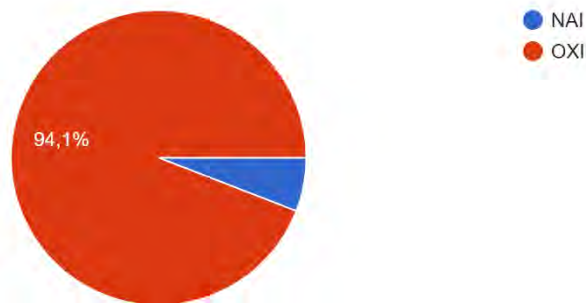
ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΠΕΖΩΝ

Υπάρχει πεζοδρόμιο με διάβαση πεζών πλησίον του κτιρίου; (βλέπε εικόνα 3)
19 απαντήσεις

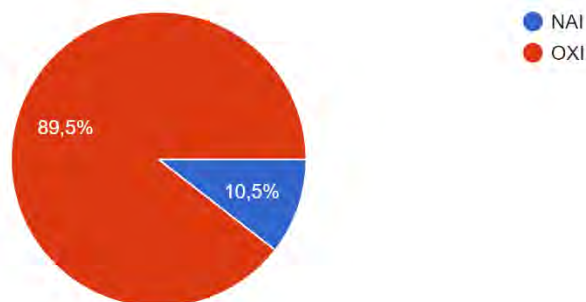




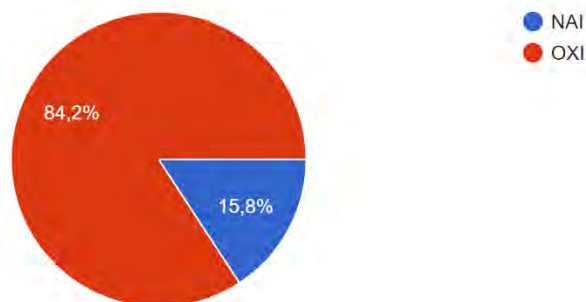
Αν ναι, υπάρχει ράμπα πρόσβασης που να συνδέει το πεζοδρόμιο με το σημείο της διάβασης;
17 απαντήσεις



Αν δεν υπάρχει διάβαση πεζών, υπάρχει ράμπα πρόσβασης που να συνδέει τον δρόμο με το πεζοδρόμιο;
19 απαντήσεις



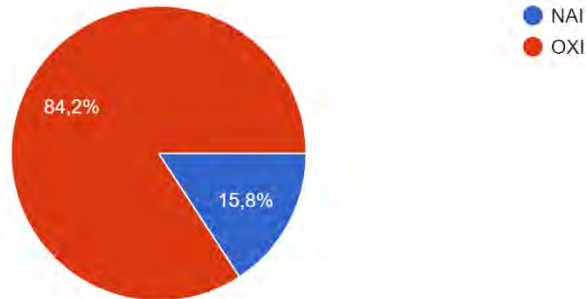
Υπάρχει ράμπα πρόσβασης που να συνδέει το πεζοδρόμιο με τον χώρο της εισόδου του κτιρίου;
19 απαντήσεις





Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο έξω από το κτίριο, υπάρχει ράμπα που να συνδέει τον δρόμο με τον χώρο εισόδου του κτιρίου;

19 απαντήσεις



Υπάρχει «οδηγός όδευσης τυφλών» στη διαδρομή από το σημείο της διάβασης μέχρι το κτίριό σας; (βλέπε εικόνα 4)

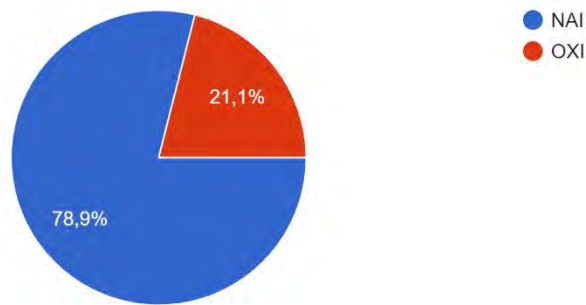
19 απαντήσεις



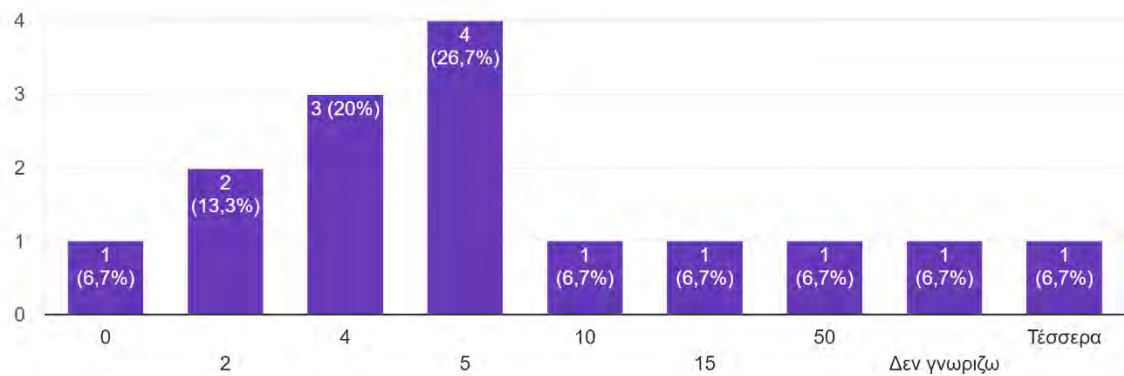
ΕΙΣΟΔΟΣ



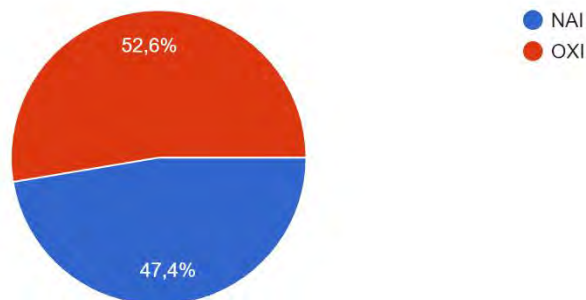
Η κύρια είσοδος έχει σκαλοπάτια;
19 απαντήσεις



Αν ναι, πόσα σκαλοπάτια έχει; (να γράψετε τον αριθμό)
15 απαντήσεις



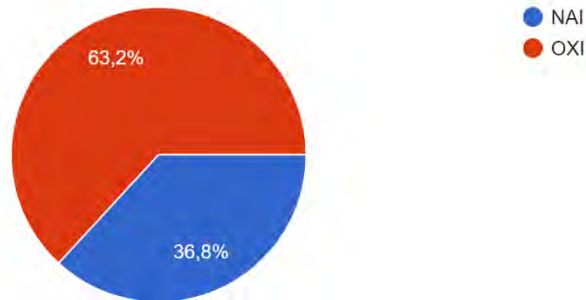
Υπάρχει χειρολισθήρας;
19 απαντήσεις





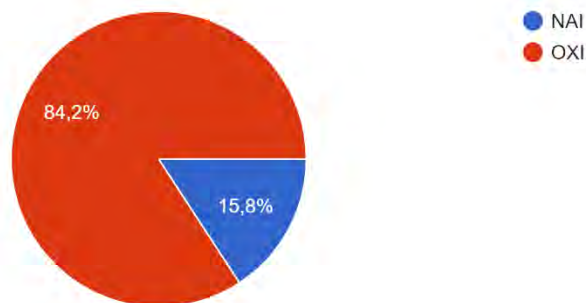
Υπάρχει ράμπα προς το επίπεδο της εισόδου; (βλέπε εικόνα 5)

19 απαντήσεις



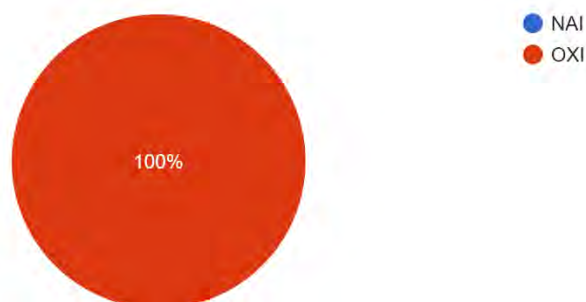
Η ράμπα έχει χειρολισθήρες σε 2 ύψη που να ακολουθούν την κλίση της ράμπας; (βλέπε εικόνα 6)

19 απαντήσεις



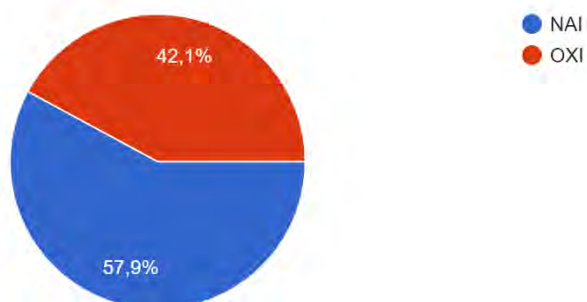
Υπάρχει «οδηγός όδευσης τυφλών» μέχρι την είσοδο του κτιρίου;

19 απαντήσεις

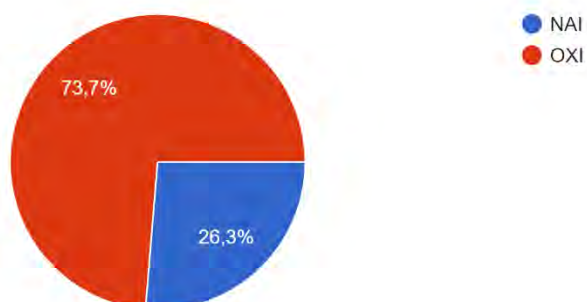




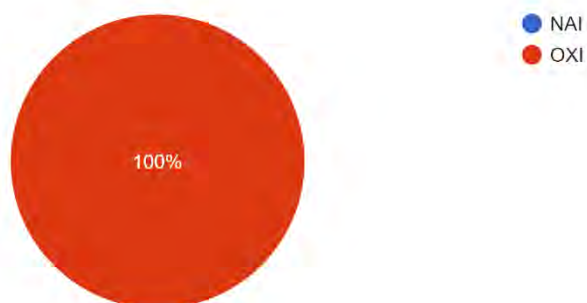
Υπάρχει υψομετρική διαφορά στο κατώφλι της προσβάσιμης εισόδου;(βλέπε εικόνα 9)
19 απαντήσεις



Αν η κύρια είσοδος δεν είναι προσβάσιμη με ράμπα, υπάρχει άλλη προσβάσιμη είσοδος με ράμπα στο κτίριο;
19 απαντήσεις



Υπάρχει πινακίδα που να ενημερώνει για τη δυνατότητα πρόσβασης από την άλλη είσοδο; (βλέπε εικόνα 10)
19 απαντήσεις

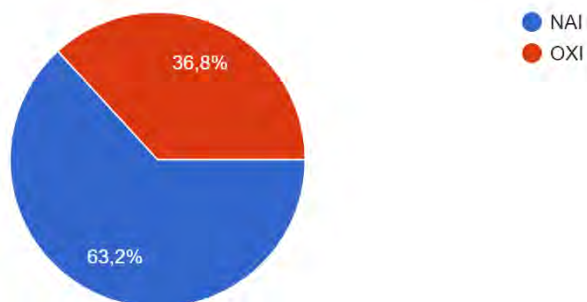


ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ



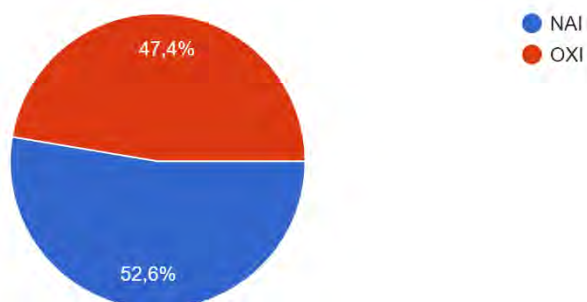
Υπάρχει προσβάσιμος ανελκυστήρας με πλάτος εισόδου 80εκ.; (βλέπε εικόνα 11)

19 απαντήσεις



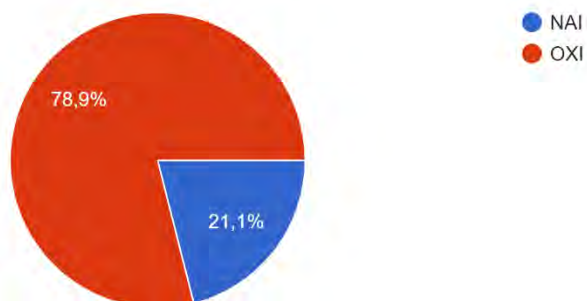
Η θύρα εισόδου βρίσκεται στη μικρή πλευρά του θαλάμου; (βλέπε εικόνα 11)

19 απαντήσεις



Υπάρχει σε κάθε όροφο, στον προθάλαμο του ανελκυστήρα ακουστικό σήμα άφιξης;

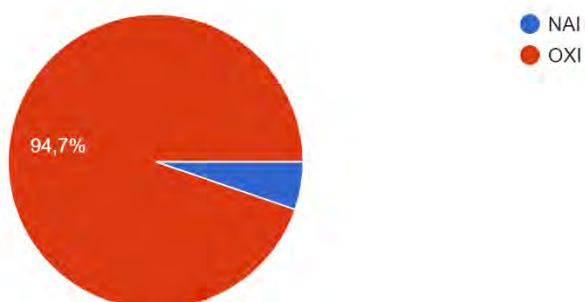
19 απαντήσεις





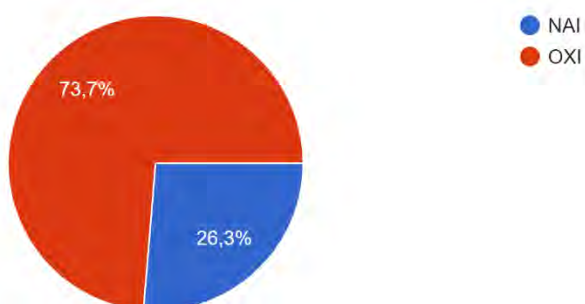
Υπάρχει μέσα στον θάλαμο φωνητική αναγγελία ορόφων;

19 απαντήσεις



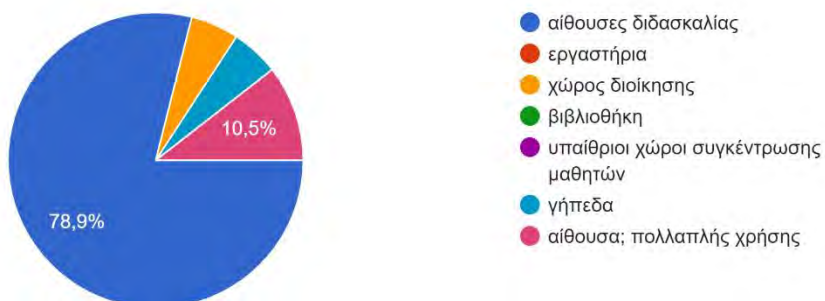
Υπάρχουν κομβία στη γραφή BRAILLE για τυφλούς; (βλέπε εικόνα 12)

19 απαντήσεις



Με τη χρήση του ανελκυστήρα είναι προσβάσιμα:

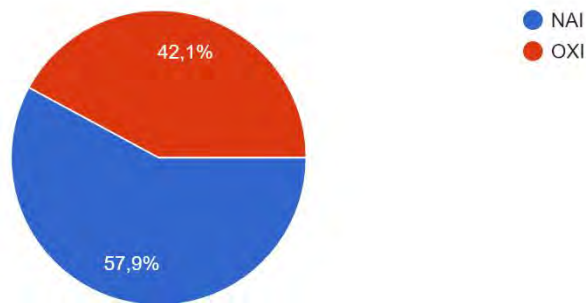
19 απαντήσεις



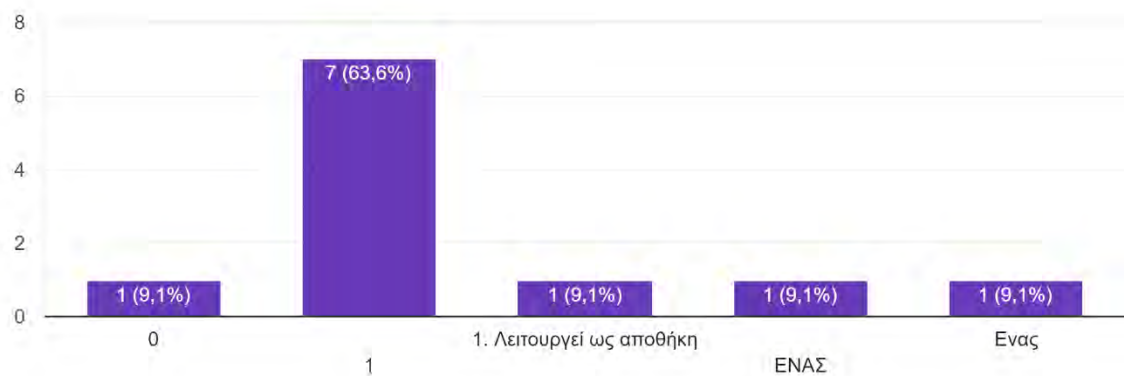
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ



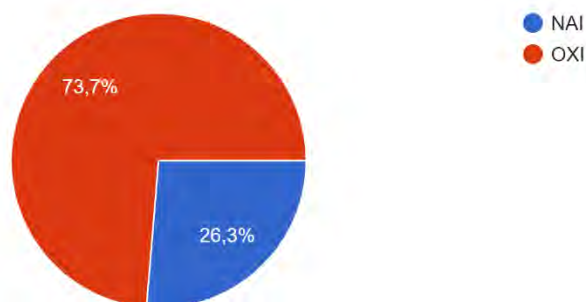
Υπάρχει προσβάσιμος χώρος υγιεινής (τουαλέτα) για ΑμεΑ; (βλέπε εικόνα 13)
19 απαντήσεις



Αν ναι, πόσοι;
11 απαντήσεις



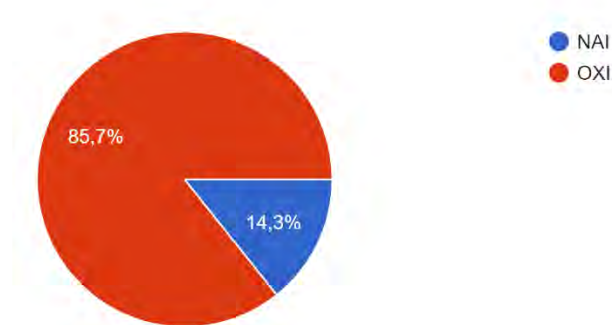
Αν όχι, προγραμματίζεται η διαρρύθμιση χώρου υγιεινής ΑμεΑ στο κτίριο;
19 απαντήσεις





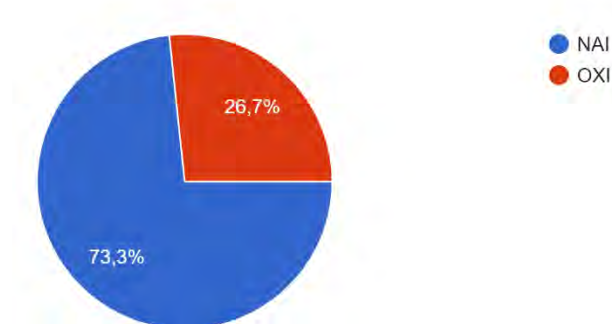
Υπάρχει καθοδηγητική σήμανση στον χώρο της εισόδου του κτιρίου προς τον προσβάσιμο χώρο υγιεινής;

14 απαντήσεις



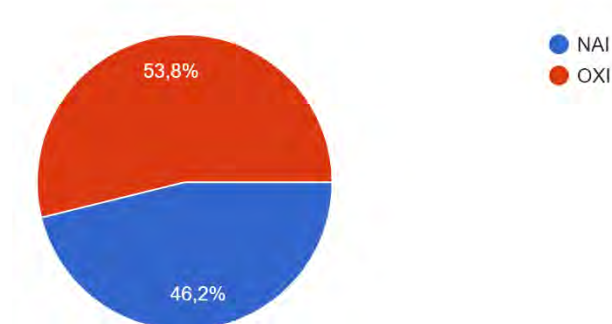
Η πόρτα πρόσβασης ανοίγει εξωτερικά;

15 απαντήσεις



Υπάρχει ειδική σήμανση με το σύμβολο ΑμεΑ στην πόρτα;

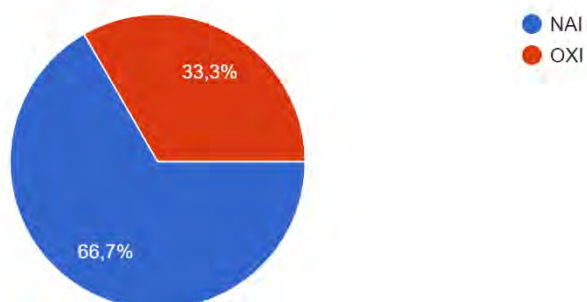
13 απαντήσεις





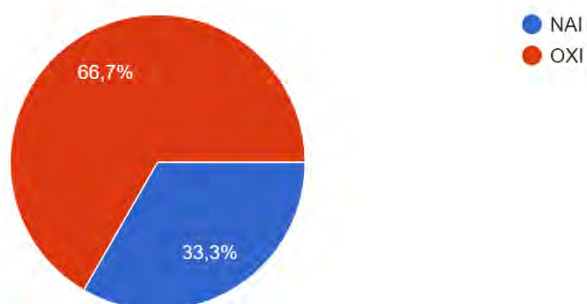
Υπάρχει χειρολαβή στον πλαϊνό τοίχο της λεκάνης ως;

15 απαντήσεις



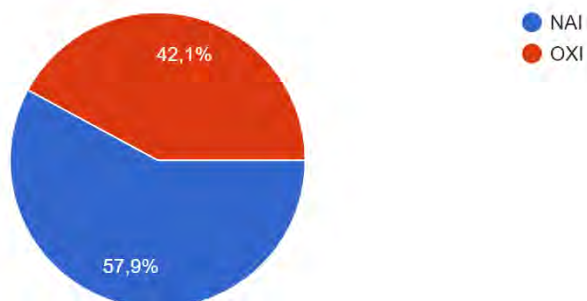
Υπάρχει αναδιπλούμενη χειρολαβή στην ελεύθερη πλευρά της λεκάνης; (βλέπε εικόνα 14)

15 απαντήσεις



Υπάρχει κενό κάτω από τον νιπτήρα για την προσέγγιση τροχοκαθίσματος ΑμεΑ;

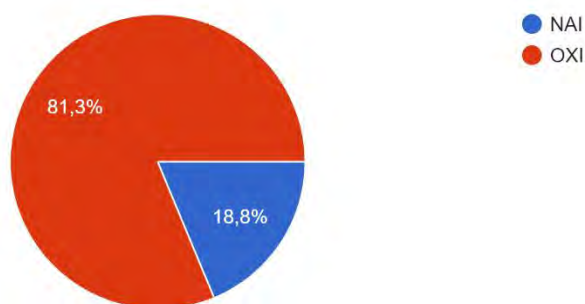
19 απαντήσεις





Υπάρχει εντός της τουαλέτας σύστημα κλήσης έκτακτης ανάγκης;

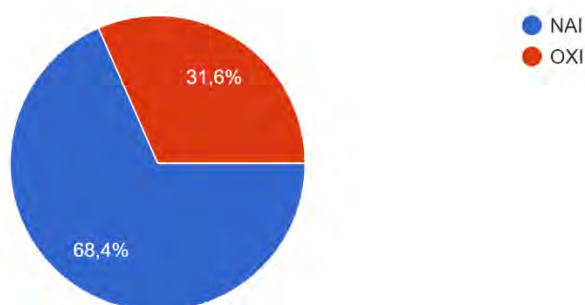
16 απαντήσεις



ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στον χώρο Διοίκησης;

19 απαντήσεις



Αν ναι, ποιος;

11 απαντήσεις

Βρίσκεται στο ισόγειο

ράμπα

με ανελκυστήρα

ΡΑΜΠΑ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ

ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ

ράμπα, ασανσέρ

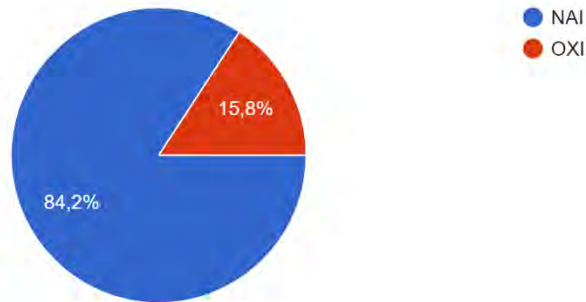
Ανελκυστήρας

ΟΧΙ

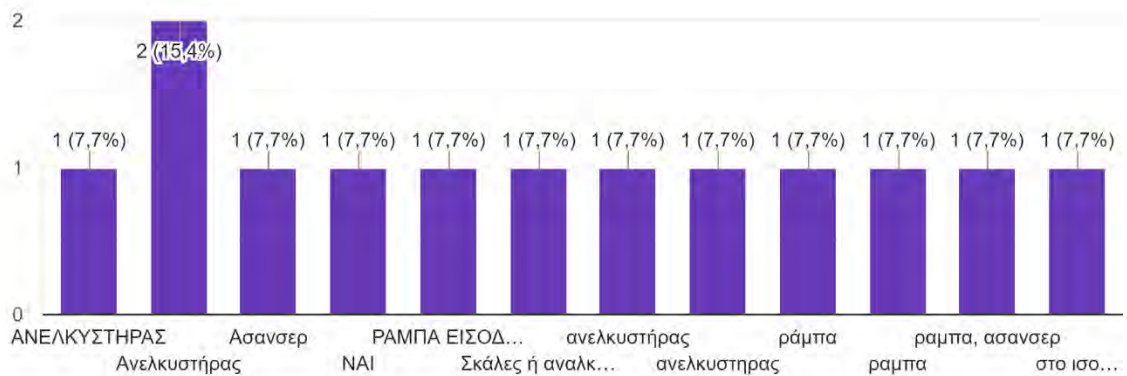
Ασανσέρ



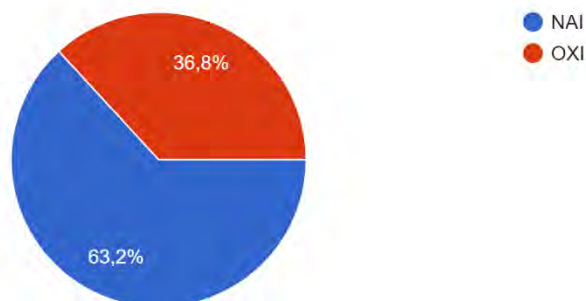
Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στις Αίθουσες Διδασκαλίας;
19 απαντήσεις



Αν ναι, ποιος;
13 απαντήσεις



Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στα Εργαστήρια;
19 απαντήσεις



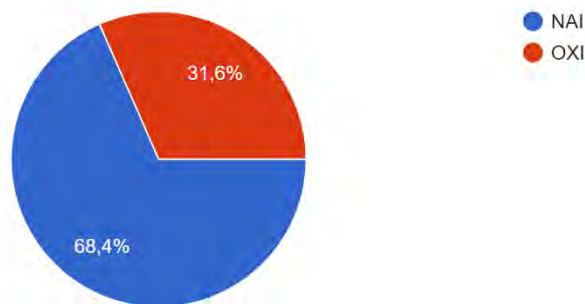
Αν ναι, ποιος;
11 απαντήσεις

Σκάλες ή ανελκυστήρας



ράμπα
ανεγκυστήρας
ΡΑΜΠΑ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ
Ανεγκυστήρας
ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ
ράμπα, ασανσέρ
Ράμπα (βρίσκονται στο ισόγειο)
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ
Ασανσέρ
ράμπα

Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη;
19 απαντήσεις

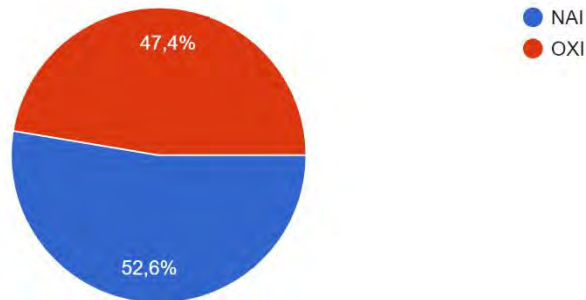


Αν ναι, ποιος;
10 απαντήσεις

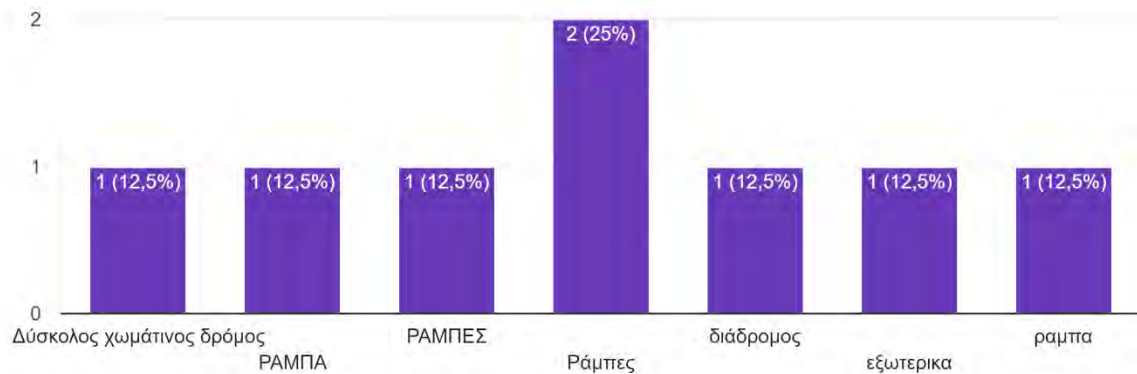
Σκάλες ή ανεγκυστήρας
ράμπα
η Βιβλιοθήκη λειτουργεί ως αίθουσα διδασκαλίας στο ισόγειο του σχολείου
ΡΑΜΠΑ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ
Ανεγκυστήρας
ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΑΣ
ράμπα
Ράμπα
Ασανσέρ
διάδρομος



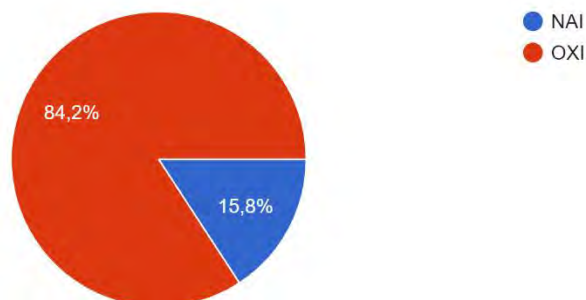
Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στα Γήπεδα;
19 απαντήσεις



Αν ναι, ποιος;
8 απαντήσεις



Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στις Κερκίδες;
19 απαντήσεις



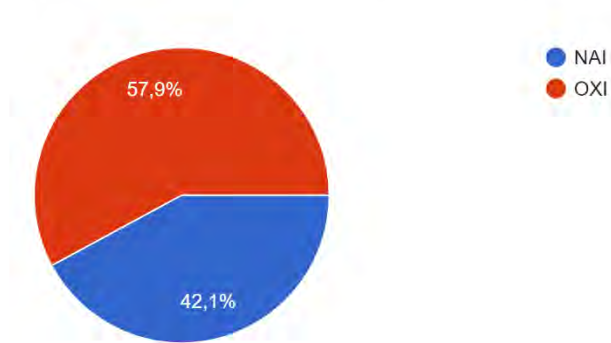
Αν ναι, ποιος;
1 απάντηση



ΡΑΜΠΕΣ

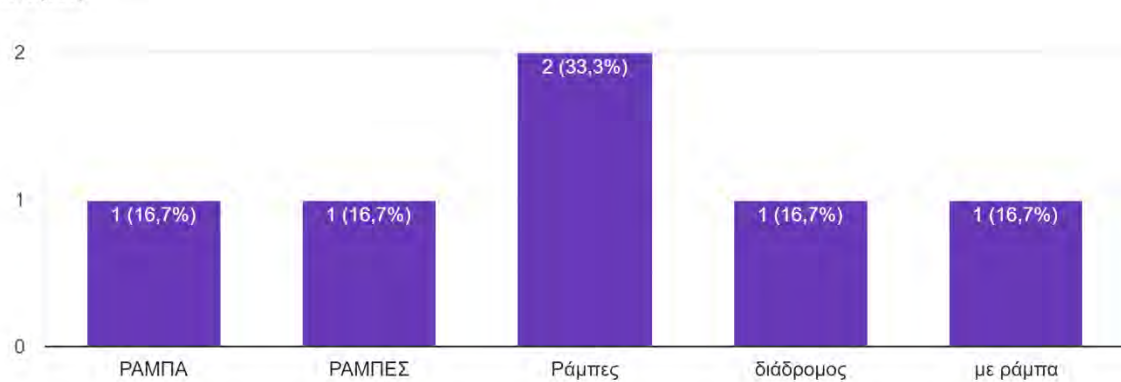
Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στον Αγωνιστικό χώρο;

19 απαντήσεις



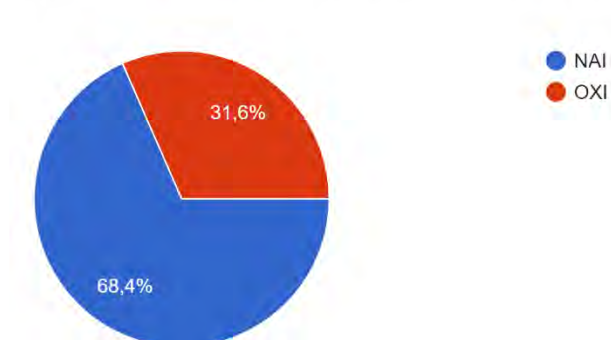
Αν ναι, ποιος;

6 απαντήσεις



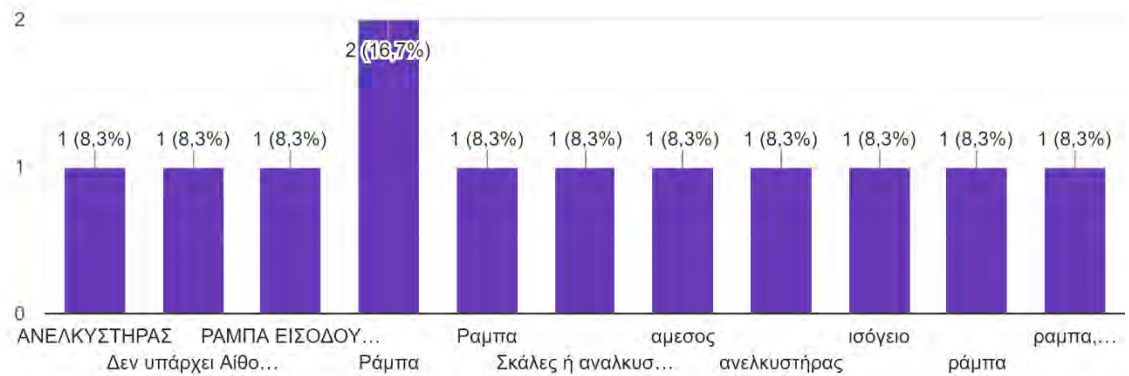
Υπάρχει τρόπος πρόσβασης των ΑμεΑ στην Αίθουσα Πολλαπλής Χρήσης;

19 απαντήσεις





Αν ναι, ποιος;
12 απαντήσεις





a. Ευρήματα- Συζήτηση .

Τα δημογραφικά ευρήματα, τα οποία εστιάζουν στους νομούς της Δυτικής Ελλάδας, στη παρούσα έρευνα ανέδειξαν ότι το 68,4% είναι γυναίκες και το 31,6% άνδρες. Το 36,8% ηλικίας από (41 έως και 50 ετών) και το 26,3% από (31 έως και 40 ετών). Τα χρόνια εργασιακής προϋπηρεσίας είναι (18) και άνω, και το επίπεδο σπουδών των καθηγητών είναι το 68,4% μεταπτυχιακού επιπέδου. Το 89,5% έχουν μονιμότητα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και μόλις το 10,5% είναι αναπληρωτές καθηγητές. Το 31,6% προέρχεται από καθηγητές των Ε.Ε.Ε.Ε.Κ, Γυμνασίων και Λυκείων αντίστοιχα. Το 26,3% μόνο από Γυμνάσια. Ο Νομός που επικράτησε στις απαντήσεις ήταν ο Νομός Αχαΐας που υπερίσχυσε με το 21,1%. Τα λοιπά ποσοστά διανέμονται στους Νομούς Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας. Το 78,9% των απαντήσεων προέρχεται από αστικές περιοχές και αντίστοιχα το 10,5% από ημιαστικές και αγροτικές. Η ηλικιακή κατηγορία των σχολικών κτηρίων κυμαίνεται από 21 έως και 30 χρόνια και δηλώνεται με το (57,9%) των απαντήσεων και ακολουθεί το ποσοστό 26,3 % που δηλώνει κτιριακή ηλικία από 11 έως και 20 χρόνια. Το 10,5% αφορά ηλικίες σχολικών κτηρίων από 40 χρόνια και άνω. Δεν σημειώθηκε κανένα σχολικό συγκρότημα ηλικίας από 1 έως και 10 έτη.

Τα ευρήματα της έρευνας για τη υπάρχουσα κινητική άνεση και επάρκεια μέσα στα σχολικά συγκροτήματα βασίστηκαν στη 5- βαθμίδων κλίμακα Likert (1-Απαράδεκτη κατάσταση, 2- Κακή κατάσταση, 3- Ανεκτή/Μέτρια κατάσταση, 4- Καλή κατάσταση και 5- Άριστη κατάσταση)και είναι τα κάτωθι: το 42,1% παράγεται από (8 απαντήσεις του αριθμού (3) της κλίμακας Likert). Συγκεκριμένα, το 42,1% δηλώνει ότι η επάρκεια στο σχολικό χώρο ανεκτή έως και μέτρια. Ακολουθώντας, το 36,8% δηλώνει ότι η σχολική χωρική επάρκεια είναι κακή και ένα 5,3% δηλώνει ότι η κίνηση μέσα στο σχολικό χώρο είναι άριστη. Στο τομέα της υλικοτεχνικής υποδομής και στο κατά πόσο η ποιότητα της ασκεί επίδραση στην οργάνωση της διδακτικής των θεωρητικών μαθημάτων, το 42% απάντησε ότι η υλικοτεχνική υποδομή επηρεάζει μετρίως έως καλώς (4 – Likert) , το 31,6% θεωρεί ότι η επιρροή είναι πάρα πολύ μεγάλη (5- Likert) και το 21,1% θεωρεί ότι η επιρροή είναι σχετικά μικρή (3-Likert). Αναφορικά με την άσκηση επίδρασης



στα θετικά μαθήματα, το 42,1% απάντησε ότι η επιρροή είναι πολύ μεγάλη (5- Likert)
και το 31,6% ότι είναι *σχετικά* μεγάλη.



3.3. Γενικά Συμπεράσματα.

Η σχολική κτιριακή ασφάλεια κρίθηκε βάση των ευρημάτων υψίστης σημασίας. Ειδικότερα, το 60% απάντησε, ότι το έτος 2000 έγινε αντισεισμική αναβάθμιση στα σχολικά συγκροτήματα. Έκτοτε, δεν έχει σημειωθεί άλλη περαιτέρω αναβάθμιση. Για την ευθύνη της ποιοτικής σχολικής κτιριακής εγκατάστασης, καθώς και για το σχολικό υλικοτεχνικό εξοπλισμό, το 68,4% απάντησε ότι οι δήμοι και οι Νομαρχίες έχουν την ευθύνη του υλικοτεχνικού έργου. Το 52,6% απάντησε ότι οι Διευθυντές και οι προϊστάμενοι είναι υπεύθυνοι. Το σύνολο των σχολικών συγκροτημάτων έχει ανεγερθεί από το 1980 έως και το 2010. Συμπερασματικά, δεν υπάρχουν στο τρέχον έτος (2023) εγέρσεις νεόδμητων ελληνικών δημόσιων σχολικών κτιρίων με σύγχρονες παιδαγωγικές προδιαγραφές. Επίσης, συμπεραίνει κανείς ότι δεν υπάρχει σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο και σύγχρονος εξοπλισμός εργαστηρίων για τη διδακτική των μαθημάτων της πληροφορικής και των θετικών μαθημάτων. Στην ερώτηση ποιες είναι οι ελλείψεις σε σχολικό εξοπλισμό, το 73,7% απάντησε ότι είναι τα μέσα της νέας τεχνολογίας και ειδικότερα, projectors, σύγχρονοι υπολογιστές, διαδραστικοί πίνακες, βιβλιοθήκες, γυμναστήρια και αυτόνομες αίθουσες. Ακολούθως, το 47,4% απάντησε ότι η ποιότητα στον σχολικό εξοπλισμό συμβάλει δραστικά στη διδακτική αποτελεσματικότητα. Στην ερώτηση σε ποια μαθήματα, εάν υπήρχε ένας πιο σύγχρονος εξοπλισμός, θα ήταν πιο αποτελεσματικά, το σύνολο των απαντήσεων ήταν *τα μαθηματικά, οικονομία και πληροφορική*. Στη συνέχεια, η μεθοδολογία της διδακτικής κινήθηκε από καλή έως άριστη. Το 42,1% έκρινε ότι είναι καλή και το 31,6% ότι είναι άριστη, βέβαια σημειώθηκε και ένα ποσοστό 21,1%, το οποίο έκρινε ότι η σύγχρονη διδακτική μεθοδολογία είναι κακή έως ανεκτή.

Παράλληλα, ο φωτισμός, η ακουστική και ο χρωματισμός, βάση των ευρημάτων του ερωτηματολογίου, κινήθηκε ατυχώς στη βαθμίδα (2-Likert) που δηλώνει ότι είναι άσχημα έως και κακά. Επίσης, το 42,1% απάντησε ότι η γενική συντήρηση των σχολικών συγκροτημάτων, δηλαδή πόρτες, παράθυρα, σοβάδες, θέρμανση και ψύξη είναι άσχημη (2-Likert). Ακόμα, το 78,9% απάντησε ότι δεν υπάρχουν χώροι στάθμευσης για τους ΑμεΑ έξω από τα σχολεία. Και αυτοί οι ελάχιστοι χώροι ΑμεΑ που υπάρχουν, το 89,5% απάντησε ότι δεν πληρούν τις προδιαγραφές, δηλαδή δεν υπάρχει επιδαπέδια σήμανση ούτε σε στύλους. Αντίστοιχα, το 78,9% απάντησε ότι δεν υπάρχει ειδικό πεζοδρόμιο με διάβαση πεζών, πλησίον των σχολικών κτηρίων και



ακολουθώντας, το 94,1% απάντησε ότι δεν υπάρχει ειδική ράμπα που να συνδέει το πεζοδρόμιο με τη διάβαση. Αναφορικά με την όδευση τυφλών, το 100% απάντησε ότι δεν υπάρχει κανένας οδηγός όδευσης στη διαδρομή, από το σημείο της διαβάσης μέχρι και το σχολικό κτήριο. Παράλληλα, το 71,4% απάντησε ότι δεν περνάει αστικό λεωφορείο, πέρα από το σχολικό και το 94,7% απάντησε ότι δεν υπάρχουν χώροι στάθμευσης λεωφορείων έξω από τα σχολικά συγκροτήματα.

Στην ερώτηση, εάν υπάρχει κομβία με γραφή Braille, το 73,7% απάντησε ότι δεν υπάρχει. Επίσης, το 81,3% απάντησε ότι υπάρχει τουαλέτα WC εντός των σχολείων για ΑμεΑ, ενώ το 68,4% απάντησε ότι οι ΑμεΑ μπορούν μέσω του ασανσέρ να έχουν πρόσβαση στις αίθουσες διδασκαλίας και τις βιβλιοθήκες. Όσα σχολεία, που είναι σε μικρό ποσοστό, διαθέτουν μέσα πρόσβασης για τους ΑμεΑ, αυτά, βάση του 84,2% των απαντήσεων είναι οι ράμπες εισόδου, που υπάρχουν έξω από την κύρια πόρτα των σχολικών κτιρίων. Το 52,6% απάντησε ότι η γενικότερη πρόσβαση των ΑμεΑ είτε στα γήπεδα είτε στις σχολικές αίθουσες γίνεται με τις ράμπες εισόδους και λιγότερο με τους ανελκυστήρες.

Επισημαίνεται επίσης, ότι τα ευρήματα της παρούσας έρευνας, έτος 2023, συμφωνούν με τις θέσεις της επιστημονική κοινότητας των προηγούμενων ετών. Για παράδειγμα, ο Γκιζέλης και οι συνεργάτες τους (2007) είχαν διαπιστώσει ότι η υλικοτεχνική υποδομή των ελληνικών σχολικών συγκροτημάτων λάμβανε αρνητικές κριτικές, βάση των μη τηρουμένων ευρωπαϊκών παιδαγωγικών κριτηρίων.

Ακολουθώντας, υπάρχει συμφωνία των υπαρχουσών ευρημάτων με τα ευρήματα των (Κωσταρέλα,ημούδη,2006). Ειδικότερα, οι έγκριτοι επιστήμονες είχαν συμπεράνει ότι τα ελληνικά σχολεία χρειάζονται άμεσης ποιοτικής αναβάθμισης, με σκοπό να γίνουν λειτουργικά και αποτελεσματικά. Κατά συνέπεια, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας, εν έτη 2023, δείχνουν ότι δεν έχει αλλάξει καθόλου η σχολική ποιοτική κατάσταση σε σχέση με τα παρελθόντα έτη (2006 και 2007).Επίσης, έχει εξαχθεί το συμπέρασμα ότι δεν έχουν γίνει οι απαραίτητες αλλαγές, προσθήκες, και διαμορφώσεις για τον εκσυγχρονισμό τόσο στη κτιριακή δομή όσο και στον υλικοτεχνικό σχολικό εξοπλισμό.

Παράλληλα, συμπεραίνεται ότι υπάρχει σύμπτωση ευρημάτων και συμπερασμάτων με



τα ευρήματα του Γερμανού, όπου το (2000) είχε υποστηρίξει ότι τα ελληνικά δημόσια σχολεία έχουν καταστεί ως ένα παρωχημένο μοντέλο λειτουργίας που εγείρει συνεχώς αρνητικές κρίσεις και επικρίσεις από τη διεθνή παιδαγωγική επιστημονική κοινότητα.



ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Adams, D. (1998). *Defining educational quality: educational planning*. "Educational Planning", 11 (2), 3-18.

Alkin, M. C. (Ed.). (2004). *Evaluation roots: tracing theorists' views and influences*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Alkin. M. (1969). *Evaluation Theory Development*, "Evaluation Comment", 2, 2-7.

Altrichter, H. & Specht, W. (1997). *Quality assurance and quality development in education: International approaches and parameters as applying to the Austrian school system*. In Solomon, J. (ed.). *Trends in the evaluation of education systems: school (self)evaluation and decentralization. European workshop papers, reports, discussion outcomes*. Athens: Pedagogical Institute, Department of evaluation and European Commission D.G.XXII.

Anderson, C. (1982). *The search for school climate: a review of the research*. Review of Educational Research, 52 (3): 368-420.

Αλμπάνη, Μ. & Ανυφαντάκη Σ. (2017). *Οικονομικό Δελτίο, Έρευνα και Καινοτομία, Τράπεζα της Ελλάδας*, Δεκέμβριος.

Anderson, C. (1982). *The search for school climate: a review of the research*. Review

Anderson, L. (2002). *Resource Acquisition and Allocation*. In T. Bush & L. Bell *Assurance in Education*, 5(1), 22-31.

Asteriou, D. & Agiomirgianakis G. M. (2001). *Human capital and economic growth: Time series evidence from Greece*. Journal of Policy Modeling 23 (5), pp. 481-489 *Αγωγή – Architecture Child and Education*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις παρατηρητής *Αίθουσα και η σχέση της με το σύγχρονο σχολείο*, [Διάλεξη]. Εθνικό Μετσόβιο

Αραμπατζή, Ζ. (2009). *Απόψεις και στάσεις εκπαιδευτικών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας για τη συμβολή της Διεύθυνσης στην επαγγελματική ικανοποίηση*. Διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Βέττας, Ν. (2018). *Εκπαίδευση και Ελληνική Οικονομία, Πέρα από την Λιτότητα*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.



Βιταντζάκης, Ν. Β. 2012. *Αναζητώντας τους προσανατολισμούς της Ποιότητας στην Εκπαίδευση. Ένα οδοιπορικό από την Τριτοβάθμια έως την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Στο Α. Τριλιανός, Κουτρομάνος, Γ., Αλεξόπουλος, Ν. (Επιμ.), Πανελλήνιο Συνέδριο με Διεθνή Συμμετοχή. *Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση: Τάσεις και Προοπτικές*, Β' Τόμος, σσ. 401- 410, 11-13 Μαΐου. Αθήνα. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Βοζαΐτης, Ν. Γ. & Υφαντή, Α. Α. (2009). *Η επιμόρφωση και η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού ως στοιχεία ποιότητας στο εκπαιδευτικό έργο*. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Τ. 3 *θεωρία και πράξη*, σσ 31-41.

Βουτσινάς, Ι., Σταϊκούρας, Χ., Τσαμαδιάς, Κ. & Πέγκας Π. (2016). *Η Επίδραση των Δαπανών για Ε&Α επί της Καινοτομίας: Εμπειρικά Αποτελέσματα από 12 Χώρες της Ευρωζώνης* στο Καραϊσκού Ε. κ.α. (επιμ.) Πρακτικά του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Ελλάδα-Ευρώπη 2020: Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα, Καινοτομία και Οικονομία», Αθήνα 1, 2 & 3 Ιουλίου 2016 (σ. 475-485). Αθήνα: Έκδοση του Ελληνικού Ινστιτούτου Οικονομικών της Εκπαίδευσης & Διά Βίου Μάθησης, της Έρευνας & Καινοτομίας, Ηλεκτρονική έκδοση : Ελληνικό Κέντρο. Τεκμηρίωσης.

Γερμανός, Δ. (2000). *Ο παιδαγωγικός ανασχεδιασμός του σχολικού χώρου»: μια μέθοδος αναβάθμισης του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος μέσα από αλλαγές στο χώρο*. Στο Γερμανός, Δ., Κανατσούλη, Μ. (επιμ.), ΤΕΠΑΕ 09, *Πρακτικά επιστημονικών εκδηλώσεων του ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ*, 2007-09, Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ/University Studio Press, 2000, σ. 21-54.

Γερμανός, Δ. (2003). *Παιδαγωγικός ανασχεδιασμός του σχολικού χώρου για την προώθηση της Συνεργατικής Μάθησης*. Στο Χαραλάμπους Ν. (Επιμ.), *Το Συνεργατικό Σχολείο: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. Λευκωσία: Κυπριακός Σύνδεσμος Συνεργατικής Μάθησης, 79-88. Institutional

Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly 09/12/2017 06:54:30 EET - 137.108.70.7

Γκιζελή, Β.Δ. (2008, Μάρτιος 20-21). *Σχολικός χώρος: ένα ιδιόρρυθμο πεδίο της έρευνας*, Άρθρο στη διημερίδα Εκπαίδευση και ποιότητα στο ελληνικό σχολείο. Αθήνα 20-21 Μαρτίου & Θεσσαλονίκη 17-18 Απριλίου 2008). 102-106.

Beynon, J. (1997). *Physical facilities for education: what planners need to know*.

Bissell, J. (2004). *Teachers' Construction of Space and Place: the Method in the*



Black, P. & William, D. (2003). In praise of educational research: Formative assessment. *British Educational Research Journal*, 29(5), 623-637.

Bruce, T. (2006). *Early Childhood. A guide for students*. London: Sage.

Cheng, Y. & Tam, W. (1997). *Multi-models of quality in education*. "Quality Child and Education" (σ.157-200), Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις παρατηρητής.

Ciccone, A. & Papaioannou E. (2009). *Human capital, the structure of production, and growth*. *The Review of Economics and Statistics* 91(1), pp. 66-82.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2008), *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Cohen, L., Manion, L. & Keith, M. (1994). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Cohen, M. (1982). *Effective school: Accumulating research finding*. *American Education*, 18 (1), 13-16.

Coleman, J., Campbell, E. Q., Hobsons, C. J., McPartland, J., Mood, A.M. Weinfeld, F., D. & York, R., L. (1966). *Equality of educational opportunity*. Washington D.C.:U.S. Government Printing Office.

Creemers B. P.M. & Kyriakides, L. (2006). *A critical analysis of current approaches to modelling educational effectiveness*. "The importance of establishing a dynamic model. School Effectiveness and School Improvement", 17 (3), 347-365.

Crondach, J. (1982). *Designing Evaluations of Educational and social Programs*. San Francisco, California: Jossey-Bass.

Cuttance, P. (1994). *Quality assurance in education systems*, "Educational Evaluation," 20, 99-112.

Cuttance, P. (1994). *Quality assurance in education systems*. "Studies in Educational Evaluation", 20, 99-112.

Daar, S. (2010). "School climate , teacher satisfaction, and receptivity to change".

Deming, W.E. (1993). *The new economics for industry, government, and education*. Cambridge, M.A.: MIT Center for Advanced Engineering Study.

Drakenberg, M. (2001). *The professional development of teachers in Sweden*.



Earthman, G. I. (1998). *The Impact of School Building Condition and Student Achievement, and Behavior*. Paper presented at the International Conference, The Appraisal of Education Investment, Luxembourg.

Edmonds, R. (1979). *Effective school in the urban poor*. "Educational Leadership", 37 (1), 15-24.

Education Sixteen Quality Indicators. Brussels.

Efthymiou, C.; Barmparesos, N.; Tasios, P.; Ntouros, V.; Zoulis, V.; Karlessi, T.; Salmerón Lissén, J.M.; Assimakopoulos, M.N. Indoor Environmental Quality Evaluation Strategy as an Upgrade (Renovation) Measure in a Historic Building Located in the Mediterranean Zone (Athens, Greece). *Appl. Sci.* 2021, 11, 10133. <https://doi.org/10.3390/app112110133>

European Commission (2018). *European Innovation Scoreboard*. Hanushek E.A. & Kimko D.D. (2000). *Schooling, labor-force quality, and the growth of nations*. American Economic Review, pp. 1184-1208.

European Commission, (2000). *European Report on the quality of School*. "European Journal of Education", 24(2), 195-204.

Eurydice (2004). *Evaluation of schools providing compulsory education*. Brussels: Eurydice.

Eurydice (2009). *National testing of pupils in Europe: Objectives, Organisation and Use of Results*. Διαθέσιμο στο: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_studies_en.php

Faubert, V. (2009). *School evaluation. Current practices in OECD countries and a literature review*. OECD education working papers, No 42, OECD publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/218816547156>.

Fitz-Gibbon, C. (1990). *Performance indicators*. "Bera Dialogues" No 2. Philadelphia: Multilingua Matters.

Goldstein, J. & Woodhouse, G. (2000). *School effectiveness research and educational policy*. "Oxford Review of education", 26(3/4), 353-363.

Govinda, R. (2004). *Community participation and school governance: diverse perspective and emerging issues*. In *School evaluation for quality improvement*. An ANTRIEP report. Meeting of the Asian.



Hanushek E.A. & Woessmann L. (2012). *Do better schools lead to more growth? Cognitive skills, economic outcomes, and causation*. "Journal of Economic Growth" 17(4), pp. 267-321.

Holly, P. J. & Hopikns, D. (1988). *Evaluation and school improvement*. "Cambridge Journal of Education".

Hopikns, D. (1988). *Speech on the change process*. "Cambridge Institute of Education".

Hopikns, D. (1989). *Evaluation for school development*. Milton Keynes: Open University Press. I.S.O. (International Organization for Standardization), 8402 (1986). Quality-Vocabulary.

Hopkins, D. & Leask M. (1989). *Performance Indicators and School Development*, School Organisation,

Hoy W. & Miskel C., (2001). *Educational Administration: Theory, Research, and improvement in Ireland?* "Studies in Educational Evaluation", 31, 267-282. Indiana State University, Indiana: Unpublished Ph.D. Thesis.<http://www.rhodes.aegean.gr/ltee/metaptyx/documents/%CE%A3%CE%A4%CE%91>

Jencks, C. S., Smith, M. Ackland, H, Bane, M. J., Cohen, D. Gintis, H., Heyns. & Michelson, S. (1972).

Jorde- Bloom, P. (1988). *Teachers need "TLC" too*. "Young Children", 43(6), 4-8.

Kassotakis, M. (2003). *La gestion des ressources humaines dans l'enseignement en Grèce: Problèmes et perspectives*. In: Laderrière, P. (s.d.). *La gestion des Ressources humaines dans l'enseignement, où en est l'Europe ?* (pp. 253-264). Paris: L'Harmattan.

Kassotakis, M. (2004). *L'évaluation des enseignants grecs au cours de leur service. Tentatives, conflits et problèmes*. In: Paquay, L. (s.d.). *L'évaluation des enseignants. Tensions et enjeux* (σσ. 221-232). Paris: L'Harmattan.

Lipman, M. (2006). *Η σκέψη στην εκπαίδευση*. (Γ. Σαλαμάς, μετάφρ.). Αθήνα: Πατάκης. (Πρωτότυπη έκδοση 2003).

Ζεργιώτης, Ν. Α. (2007). *Θέματα διαχείρισης προβλημάτων σχολικής τάξης*. Αθήνα: Εκδόσεις παρατηρητής.



- Ζωγόπουλος Α. (2013). *Η σπουδαιότητα των παραγόντων «Υλικοτεχνική Υποδομή» και «Πόροι» στις εκπαιδευτικές διαδικασίες*. ‘Τα Εκπαιδευτικά’, 107-108, 47-62. Κοινωνικό Πολύκεντρο (τμήμα ερευνών) (2011). Όροι και συνθήκες άσκησης του εκπαιδευτικού έργου στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έκδοσής του Κοινωνικού Πολύκεντρου.
- Καλαφάτη, Ε. (1988). *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης 1821 – 1929*. Αθήνα, Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
- Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε. & Λαμπρόπουλος, Χ. (2006). *Αξιολόγηση, Αποτελεσματικότητα & Ποιότητα στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κασσωτάκης, Μ. & Φλουρή, Γ. (2005). *Μάθηση και Διδασκαλία. Θεωρία, πράξη και αξιολόγηση της διδασκαλίας*, Τ. β. Αθήνα.
- Κασσωτάκης, Μ. (2010). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*, Αθήνα: Γρηγόρη.
- Κατσαρού, Ε. & Δεδούλη, Μ. (2008). *Επιμόρφωση και Αξιολόγηση στο χώρο της Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Κοινωνική Δικαιοσύνη, Άρθρο Συνεδρίου, 5ο Συνέδριο Ιστορίας της Εκπαίδευσης, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία.
- Κόφφας, Α. (2002). *Γενική και Ειδική Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων Προσχολικής Αγωγής*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Κύρου, Γ. (2000). *Σχεδιάζοντας για παιδιά*. Στο Κ.Τσουκαλά (Επιμ.), Αρχιτεκτονική Παιδί και Αγωγή- Architecture Child and Education.
- MacDonald, D. (2003). Curriculum Change and the Post-Modern Word: Is the Curriculum-Reform Movement an Anachronism? *Journal of Curriculum Studies*, 35(2), 139-49.
- Μαΐστρου, Ε. (2009), *Αρχιτεκτονική του σχολικού κτιρίου*, [παρουσίαση powerpoint].
- Μαραγκού, Σ. (2000). *Εκπαιδευτική νομοθεσία και σχολική αρχιτεκτονική*. Στο Κ.Τσουκαλά (Επιμ.), Αρχιτεκτονική Παιδί και Αγωγή- Architecture Child and Education.
- Ματθαίου, Δ. (2007). *Ποιότητα στην εκπαίδευση. Ιδεολογικές ορίζουσες, εννοιολογήσεις και πολιτικές-μια συγκριτική θεώρηση*. Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, 13, 10-32.
- Ματσαγγούρας, Η. (2001). *Η σχολική τάξη*. Αθήνα: Γρηγόρης. μεταπτυχιακή εργασία, Τομέας Παιδαγωγικής, Φιλοσοφική Σχολή: Ε.Κ.Π.Α. Μη δημοσιευμένο κείμενο, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα.



Μπαγάκης (επιμ.). *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μπαγάκης, Γ. (1992). *Ένα Παράξενο Σύνθημα: ο Εκπαιδευτικός ως Ερευνητής και μια Απόπειρα θεμελίωσης της Έρευνας Δράσης*. Εκπαιδευτική Κοινότητα, 19, 15-20.

Μποφυλάτος, Σ. (2001). *Η εσωτερική αξιολόγηση και οι επιδράσεις της στη διαμόρφωση της ταυτότητας στο νηπιαγωγείο: γωνίες δραστηριοτήτων και εξοπλισμός*. Στο Πρακτικά Συνεδρίου:

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2006). *Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Ανάλυση δεδομένων με τη χρήση του SPSS 13, Αθήνα: Gutenberg, σελ. 39-40.

MacBeath J. (1999) *Schools must speak for themselves*. London: Routledge.

MacBeath, J. (2001). *Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο. Οντοπία και πράξη* μτφρ. Χ. Δούκας & Ζ. Πολυμεροπούλου, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

MacGilchrist, B., Myers, K. & Reed, J. (2004). *The intelligent school*. London: Sage. Madness. Forum, 46(1), 28-32.

McDonald, B. (1989). *Η αξιολόγηση και ο έλεγχος της εκπαίδευσης*, Παιδαγωγική Επιθεώρηση, 11, 127- 145.

McNamara, G., & O'Hara, J. (2005). *Internal review and self-evaluation - The chosen route to school*

McNamara, G., & O'Hara, J. (2008). *Trusting schools and teachers: Developing educational professionalism through self-evaluation*. New York: Peter Lang.

Mortimore, P. (1993) *School effectiveness and the management of effective learning and teaching*. School Effectiveness and School Improvement. 4 (4), 290–310.

Naidoo, J. P. (2004). *A review of school evaluation mechanism in Bangladesh, Indonesia, Nepal, the Philippines, and Malaysia*. In *School evaluation for quality improvement*. An ANTRIEP report. Meeting of the Asian Network of Training and Research Institutions in Education Planning (ANTRIEP). Kuala Lumpur, Malaysia, 2-4 July 2002 (Edited by De Grawve, A. & Naidoo, J.,P.) (pp. 41 -70). Paris: Unesco/ I.I.E.P. of Educational Research, 52 (3): 368-420. Oxford: Pergamon. Paris: UNESCO: International Institute for Educational Planning.



Οικονομίδης, Β., Λιναρδάκης, Μ. (2012). *Η ποιότητα της αίθουσας διδασκαλίας*. Στη *Παιδαγωγική –Θεωρία και Πράξη*, 3, 146. Αθήνα, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Pegkas, P. & Tsamadias C. (2014). *Does higher education affect economic growth? The case of Greece*. *International Economic Journal* 28(3), pp. 425-444.

Papazoglou Eleni, Moustris K, Nikas P, Nastos Panagiotis, Statharas G,(2018) “Assessment of human thermal comfort perception in a non-airconditioned school building in Athens Greece” In *Energy Procedia* 157 (2019) 1343–1352.

Παπακωνσταντίνου, Π. (1993). Εκπαιδευτικό έργο και αξιολόγηση στο σχολείο. Αθήνα: Έκφραση.

Παπαστεργίου, Θ. & Κοτζαγκιόζη, Ε. (2002). Η αναγκαιότητα της εσωτερικής αξιολόγησης για την αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας. *Το Σχολείο και το Σπίτι*, 447, 498-502.

Πασιαρδής, Π. & Πασιαρδή, Γ. (2000). Αποτελεσματικά σχολεία : Πραγματικότητα ή Ουτοπία. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Πυργιωτάκης , Ι.Ε. (2001). Ολοήμερο σχολείο. Λειτουργία και προοπτικές. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ribbins, P. & Whale, E. (1992). *Supported Self-evaluation in Schools and Colleges*. “*Management in Education*”, 6(1), 8-11.

Robson, C. (2007). “Η έρευνα του πραγματικού κόσμου”. *Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*. Αθήνα: Gutenberg.

Scheerens, J. & Bosker, R. (1997). *The Foundations of Educational Effectiveness*.

Scriven, M. (1994). *Evaluation as Discipline*. “*Studies Educational Evaluation*”, 20 (1), 147-166.

Scriven, M. (1995). *A unified theory approach to teacher evaluation*. “*Studies in Educational Evaluation*”, 21(2),111-129.

Σολομών, Ι. (1999). *Εσωτερική αξιολόγηση και προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα*. Ένα πλαίσιο εργασίας και υποστήριξης. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.



Σπυροπούλου, Δ., Κόνταρης, Χ., Αντωνάκης, Τ., Χαλά, Χ. (2007). *Οι Οικονομικοί Πόροι στην Εκπαίδευση. Εκπαίδευση και Ποιότητα στο Ελληνικό Σχολείο* (Εισηγήσεις διημερίδων, Αθήνα 20-21 Μαρτίου & Θεσσαλονίκη 17-18 Απριλίου 2008). 102-106.

Σταμάτης, Ι.Π., (2006), *Κτιριακές υποδομές: αναζητώντας σύγχρονα μοντέλα σχεδιασμού εκπαιδευτικών μονάδων*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, σημειώσεις μαθήματος.

Σταμάτης, Π. Ι. (2001). *Ζητήματα κτιριακών και υλικοτεχνικών υποδομών στα σχολεία του Δήμου Πεταλούδων* (Έρευνα Επισκόπησης). Ρόδος.

Σταμάτης, Π. Ι. (2006). Κτιριολογικός σχεδιασμός εκπαιδευτικών μονάδων. Στο Συλλογικό Τόμο του ΤΕΠΑΕΣ. Στο Φ. Καλαβάσης και Α. Κοντάκος (Επιμ.), *Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού*, Αθήνα: Ατραπός, 84-99.

Συμεωνίδου, Σ. & Φτιάκα, Ε. (2012). *Τι πραγματικά πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί για την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες; Διλήμματα για την ανάπτυξη επιμορφωτικών προγραμμάτων για την ένταξη*. Στο Α. Ζώνιου-Σιδέρη, Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου & Α. Βλάχου-Μπαλαφούτη (επιστημονική επιμέλεια). *Αναπηρία και Εκπαιδευτική πολιτική Κριτική προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης* :275-293. Αθήνα: Πεδίο.

Τσινίκας, Ν. (2009), *Αρχιτεκτονική και μουσική*, Θεσσαλονίκη: University Studio Press - Τσουκαλά, Κ. (1998), *Τάσεις στη σχολική αρχιτεκτονική*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Παρατηρητής

Τσουκαλά, Κ. (2000), *Αρχιτεκτονική, Παιδί και Αγωγή*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής. Εισαγωγή Κ. Τσουκαλά.

Τσουκαλά, Κ. (2006), *Παιδική Αστική Εντοπία: Αρχιτεκτονική και νοητικές αναπαραστάσεις του χώρου*, Αθήνα: τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος.

Τζιορίδης, Α. & Φωτίου, Θ. (2010, Φεβρουάριος 2), *Σχολική Αρχιτεκτονική – Η σχολική του Έλληνα Εκπαιδευτικού*. “Εκπαιδευτική Κοινότητα”, 58, 29-33.

Τσέκου, Α. (2012). *Διερεύνηση των απόψεων των Ελλήνων Εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*, ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (Ε.Ε.Ε.Α.) Τόμος 1, Τεύχος 1: 571-574.



- Thorndike, R. & Hagen, E. (1961). Measurement and evaluation in psychology and education. New York: Wiley.
- Tsamadias, C., Pegkas, P., Mamatzakis, E., & Staikouras C. (2018). Does R&D, human capital and FDI matter for TFP in OECD countries?. *Economic of Innovation and New Technology*”, Vol 28, doi = 10.1080/10438599.2018.1502394.
- Tsamadias, C. & Prontzas P. (2012). The effect of education on economic growth in Greece over the 1960-2000 period. *Education Economics* 20(5), pp. 522-537.
- Tyler, P. (1950). Basic Principles of curriculum and instruction. Chicago: University Press.
- Valavanidis A, Vatista M. *Indoor Air Quality Measurements in the Chemistry Department Building of the University of Athens*. “Indoor and Built Environment”. 2006;15(6):595-605. doi:10.1177/1420326X06073182.
- Υφαντή, Α.Α. & Ζορμπά, Β. (2008, Οκτώβριος), 5ο Επιστημονικό Συνέδριο Ιστορίας της Εκπαίδευσης με διεθνή συμμετοχή, Εκπαίδευση και Κοινωνική Δικαιοσύνη, *Τα μουσικά σχολεία στην Ελλάδα και κοινωνική δικαιοσύνη*, None, None, Πάτρα, 6-8 Οκτωβρίου.
- Φατούρος, Δ. (2000). *Επιβεβαιώσεις και καινούρια ερωτήματα* Στο Κ.Τσουκαλά (Επιμ.), *Αρχιτεκτονική Παιδί και Αγωγή- Architecture Child and Education* (σ.27-30), Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις παρατηρητής.
- Χαραλάμπους, Ν., & Γεώργας, Δ. (1995). *Συνεργατική μάθηση, σχολική ικανότητα και επίδοση*. Στο: *Ψυχολογία* (2), 146-164.
- Χατζηγεωργίου, Γ. & Φωτεινός, Ν. (2003). *Ο εκπαιδευτικός ως ερευνητής: Ένας βασικός ρόλος από τη σκοπιά της κριτικής παιδαγωγικής*. “Επιστήμες της Αγωγής”, 1, 25-37.



Ιστοτόποι

1. <https://www.ktyp.gr/profil-antikeimeno>
2. http://users.sch.gr/akouts/docs/Odigos_Meleton.pdf
3. <https://www.ktyp.gr/profil-antikeimeno>
4. <https://www.kenak.gr/pea.htm>.
5. <https://kpe.inedivim.gr/ta-kpe/>
6. http://www.pi-schools.gr/programs/epim_stelexoi/epim_yliko/book5.pdf
7. <https://www.pdeionion.gr/index.php/yphresia/kea/>
8. http://users.sch.gr/akouts/docs/Odigos_Meleton.pdf
9. <https://www.ktyp.gr/profil-antikeimeno>
10. <https://www.pdeionion.gr/index.php/yphresia/kea/>
11. <https://www.pdeionion.gr/index.php/yphresia/kea/>
12. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%A3%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_%CE%9A%CF%84%CE%B9%CF%81%CE%AF%CF%89%CE%BD

Ερωτηματολόγιο

1. <https://docs.google.com/forms/d/1TsDEBgVz3LVeIPVJtBQNmpSUpNBOLaOL6NO5oXdQYVw/edit#responses>

